

Cuprins

I Rezoluții, recomandări și avize

AVIZE

Comitetul Regiunilor

A 111-a sesiune plenară, 16 și 17 aprilie 2015

2015/C 195/01	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Strategia de extindere și principalele provocări 2014-2015	1
2015/C 195/02	Avizul Comitetului European al Regiunilor privind punerea în aplicare a Cărții albe privind transporturile din 2011.	10
2015/C 195/03	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Viitorul sectorului produselor lactate.	15
2015/C 195/04	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european	22
2015/C 195/05	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Îmbunătățirea punerii în aplicare a Agendei teritoriale a Uniunii Europene 2020.	30
2015/C 195/06	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Posibilitățile de utilizare eficientă a resurselor în domeniul construcțiilor.	36

III Acte pregătitoare

COMITETUL REGIUNILOR

A 111-a sesiune plenară, 16 și 17 aprilie 2015

2015/C 195/07	Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de investiții și Fondul european pentru investiții strategice	41
---------------	--	----

I

(Rezoluții, recomandări și avize)

AVIZE

COMITETUL REGIUNILOR

A 111-A SESIUNE PLENARĂ, 16 ȘI 17 APRILIE 2015

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Strategia de extindere și principalele provocări 2014-2015

(2015/C 195/01)

Raportor:	Prof. Franz SCHAUSBERGER (AT-PPE), delegat al landului Salzburg la Comitetul Regiunilor
Document de referință:	„Strategia de extindere și principalele provocări pentru perioada 2014-2015” COM(2014) 700 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

Recomandări politice generale

1. subliniază rolul fundamental al reprezentanților de la nivelurile local și regional în procesul de extindere și încurajează țările vizate de acest proces (Munte negru, fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, Serbia, Albania, Bosnia și Herțegovina, Kosovo ⁽¹⁾, Turcia și Islanda) să-și continue eforturile de descentralizare și regionalizare; consideră că respectul pentru principiul subsidiarității este esențial;
2. observă și sprijină avizul Comisiei Europene cu privire la necesitatea unei perioade de consolidare; subliniază însă că această poziție nu trebuie să ducă la sistarea progreselor. Perioada de cinci ani trebuie înțeleasă drept o etapă de pregătire intensă și de adoptare a politicilor necesare pentru îndeplinirea criteriilor de aderare la UE;
3. subliniază că este important ca țărilor candidate și potențial candidate să li se ofere o perspectivă realistă în ceea ce privește aderarea la UE, ca factor fundamental de stabilizare și ca stimulent important pentru implementarea reformelor politice și economice necesare;
4. își reiterează recomandarea adresată Comisiei de a preciza în mai mare detaliu în viitoarele rapoarte privind strategia de extindere care este situația autonomiei locale și regionale și atrage atenția asupra necesității mai multor reforme în vederea regionalizării și descentralizării în țările care fac obiectul extinderii, acestea fiind încurajate să adapteze și să implementeze pe deplin un cadru juridic cuprinzător care să creeze niveluri de guvernare subnaționale puternice; observă că atribuțiile delegate ar trebui să reflecte nivelul de responsabilități care trebuie asumate la introducerea acquis-ului comunitar la nivel local și regional;

⁽¹⁾ Această denumire nu aduce atingere pozițiilor privind statutul și este conformă cu RCONU 1244/99, precum și cu Avizul CIJ privind Declarația de independență a Kosovo.

5. propune o cooperare mai strânsă și care să evite suprapunerile cu Consiliul Europei și în special cu Congresul Autorităților Locale și Regionale, care monitorizează sistematic respectarea de către toate statele membre ale Consiliului Europei a Cartei Europene a autonomiei locale; concluziile și recomandările desprinse din rapoartele de monitorizare ale Congresului ar trebui să fie luate în considerare la stabilirea poziției UE cu privire la țările avute în vedere;
6. salută lansarea noului instrument de asistență pentru preaderare, care pune la dispoziție pentru perioada 2014-2020 11,7 miliarde EUR pentru sprijinirea țărilor candidate și potențial candidate în pregătirile lor pentru aderare, precum și pentru cooperarea regională și transfrontalieră;
7. recunoscând rolul de orientare și coordonare pe care îl are Strategia UE pentru regiunea Mării Adriatice și a Mării Ionice (EUSAIR), își exprimă speranța că, în ceea ce privește țările candidate vizate de aceasta (Muntelegru, Serbia și Albania) și cele potențial candidate (Bosnia și Herțegovina), o astfel de strategie va sprijini o convergență mai rapidă în contextul proceselor de aderare, mai ales sub aspectul capacității administrative și în sectoarele delimitate de fiecare pilon. Totodată, coordonarea de către aceste țări a câte unui pilon, în colaborare cu un stat membru, oferă posibilitatea unui schimb de cunoștințe și a familiarizării cu modul de gestionare a proiectelor și de folosire a fondurilor europene;
8. solicită implicarea corespunzătoare a autorităților locale și regionale din țările candidate și potențial candidate în procesul de preaderare;
9. recunoaște că administrația publică de la toate nivelurile rămâne slabă în majoritatea țărilor vizate de extindere, cu o capacitate administrativă limitată, un nivel de politizare și corupție ridicat și caracterizată de lipsa de transparență. Politizarea, atât la nivel central, cât și local, rămâne o problemă gravă în majoritatea țărilor în proces de aderare, iar lipsa unei demarcații clare între stat și partidele aflate la guvernare trebuie soluționată, deoarece generează preocupări care erodează încrederea în instituțiile publice;
10. subliniază necesitatea consolidării instituțiilor democratice și respectării drepturilor fundamentale și a statului de drept, cu includerea unor procese electorale corecte și o funcționare corespunzătoare a parlamentelor, adunărilor regionale și consiliilor locale, precum și cu un dialog constructiv și sustenabil în cadrul întregului spectru politic. Trebuie făcute mai multe eforturi pentru a promova implicarea societății civile;
11. crede cu fermitate în necesitatea respectării principiului relațiilor de bună vecinătate dintre statele membre UE, statele candidate și precandidate, precum și în rolul și importanța dezvoltării cooperării transfrontaliere și interregionale dintre aceste țări;

Observații specifice privind țările implicate în procesul de aderare

Islanda

12. ia notă cu regret de hotărârea guvernului Islandei de a-și retrage candidatura de aderare la Uniunea Europeană;

Turcia

13. salută menținerea angajamentului Turciei față de aderarea la UE, dovedită de adoptarea de către Turcia a unei Strategii UE în septembrie 2014, care are ca obiectiv revigorarea procesului de aderare al Turciei, și faptul că 2014 a fost declarat „Anul Uniunii Europene”;
14. salută deschiderea, în luna noiembrie 2013, a negocierilor privind Capitolul 22, Politică regională și coordonare a instrumentelor structurale și solicită continuarea eforturilor pentru a finaliza Strategia națională pentru dezvoltare regională; în acest cadru, reamintește concluziile Consiliului Afaceri generale din decembrie 2014 și solicită Turciei să continue implementarea reformelor necesare, ceea ce va aduce beneficii și la nivel local; invită insistent Turcia să își respecte integral angajamentele care decurg din protocolul adițional la acordul de asociere și invită totodată Turcia să recunoască Republica Cipru;
15. este satisfăcut că alegerile locale din 2014 au fost în general bine organizate și s-au desfășurat în mare în circumstanțe pașnice – inclusiv în sud-estul țării. Subliniază însă că a fost o campanie polarizată și tensionată și observă că acuzațiile de fraudă au stârnit proteste în mai multe orașe;

16. observă că după alegerile locale din 2014, numărul administrațiilor metropolitane a crescut și teritoriile aferente acestora au fost extinse; subliniază că acest lucru va avea consecințe pentru competențele de la nivel subnațional, în special în ce privește mediul;
17. sprijină luarea unor măsuri suplimentare pentru sporirea transparenței și încurajează continuarea acțiunilor împotriva corupției, în special la nivelul autorităților locale;
18. regretă că nu s-au făcut progrese în ce privește transferarea de atribuții administrațiilor locale, precum și că descentralizarea bugetară a rămas foarte limitată;
19. solicită continuarea eforturilor privind transformarea Grupului de lucru cu Turcia într-un Comitet consultativ mixt;
20. observă cu regret că în 2013, autoritățile locale au beneficiat de mai puțin de 10 % din totalul veniturilor și cheltuielilor de stat;
21. salută faptul că instituțiile implicate în punerea în aplicare a asistenței pentru preaderare (IPA) au fost consolidate prin organizarea de acțiuni de formare și asigurarea asistenței tehnice și recomandă să se depună eforturi suplimentare pentru creșterea capacității administrative a autorităților locale;
22. arată că criza din Siria a generat o creștere semnificativă a numărului de refugiați sirieni din Turcia, estimat la un total de peste 1 600 000; felicită Turcia pentru sprijinul neprețuit pe care l-a acordat refugiaților din Siria, care constituie o presiune substanțială asupra capacităților și resurselor autorităților locale; subliniază rolul esențial al autorităților locale, care au urgent nevoie de sprijin din partea guvernului central și din partea organizațiilor umanitare din afară;
23. observă că, în contextul IPA II, Turcia va continua să beneficieze de asistență de preaderare în perioada 2014-2020, nivelul estimat de finanțare fiind de peste 620 de milioane EUR anual; subliniază că, în cadrul IPA II, asistența se va concentra asupra sprijinirii eforturilor de reformă din domeniul statului de drept, al administrației, al guvernanței democratice și economice, al competitivității și al creșterii. Trebuie însă ameliorată capacitatea de cofinanțare a proiectelor din fonduri UE la nivel local;
24. observă că este nevoie de mai multe resurse pentru finalizarea procesului de descentralizare guvernamentală și pentru sprijinirea dezvoltării locale;
25. observă că a doua etapă a descentralizării bugetare nu a fost încă încheiată în toate localitățile și subliniază faptul că localitățile au nevoie de sustenabilitate financiară pentru a-și pune în practică responsabilitățile care le sunt transferate;
26. regretă că legislația relevantă privind dezvoltarea regională nu a fost implementată pe deplin și că organismele răspunzătoare cu dezvoltarea economică regională nu dispun de resurse suficiente;
27. speră că Turcia va sprijini activ eforturile ONU de a găsi o soluție echitabilă, cuprinzătoare și de durată a problemei Ciprului; solicită Turciei să înceapă retragerea forțelor sale de pe insulă și transferul zonei închise din Famagusta către ONU, în conformitate cu Rezoluția 550(1984) a CSONU, subliniind că o astfel de evoluție ar constitui o măsură de construire a încrederii, precum și o opțiune reală de pace și creștere economică, socială și regională pentru ambele comunități;
28. solicită Turciei menținerea de bune relații de vecinătate cu toți vecinii săi, ca o condiție prealabilă a procesului de aderare, în special în ceea ce privește retragerea amenințării de casus belli împotriva Greciei și, de asemenea, în ceea ce privește problema Ciprului; salută faptul că autoritățile locale și regionale turce fac dovada unei mari deschideri către Uniunea Europeană în cadrul Grupului de lucru Turcia-UE al Comitetului Regiunilor; CoR reiterează concluziile Consiliului UE din 24 octombrie și 16 decembrie 2014 și sprijină ferm Rezoluția Parlamentului European din 13 noiembrie 2014 referitoare la acțiunile Turciei care creează tensiuni în zona economică exclusivă a Ciprului [P8_TA(2014) 0052];

29. salută modificările cadrului juridic privind partidele politice și campaniile electorale; reamintește importanța reducerii pragului electoral de 10 %, ceea ce ar oferi tuturor grupurilor sociale din Turcia șansa de a lua parte la viața politică a țării, în conformitate cu criteriile politice de la Copenhaga;

30. subliniază importanța majoră a dialogului interreligios și dialogului între culturi la toate nivelurile, pentru consolidarea societății civile și a parteneriatelor internaționale; subliniază faptul că un astfel de actor important este Patriarhia Ecumenică; solicită Turciei să depună toate eforturile necesare pentru sprijinirea rolului acesteia, permițând utilizarea publică a titlului său ecleziastic, recunoscându-i personalitatea juridică și permițând redeschiderea Seminarului de la Halki;

31. regretă creșterea simțitoare a corupției din Turcia în ultimul an; subliniază necesitatea unui cadru juridic adecvat pentru combaterea corupției; regretă totodată nerespectarea libertății de exprimare, de gândire, a presei, de conștiință și de religie, precum și a libertății de întrunire și de asociere;

Fosta Republică iugoslavă a Macedoniei

32. ia în considerare recomandările adresate Consiliului de către Comisie și de Parlamentul European privind deschiderea negocierilor de aderare în baza Raportului din 2013 privind progresele înregistrate de fosta Republică iugoslavă a Macedoniei, în care se conchide că această țară întrunește criteriile politice; observă cu mare îngrijorare că politizarea crește în ultima perioadă, atât la nivel central, cât și la nivel local, precum și problema liniei neclare de demarcație dintre stat și partidele aflate la guvernare, ceea ce duce la erodarea încrederii în instituțiile publice de la toate nivelurile;

33. subliniază că bunele relații de vecinătate, inclusiv identificarea unei soluții negociate și reciproc acceptabile cu privire la problema numelui, sub auspiciile ONU, rămân esențiale, și că autoritățile locale și regionale vor juca un rol constructiv în acest sens prin abținerea de la acțiuni și declarații care subminează bunele relații de vecinătate cu statele membre UE;

34. constată cu tristețe și indignare recentul scandal legat de șantaj și de interceptarea apelurilor telefonice și speră că guvernul va reuși clarificarea rapidă a acestuia, întrucât un astfel de eveniment ar putea avea influențe negative asupra procesului de aderare a FYROM;

35. este îngrijorat cu privire la frustrarea tot mai accentuată în rândul cetățenilor fostei Republici iugoslave a Macedoniei și la interesul scăzut pentru integrarea europeană, în pofida influenței semnificative a aderării asupra scenei politice locale, la toate nivelurile;

36. susține posibilitatea de includere a fostei Republici iugoslave a Macedoniei în Inițiativa pentru macroregiunea adriatico-ionică;

37. salută activitatea desfășurată de ZELS, Asociația unităților autonome locale, de reprezentare a nivelului subnațional în fosta Republică iugoslavă a Macedoniei;

38. dorește să sprijine eforturile Comitetului consultativ mixt din care face parte Comitetul Regiunilor de a consolida capacitatea administrativă la nivel local, mai cu seamă în domeniile legislației de mediu, educației, drepturilor fundamentale, anticorupției, drepturilor minorităților, drepturilor culturale și descentralizării;

39. salută reforma administrației publice în curs și activitatea Grupului special pentru reforma administrației publice; intenționează să contribuie la eforturile de îmbunătățire a capacității administrative la nivel local, care vizează descentralizarea guvernancei, un element-cheie din Acordul-cadru de la Ohrid;

40. regretă că legislația relevantă privind dezvoltarea regională nu a fost încă implementată pe deplin și că organismele răspunzătoare cu dezvoltarea economică regională nu dispun de resurse suficiente;

41. solicită mai multe eforturi pentru a asigura distribuția transparentă a resurselor de capital către autoritățile locale;

42. regretă refuzul opoziției de a lua parte la activitățile parlamentare uzuale, ceea ce afectează negativ structura instituțională democratică de la nivel local;

43. este preocupat de faptul că, în pofida progreselor legislative, administrația rămâne fragmentată și supusă influențelor politice; îndeamnă ferm la consolidarea profesionalismului și independenței la toate nivelurile și la garantarea respectului față de principiile transparenței, meritului și reprezentării echitabile; face apel la guvern să adopte un program de reformă a gestiunii fondurilor publice;

Muntenegru

44. salută amendamentele introduse la legea privind organizarea teritorială a Muntenegrului și modificarea legii privind autonomia; arată că printre criteriile pentru crearea unor noi administrații locale ar trebui să se numere sustenabilitatea financiară și administrativă;

45. salută adoptarea planului de acțiune pe 2014 pentru reforma autonomiei locale; este satisfăcut de faptul că Muntenegru dispune de un cadru strategic cuprinzător pentru reforma administrației publice. Strategia privind reforma administrației publice 2011-2016 vizează administrația de stat și cea locală; încurajează implementarea rapidă a acesteia;

46. salută faptul că legislația electorală a fost îmbunătățită și salută adoptarea, în cele din urmă, a legii privind alegerea consilierilor locali, dar regretă că adoptarea nu a inclus și subiectul finanțării campaniilor electorale pentru primari și președinții de consilii locale; subliniază totodată necesitatea de a se implementa recomandările OSCE/ODIHR cu privire la normele electorale, în conformitate cu standardele și cele mai bune practici europene, inclusiv în ce privește dreptul de a candida independent, finanțarea publică proporțională pentru promovarea unor condiții echitabile pentru toți candidații și auditarea partidelor politice;

47. observă că legea privind autonomia locală trebuie armonizată cu noile norme privind gestionarea serviciilor publice;

48. subliniază că Muntenegru are nevoie de consolidarea capacității administrative a structurilor IPA existente și de pregătirea adecvată a acestora în vederea creșterii capacității de absorbție a fondurilor de preaderare;

49. arată că trebuie instituită o administrație locală transparentă, eficientă și responsabilă și că printre criteriile pentru crearea unor noi administrații locale ar trebui să se numere sustenabilitatea financiară și administrativă;

50. salută faptul că parlamentul a adoptat în unanimitate o rezoluție privind calea Muntenegrului către integrare europeană și că Comisia parlamentară pentru integrare europeană a desfășurat audieri consultative, a discutat pozițiile de negociere elaborate de guvern și a desfășurat dezbateri publice pe teme legate de UE;

51. salută faptul că guvernul își menține angajamentul privind obiectivul aderării la UE, adoptând mai multe documente strategice în contextul procesului de integrare în UE;

52. salută faptul că reprezentanții organizațiilor societății civile (OSC) sunt în continuare implicați în activitățile statului și ale administrației locale, inclusiv în grupuri de lucru privind capitolele negocierilor pentru aderarea la UE;

53. subliniază că Muntenegru a continuat să contribuie activ la stabilitatea regională;

54. salută continuarea reuniunilor deosebit de reușite ale Comitetului consultativ mixt dintre Comitetul Regiunilor și Muntenegru (CCM) și speră că în anii care urmează va fi instituită o colaborare reciproc avantajoasă cu autoritățile muntenegrene de la nivel subnațional;

55. salută adoptarea unui raport comun pe tema „Creșterea capacității de absorbție a fondurilor UE pentru preaderare și îmbunătățirea capacității administrative la nivel local în Muntenegru”⁽²⁾ în cadrul CCM;

⁽²⁾ CdR3127-2013_00_00

56. este mulțumit că CCM s-a reunit pentru a patra oară la 27 octombrie 2014, la Kotor, Muntenegru, pentru a discuta Planul de acțiune pentru reforma autonomiei locale 2014 și implicarea autorităților locale și regionale în agricultură și dezvoltarea rurală și în serviciile de interes economic general;

57. este satisfăcut de faptul că guvernul face mari eforturi privind noua lege a autonomiei locale, așa cum s-a subliniat în ultima reuniune a CCM UE-Muntenegru din 27 octombrie 2014, de la Kotor;

58. regretă că polarizarea intensă a mediului politic intern a dus la boicotarea lucrărilor parlamentare de către opoziție, ceea ce afectează progresele privind eforturile de reformă; îndeamnă toate partidele politice, atât de la guvernare, cât și din opoziție, să se concentreze asupra agendei vizând integrarea în UE, prin dialog sustenabil și cooperare constructivă la toate nivelurile;

Serbia

59. este mulțumit că au fost demarate oficial la 21 ianuarie 2014 tratativele de preaderare; salută pregătirea și angajamentul de care a dat dovadă Serbia la prima CIG UE-Serbia, precum și înaltul nivel de pregătire și angajament în cadrul procesului de examinare analitică a acquis-ului UE de care a dat dovadă guvernul Serbiei;

60. recomandă guvernului sârb să implice de la bun început în procedura de aderare reprezentanți ai nivelului local și reprezentanți ai Provinciei Autonome Voivodina;

61. salută faptul că noul guvern este în continuare pe deplin angajat față de continuarea dialogului cu Pristina, facilitat de UE, și încurajează continuarea reformelor privind statul de drept, sistemul juridic și combaterea corupției și a crimei organizate la toate nivelurile;

62. salută înființarea noului Minister al administrației publice și guvernării locale, care reprezintă primul pas către o administrație publică mai eficientă la nivel local;

63. salută adoptarea, în ianuarie 2014, a unei noi strategii de reformă a administrației publice, care cuprinde politica organizațională la nivel central și local, inclusiv descentralizarea; îndeamnă noul Minister al administrației publice și guvernării locale să implice toate părțile interesate în identificarea activităților de desfășurat, în cadrul unui plan de acțiune;

64. este mulțumit de instituirea unui grup special privind reforma administrației publice (RAP), spre a funcționa ca forum pentru dialog politic între Comisia Europeană și Serbia, și solicită organizarea de activități RAP la nivel subnațional;

65. regretă că încă nu au fost adoptate legile care reglementează statutul angajaților administrației locale și salariile acestora, precum și strategia de formare pentru administrația locală;

66. subliniază că este necesar să se acorde mai multă atenție corupției din administrația locală și că amenințările și violența împotriva jurnaliștilor la nivel local reprezintă în continuare o preocupare;

67. subliniază că, în contextul IPA II, Serbia va urma să primească asistență pentru preaderare pe perioada 2014-2020 în valoare estimată de 1,5 miliarde EUR; speră că o proporție adecvată a fondurilor de preaderare va urma să fie folosită la nivel subnațional;

68. observă că în mai a fost proclamat un nou statut revizuit pentru Voivodina, în urma procesului desfășurat în comun de parlament și de adunarea provinciei, ca reacție la hotărârea din decembrie a Curții constituționale; regretă însă că autonomia Provinciei autonome Voivodina a fost redusă în raport cu structura anterioară;

69. regretă că chestiunea finanțării Provinciei autonome Voivodina din bugetul național al Serbiei nu a fost tratată în măsură suficientă;

70. salută faptul că Provincia autonomă Voivodina asigură în continuare un nivel ridicat de protecție pentru minorități și că situația interetnică rămâne, în general, bună;

71. observă cu îngrijorare că, deocamdată, capacitatea administrativă și de gestiune de la nivel local rămâne slabă, că se mențin disparități semnificative între localități și că Consiliul național pentru descentralizare și Comisia interministerială pentru finanțarea administrațiilor locale rămân inactice;

72. salută înființarea unui Comitet consultativ mixt cu Serbia începând din 2015, care va însoți procesul de aderare și va coopera cu reprezentanții locali și regionali ai Serbiei; așteaptă cu interes să colaboreze cu autoritățile locale și regionale din Serbia;

73. salută înființarea unei Convenții naționale privind Uniunea Europeană ca platformă pentru cooperarea cu societatea civilă în procesul negocierii condițiilor de aderare; solicită desfășurarea unor consultări mai ample, cu calendare mai bine concepute;

Albania

74. solicită autorităților albaneze să asigure efectiv independența organelor de administrare a alegerilor, cu suficient timp înainte de alegerile locale din 2015;

75. observă că, în continuarea progreselor făcute în alegerile parlamentare din 2013, Albania trebuie să implementeze recomandările misiunii de observare a alegerilor OSCE/ODIHR, mai ales în ceea ce privește consolidarea independenței organismelor de administrare a alegerilor, cu suficient timp înainte de alegerile locale din 2015;

76. salută numirea unui nou ministru pentru afaceri locale;

77. este mulțumit că reformele vizând descentralizarea au progresat și că au început lucrările privind clarificarea funcțiilor unităților de administrație locală în noua structură administrativă;

78. solicită să se facă eforturi mai mari pentru a se avansa reforma administrativă și a se consolida capacitatea administrativă a unităților de guvernare locală în mod sustenabil din punct de vedere financiar; observă că acordarea statutului de țară candidată Albaniei reprezintă o oportunitate pentru intensificarea reformelor în domeniile administrației publice, independenței judiciare, luptei împotriva corupției și a criminalității organizate, precum și al protecției drepturilor omului, inclusiv a drepturilor minorităților;

79. recunoaște că estimarea cheltuielilor totale din administrația locală în 2013 a fost de 2,2 % din PIB, în timp ce veniturile au rămas la 0,8 % din PIB, iar taxele locale au continuat să fie principalul factor de venit al administrațiilor locale;

80. subliniază că unitățile de guvernare locală existente nu au lansat încă pe deplin implementarea noii legi privind funcția publică;

81. regretă că gradul ridicat de politizare încă afectează negativ relațiile dintre autoritățile centrale și cele locale, limitează rolul asociațiilor de autorități locale și influențează cooperarea dintre aceste asociații;

82. încurajează autoritățile locale să dezvolte un dialog incluziv cu societatea civilă și comunitățile locale;

83. observă cu regret că legea privind reforma administrativă și teritorială adoptată în iulie a redus radical numărul unităților de administrație locală de la 373 la 61, a eliminat nivelul comunelor și a păstrat cele 12 regiuni existente fără a lua în considerare preocupările minorităților; subliniază necesitatea menținerii identității locale și a proximității față de public;

84. regretă că gestionarea resurselor umane și controlul financiar al administrației locale sunt încă slabe;

Bosnia și Herțegovina

85. salută angajamentul scris adoptat de Președinția BiH, semnat de liderii politici și aprobat de Parlamentul BiH, privind măsurile de stabilire a funcționalității și eficienței instituționale, de lansare de reforme la toate nivelurile de guvernare, precum și măsurile de accelerare a procesului de reconciliere și de consolidare a capacității administrative. Subliniază faptul că intrarea în vigoare a ASA devine posibilă în prezent și invită noii lideri să convină împreună cu UE asupra unei foi de parcurs pentru o agendă de reformă amplă și favorabilă incluziunii pentru a contribui la progresul țării;

86. subliniază că sectorul public supradimensionat și ineficient, cu multiple suprapuneri de competențe între nivelul statului, al entităților, cel municipal și cel cantonal (mai ales în cadrul Federației) continuă să pună în pericol sustenabilitatea bugetară;

87. subliniază că actuala situație politică din Bosnia și Herțegovina afectează negativ capacitatea țării de a avea un punct de vedere unic asupra chestiunilor europene. Este important să fie instituit un mecanism de coordonare privind chestiunile UE între diferite niveluri de guvernare;

88. observă că legislația entităților este în general conformă Cartei europene privind autonomia locală, însă persistă neclarități cu privire la distribuția responsabilităților între entități, cantoane și localități, cel din urmă dintre aceste niveluri beneficiind de un nivel scăzut de autonomie financiară;

89. regretă că, în ansamblu, Bosnia și Herțegovina nu a înregistrat progrese către îmbunătățirea funcționalității și a eficienței tuturor nivelurilor de guvernare, și că nu a obținut egalitatea în drepturi între cele trei etnii constituente, ceea ce reprezintă un obstacol major în calea funcționării instituțiilor și a Statului;

90. observă cu regret că ritmul general al reformelor de la toate nivelurile statului a rămas lent, dacă nu chiar staționar, și că autoritățile țării nu au făcut progrese în direcția înființării structurilor necesare pentru gestionarea indirectă a fondurilor UE;

91. respinge utilizarea continuă a unei retorici generatoare de diviziune de către anumiți reprezentanți politici de la toate nivelurile statului și punerea sub semnul întrebării a capacității Bosniei și Herțegovinei de a funcționa ca țară;

92. regretă că alegerile din 12 octombrie 2014 nu s-au desfășurat cu respectarea deciziei Sejdic-Finci, ceea ce împiedică în bună măsură armonizarea în continuare între UE și Bosnia și Herțegovina;

93. salută participarea activă a districtului Brčko la pregătirile de preaderare, angajamentul ferm al acestuia și progresele sale semnificative în ce privește implementarea reformelor, progrese considerabil mai accentuate decât cele ale altor unități administrative ale țării.

Kosovo ⁽³⁾

94. salută lansarea Acordului de Stabilitate și Asocierie dintre UE și Kosovo;

95. este mulțumit că Kosovo și Serbia au participat activ și constructiv la un dialog facilitat de UE;

96. observă că în Kosovo s-au desfășurat cu succes alegeri pentru primari și consiliile locale în toamna lui 2013 și alegeri parlamentare anticipate la 8 iunie 2014;

97. subliniază că au continuat eforturile de a consolida capacitatea administrației locale și că Ministerul administrației locale și-a îmbunătățit orientările destinate localităților;

⁽³⁾ * Această denumire nu aduce atingere pozițiilor referitoare la statut și este în conformitate cu RCSONU 1244/99 și cu avizul CIJ cu privire la Kosovo. Declarația de independență.

98. subliniază că interferențele politice în administrația publică persistă și la nivel central, și la nivel local, și că este nevoie de eforturi suplimentare pentru aplicarea deplină a dispozițiilor relevante privind preîntâmpinarea corupției și promovarea integrității în funcția publică;
99. subliniază că autoritățile din Kosovo, mai ales la nivel local, trebuie să dea dovadă de un angajament mai ferm față de protecția patrimoniului cultural și religios;
100. salută faptul că, pentru prima oară, autoritățile locale din nordul Kosovo au fost inaugurate conform legislației statului Kosovo;
101. arată că eforturile autorităților locale de a spori transparența în procesele decizionale, implementarea descentralizării și eforturile de a asigura un sprijin și resurse corespunzătoare pentru autoritățile locale trebuie să continue;
102. așteaptă clarificări rapide cu privire la acuzațiile recente de corupție formulate la adresa reprezentanților EULEX, pentru a se evita subminarea încrederii în instituțiile UE;
103. este îngrijorat de absența unor progrese semnificative în combaterea corupției și a crimei organizate, un obstacol semnificativ în calea dezvoltării democratice, sociale și economice a statului Kosovo;
104. este mulțumit că s-au făcut unele progrese, mai ales alegerea primarilor prin intermediul unui scrutin pe întreg teritoriul Kosovo și numărul mai mare de proiecte finanțate de UE în regiunea de nord; subliniază însă nevoia de a se demara constituirea unei Asociații a localităților sârbe, eliminând necesitatea unor structuri paralele; în același timp, observă că va fi în continuare nevoie de eforturi constante pentru a apropia în mai mare măsură comunitățile albaneză și sârbă;
105. recomandă includerea Kosovo în toate forumurile de cooperare regională din Balcanii de Vest și mai ales în cele referitoare la administrația locală; recomandă totodată includerea Kosovo și a localităților kosovare în organismele europene de guvernanță locală, precum Consiliul localităților și regiunilor europene sau Congresul Autorităților Locale și Regionale; sprijină participarea Kosovo la programe UE care i-ar permite să beneficieze și la nivel local de contribuții financiare substanțiale;
106. salută numirea unor funcționari locali pentru integrare europeană în 35 de localități.

Bruxelles, 16 aprilie 2015

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor privind punerea în aplicare a Cărții albe privind transporturile din 2011

(2015/C 195/02)

Raportor: domnul Spyros SPYRIDON (EL-PPE), consilier municipal al orașului Poros

I. RECOMANDĂRI POLITICE ⁽¹⁾

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

Transporturile ca factor esențial de coeziune economică, socială și teritorială

1. subliniază faptul că mobilitatea persoanelor și a bunurilor este o condiție prealabilă pentru realizarea obiectivelor de bază ale UE privind asigurarea coeziunii economice, sociale și teritoriale și finalizarea pieței unice. Transporturile contribuie la competitivitatea Europei și a regiunilor sale, iar UE se află în avangardă în acest sector la nivel mondial;
2. observă că, atât pentru produse, cât și pentru gospodării, costurile de transport reprezintă un procent substanțial; astfel, el reprezintă 13,2 % din bugetul familiei și 15 % din prețul produselor. În același timp, transporturile sunt încă dependente, în proporție de 96 %, de petrolul care se extrage, în mare parte, în regiuni instabile ale lumii;
3. ia act de faptul că nu există obiective intermediare, ceea ce îngreunează evaluarea progreselor realizate. Cu toate acestea, numirea noii Comisii Europene și viitoarea evaluare a punerii în aplicare a Cărții albe, într-un context în schimbări rapide (criza economică, evoluțiile geopolitice mai largi care afectează transporturile) creează cadrul unei evaluări parțiale a realizărilor de până acum;
4. ia act de faptul că obiectivele ambițioase ale Cărții albe constituie o forță motrice pentru realizarea de progrese. Subliniază interdependența dintre politicile în domeniul transporturilor și cele privind mediul, inovarea și politica socială, precum și cele economice. Propune legarea acestor obiective de cele privind reducerea dependenței de petrol, reducerea poluării fonice și atmosferice, dar și a costurilor prea mari, precum și combaterea schimbărilor climatice cauzate de emisiile de gaze cu efect de seră;
5. Recomandă Comisiei ca, în cadrul evaluării în curs și al posibilei actualizări a obiectivelor, să ia în considerare noile provocări, cum ar fi evoluțiile geopolitice, deplasările fluxurilor de transport, apariția unor noi concurenți, noile evoluții tehnologice, dumpingul social, precum și condițiile specifice existente în fiecare stat membru și regiune. Aceasta ar trebui, de asemenea, să introducă ținte intermediare pentru perioada de după 2020;
6. felicită Comisia Europeană pentru viziunea de ansamblu dovedită prin adoptarea unei serii de propuneri și inițiative legislative în ceea ce privește pachetele de măsuri privind transportul feroviar și aerian și politica portuară și solicită Parlamentului European și Consiliului să accelereze procedurile, în vederea adoptării rapide. Aceste măsuri ale UE ar trebui elaborate în conformitate cu principiile subsidiarității și cu reducerea la minimum a birocrăției.
7. Comitetul solicită totuși să se acorde o atenție cel puțin egală transportului public urban, care este o componentă esențială a sistemului de transport public și care poate avea impactul cel mai direct asupra mediului și calității vieții pentru un număr cât mai mare de locuitori, în cele mai dens populate regiuni ale UE;
8. atrage atenția asupra faptului că îmbunătățirea competitivității sectorului european al transporturilor și logisticii față de alte regiuni ale lumii presupune, în special, garantarea liberei circulații a bunurilor și produselor în cadrul pieței comune a UE.

⁽¹⁾ În conformitate cu articolul 55 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al CoR, „atunci când privesc propuneri referitoare la acte legislative [...], avizele Comitetului se pronunță cu privire la respectarea principiilor subsidiarității și proporționalității”.

Competitivitatea regiunilor este influențată de calitatea serviciilor de transport, pe care, la rândul său, le condiționează;

9. subliniază rolul mai amplu al autorităților locale în planificarea transportului urban și regional și a mobilității, precum și importanța crucială a acestor aspecte pentru calitatea vieții și competitivitatea regiunilor. Autorităților locale și regionale le revine responsabilitatea planificării și întreținerii rețelei, a parcarilor, a asigurării accesibilității și a monitorizării aplicării standardelor de mediu și trebuie, prin urmare, să fie implicate pe baza parteneriatelor și a guvernării pe mai multe niveluri. CoR pledează pentru o mai mare implicare a autorităților locale și regionale în procesul decizional;

10. subliniază faptul că planificarea transporturilor în centrele urbane este strâns legată de urbanism și amenajarea teritoriului. Reiterează Conceptul de planificare a mobilității urbane durabile (inclusiv în ce privește stabilirea prețurilor), rolul UE sub acest aspect trebuind să favorizeze armonizarea, fără însă să capete caracter constrângător;

11. reamintește că, pentru a se garanta un transport de calitate la nivel european, este necesar să se asigure faptul că punctele de plecare și de sosire a fluxurilor de trafic beneficiază de aceeași atenție și de același sprijin ca și rețelele transeuropene de transport. Este necesar ca aceste puncte de plecare și de sosire să beneficieze de un sprijin deplin și să se asigure gestionarea comună a tuturor modurilor și tipurilor de transport.

12. atrage atenția asupra faptului că, deși Cartea albă arată că, pentru prosperitatea viitoare, este necesar să se asigure un transport eficient în toate regiunile, sectorul transporturilor este perceput din ce în ce mai mult de Comisia Europeană ca orice alt segment de piață liberă, și nu doar atunci când evaluează ajutoarele de stat. Operatorii din transportul public (sau care aparțin unui organism public) se confruntă adesea cu o situație dificilă, din cauza faptului că operatorii privați preiau transporturi și rute profitabile (uneori la prețuri de dumping, cu scopul de a instaura un viitor monopol), în timp ce organismele publice și o serie de transportatori (inclusiv entitățile deținute de actori din sectorul public) sunt nevoiți să exploateze doar liniile și rutele mai puțin rentabile. Dacă estimăm că Cartea albă analizează transporturile nu doar ca pe un sector comercial, ci și ca pe un instrument ce permite garantarea competitivității și a prosperității UE și a diferitelor sale regiuni, este necesar să se schimbe radical modul de tratament al operatorilor din sectorul public sau cu un statut considerat echivalent, în raport cu operatorii privați. În mod logic, pentru operatorii privați transportul este numai o posibilă sursă de beneficii comerciale, fără a lua în considerare necesitatea de a asigura competitivitatea diferitelor regiuni și a UE în ansamblul ei;

13. sprijină promovarea mijloacelor de transport nemotorizate (deplasările cu bicicleta sau pe jos) pentru distanțe mici, aceste soluții fiind mai ecologice, ieftine și, adesea, mai rapide. Asigurarea unor rețele de transport corespunzătoare și măsurile menite să provoace o schimbare de mentalitate, în special cele de încurajare și de facilitare a utilizării respectivelor mijloace de transport, vor contribui la realizarea acestui obiectiv;

14. se exprimă, în cazul transportului de mărfuri pe distanțe lungi, în favoarea combinării intermodale a modalităților de transport durabile, prin urmare a transferului modal dinspre rutier spre transporturile durabile, precum cel feroviar, cel maritim și cel fluvial;

15. subliniază importanța existenței unei rețele și a unor mijloace de transport adecvate și finanțate suficient pentru regiunile dezavantajate sub aspect geografic și demografic, precum cele în care populația este foarte dispersată, ca și pentru regiunile insulare, transfrontaliere, ultraperiferice și muntoase, ca o condiție esențială a realizării coeziunii teritoriale. Nevoile specifice acestor regiuni nu sunt suficient recunoscute în politicile și programele UE privind transporturile. Susține necesitatea unei planificări atente, care să ia în considerare cerințele de mediu, nevoile furnizorilor de servicii de transport și stabilirea unor prețuri rezonabile pentru utilizatori;

16. subliniază că, întrucât noile state membre încă nu dispun de conexiuni de transport de bază de calitate – nu numai în ceea ce privește rețeaua TEN-T, dar în special la nivelul conexiunilor regionale și locale elementare (ocolirea localităților, rețeaua rutieră regională și locală curentă de care depinde mobilitatea forței de muncă etc.), care constituie un factor determinant pentru competitivitatea acestor regiuni – pentru soluționarea problemelor de transport și încurajarea acestui sector în noile state membre, este necesar să se adopte o abordare foarte diferită de cea pusă în aplicare în vechile state membre, unde aceste infrastructuri există deja;

17. subliniază că existența unor conexiuni de transport transfrontaliere la nivel local și regional este esențială pentru asigurarea coeziunii teritoriale transfrontaliere și dezvoltarea cooperării dincolo de granițe și insistă asupra faptului că acest aspect nu a fost suficient luat în considerare în cursul elaborării programelor de cooperare transfrontalieră pentru perioada 2014-2020;
18. subliniază că trebuie acordată o atenție specială asigurării unor servicii de transport de înalt nivel destinate categoriilor de persoane vulnerabile, precum și în regiunile care se confruntă cu dificultăți din punct de vedere demografic;
19. subliniază legătura fundamentală care există între asigurarea unui sistem de transport fiabil, flexibil și de calitate, și competitivitatea industriei turismului;
20. este dezamăgit de progresele reduse înregistrate până în prezent în ceea ce privește „biletul intermodal pentru întreaga călătorie”, în special pentru transportul multimodal dincolo de frontierele regionale sau naționale; așteaptă consemnarea de progrese semnificative în acest domeniu până în 2020;
21. semnalează că au fost realizate foarte puține progrese în ceea ce privește un sistem de informații paneuropean privind transportul multimodal și serviciile de emiteră a biletelor și că, în prezent, cele mai multe state membre ale UE nu dispun încă de un sistem național de orare fixe de transport, care să reunească toate orarele existente pe teritoriul lor și care să permită căutarea și rezervarea de legături de transport în comun în interiorul unui stat membru. Informațiile privind transportul multimodal constituie unul dintre instrumentele care pot stimula în mod semnificativ interesul călătorilor pentru utilizarea transportului public. În plus, consideră că, în momentul creării acestor sisteme de informații și al interconectării lor, ar trebui să se recurgă nu numai la informațiile statice pe care le furnizează orarele fixe, ci și la vastele posibilități pe care le oferă informațiile ce vor putea fi obținute prin intermediul sistemelor GNSS, inclusiv al sistemului european de navigație Galileo;
22. salută progresele înregistrate în ceea ce privește drepturile pasagerilor. Totuși, observă că respectivele drepturi și informațiile referitoare la acestea sunt fragmentate în funcție de mijlocul de transport și solicită ca, în interesul utilizatorilor, acestea să fie mai coerente; solicită totodată ca aceste drepturi, acordate de Uniunea Europeană, să fie aplicate în mai mare măsură de statele membre, care fac deocamdată uz de toate derogările posibile pentru limitarea aplicării lor;
23. subliniază că etapa cea mai complicată din punctul de vedere al informațiilor legate de călătorii și de înregistrare o constituie „primul și ultimul kilometru”, ceea ce corespunde acelei porțiuni a itinerarului în cazul căreia transportul ține, în general, de competența autorităților locale și regionale. Astfel, este esențială implicarea autorităților locale și regionale în procesele de implementare și monitorizare, pentru a se asigura funcționarea eficientă a întregului sistem;
24. regretă faptul că numai patru state membre aplică integral regulamentul privind drepturile și obligațiile călătorilor din transportul feroviar și solicită cu fermitate tuturor celorlalte state membre să retragă scutiile în vigoare;
25. subliniază că lipsa de armonizare a standardelor între statele membre duce la denaturarea concurenței și, eventual, la devierea sarcinii de transport, cu consecințe asupra aspectelor de mediu, comunicare și administrative;
26. crearea unei infrastructuri de transport de calitate și a unor niveluri adecvate de acces la aceasta va face toate regiunile mai puternice din punct de vedere economic și mai atractive pentru investițiile directe, consolidând astfel atât competitivitatea acestora, cât și poziția competitivă a UE în ansamblu;
27. consideră că trebuie clarificate prerogativele organismelor naționale de aplicare a legii în ceea ce privește drepturile călătorilor pe parcursul călătoriilor transfrontaliere;

Către un sistem de transport european integrat, fiabil, curat și sigur

28. observă că, de la o regiune la alta, rețeaua de transport este inegală și fragmentată, în special în ceea ce privește transportul feroviar și rutier; pentru încurajarea concurenței, este necesară o rețea de transport de înaltă calitate, precum și instrumente financiare flexibile, motiv pentru care este considerată esențială dezvoltarea rețelei TEN-T, mai ales în cazul transportului feroviar de marfă și a unei rețele globale de aeroporturi regionale;

29. sprijină internalizarea costurilor externe (costuri sociale și de mediu, incluzând accidentele, poluarea atmosferică, fonică și congestionarea traficului) și principiul „utilizatorul plătește” și „poluatorul plătește”, astfel încât opțiunile de piață să corespundă cerințelor de durabilitate. În acest sens, ar trebui să se analizeze posibilitatea introducerii treptate, prin măsuri suplimentare, a unui sistem de internalizare armonizat obligatoriu pentru vehiculele comerciale pe ansamblul rețelei interurbane, punând capăt situației actuale în care transportatorii internaționali au nevoie de euroviniție, de cincini viniție naționale și de opt sisteme electronice și contracte de percepere a taxelor de drum pentru a putea circula fără probleme pe drumurile europene pe care se percepe taxa de drum;

30. observă progresele realizate în materie de siguranță rutieră, dar și diferențele dintre statele membre în materie de legislație și standarde, de exemplu în ceea ce privește transportul produselor periculoase. Reamintește solicitarea sa privind un model științific de internalizare a costurilor, în special în cazul accidentelor rutiere;

31. observă că, pentru transportul de pasageri, în special pe calea aerului, siguranța pasagerilor depinde, în afară de calitatea tehnică, și de evaluarea regulată a echipajelor, precum și de îmbunătățirea continuă a standardelor de siguranță, și invită organismele competente să ia măsuri imediate în aceste domenii specifice;

32. salută inițiativa „shift2rail” și promovarea proiectului „centura albastră”, atrăgând totodată atenția asupra faptului că transferul modal către transportul feroviar și transportul maritim și fluvial nu a progresat în mod satisfăcător, în ciuda traficului intens de pe șosele și din spațiul aerian. Trenul și vaporul pot contribui la realizarea obiectivelor de reducere a gazelor cu efect de seră și a accidentelor; Prin urmare, trebuie promovată dezvoltarea și finalizarea rețelei TEN-T, armonizarea criteriilor și reglementărilor aplicate de diversele administrații feroviare și înlesnirea accesului noilor operatori, în contextul liberei concurențe;

33. salută punerea concretă în aplicare a programului „Mecanismul pentru Interconectarea Europei”, însă este preocupat de faptul că planul Juncker va redirecționa 2,7 miliarde EUR în condițiile în care bugetul MIE este deja insuficient pentru realizarea rețelei transeuropene de transport; regretă în acest sens lipsa manifestă de investiții a Uniunii Europene într-un sistem eficient de transport și în tranziția ecologică;

34. invită statele membre, ca urmare a raportului Curții de Conturi Europene, să ia măsuri pentru eliminarea blocajelor în transportul pe căi navigabile (poduri, ecluze, lărgimea râurilor etc.), să acționeze în mod coordonat, să finalizeze proiectele de infrastructură și să pună în aplicare planuri de întreținere;

35. observă că nu se face referire nici la transportul integrat pe căi maritime, fluviale și aeriene, nici la dezvoltarea hidroavioanelor și solicită includerea acestora în planificarea transporturilor;

36. sprijină inițiativa privind cerul unic european și invită Comisia să prezinte un sistem transparent de alocare a sloturilor orare pentru o mai bună utilizare a aeroporturilor în beneficiul concurenței. Atrage atenția asupra faptului că întârzierile la decolare și la aterizare sunt un factor al creșterii prețurilor și solicită să se analizeze posibilul impact asupra mediului al creșterii înălțimii de zbor și al emisiilor poluante produse astfel în troposferă;

37. solicită acțiuni coordonate pentru consolidarea transportului multimodal, în special prin crearea legăturilor necesare în punctele nodale (de exemplu, aeroporturi, porturi și centre intermodale de transport) și subliniază necesitatea coordonării la frontierele statelor membre, care ar putea fi asigurată de grupările europene de cooperare teritorială (GECT);

38. apreciază în mod deosebit progresele realizate în ceea ce privește identificarea de surse și metode de finanțare alternative pentru marile proiecte din domeniul transporturilor, care necesită planificare și finanțare pe termen lung; Comitetul atrage însă atenția asupra diferenței de abordare pentru promovarea surselor alternative și lipsei unei progresii a ajutoarelor, în funcție de gradul de „curățenie” al propulsiei alternative în cauză. Recomandă, prin urmare, să se acorde un sprijin mai eficace modurilor de propulsie care nu generează emisii deloc sau în cantitate minimă și pentru care există o infrastructură care funcționează în mod fiabil (este cazul tramvaielor și al troleibuzelor);

39. subliniază că evoluțiile tehnologice și legislative din sectorul transporturilor vor presupune noi competențe în rândul utilizatorilor. Invită statele membre și Comisia Europeană să ia în considerare necesitatea formării continue și costurile acestora din perspectiva elaborării și planificării în vederea atingerii de bune rezultate;

40. observă schimbările rapide în ceea ce privește condițiile de muncă din sectorul transporturilor și solicită Comisiei Europene și statelor membre să asigure armonizarea standardelor și a drepturilor sociale, în vederea îmbunătățirii condițiilor de lucru și a descurajării concurenței neloiale;

41. subliniază că ecologizarea transporturilor necesită măsuri paralele de promovare a deplasărilor cu mijloace de transport în comun, activități de cercetare pentru găsirea de combustibili mai puțin poluanți și motoare mai eficiente. În acest scop, este necesară aplicarea unor politici de promovare a utilizării vehiculelor hibride și a transportului electric pe șine;

42. subliniază importanța inovării tehnologice generate de combustibili alternativi și a unei infrastructuri reînnoite pentru o economie sustenabilă, ecologică și cu emisii reduse de carbon, astfel încât întreprinderile europene să își extindă exporturile, să stimuleze creșterea economică și să creeze locuri de muncă.

Europa ar trebui să-și exporte modelul de succes în materie de transporturi

43. își reafirmă sprijinul față de eforturile pe care Uniunea Europeană le depune pe plan internațional, printr-o participare activă la foruri internaționale, în scopul exportării propriilor modele de transport;

44. calitatea și siguranța rețelelor europene de transport, bazate pe standarde ridicate, sunt un exemplu pentru țările terțe și contribuie la securitatea și calitatea vieții europenilor. Totodată, exportarea standardelor europene și deschiderea piețelor internaționale consolidează competitivitatea industriei europene;

45. subliniază faptul că sectorul transporturilor este extrem de complex și cuprinde, pentru a da doar câteva exemple, infrastructura, tehnologiile informației, cercetarea și inovarea, cerințele privind vehiculele și aspectele legate de mentalitatea utilizatorilor. CoR solicită statelor membre și instituțiilor UE să acorde atenția cuvenită articulării acestor diferite aspecte, cu un minimum de birocrație și în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale, pentru obținerea celor mai bune rezultate.

Bruxelles, 16 aprilie 2015.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Viitorul sectorului produselor lactate

(2015/C 195/03)

Raportor: domnul René SOUCHON (FR-PSE), președintele Consiliului regional Auvergne

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR:

I. PREZENTAREA CONTEXTULUI***Evoluția situației pieței produselor lactate***

1. constată că, în raportul său COM(2014) 354 final, din 13 iunie 2014, întocmit pe baza datelor disponibile la jumătatea lunii martie 2014, Comisia Europeană consideră că situația de pe piața laptelui se prezintă favorabil, pe termen scurt și mediu, și că eliminarea cotelor ar trebui să se desfășoare în condiții bune. Comisia recunoaște că unele probleme rămân încă a fi rezolvate, dar consideră că, în această etapă, este prea devreme pentru a evalua impactul eliminării cotelor, și dorește să aștepte până în 2018 pentru a prezenta noi propuneri legislative;
2. consideră că, din martie 2014 încoace, această evoluție deosebit de favorabilă a pieței și a prețurilor s-a inversat ca urmare a trei factori: o producție globală considerabilă, cererea în scădere la nivel mondial și embargoul impus de Federația Rusă. Într-un context de creștere puternică a producției europene, aceste trei elemente contribuie deja la o reducere semnificativă a prețului la lapte;
3. constată că estimările pentru primul semestru al anului 2015 indică o scădere a prețurilor și a stocurilor de produse lactate care ar putea-o depăși pe cea din 2009, cu diferențe considerabile între statele membre și, uneori, chiar în interiorul aceluiași stat membru;

Punerea în aplicare a dispozițiilor „Pachetului privind laptele”

4. ia notă de faptul că, în conformitate cu raportul Comisiei, contractele directe cu colectorii privați au încă o pondere redusă, ceea ce îngreunează reechilibrarea raportului de forțe în favoarea producătorilor. Cooperativele, care colectează peste 60 % din laptele din Europa, nu doresc să încheie contracte sau să controleze producția, anunțând din start că vor colecta toată cantitatea de lapte produsă de membrii lor. Aceasta limitează mult impactul măsurilor din Pachetul privind laptele;
5. constată faptul că în 2014 s-a înregistrat o creștere considerabilă a producției și colectării în întreaga Uniune Europeană, aceasta indicând că încheierea de contracte nu a avut – și nu va avea – efecte asupra controlului ofertei globale în Uniunea Europeană, producătorii de lactate aflându-se de acum înainte în concurență deschisă unii cu alții;
6. observă că ultima verigă din lanțul alimentar al laptelui, sectorul comercializării, utilizează frecvent laptele și produsele lactate vândute consumatorului ca produse de atragere, oferindu-le la prețuri scăzute; această reducere se repercutează în sens invers de-a lungul lanțului până la sectorul de producție, care este, în cele din urmă, cel care suportă consecințele acestor politici comerciale agresive, iar în multe cazuri, producătorul primește o sumă care nu-i acoperă costurile de producție;
7. observă că măsurile specifice care nu au fost prevăzute în Pachetul privind laptele, fiind adoptate ca răspuns la embargoul rus, sunt evident insuficiente, având în vedere pierderile suportate începând din luna august 2014;
8. ia notă de faptul că posibilitatea gestionării ofertei în cazul denumirilor de origine protejată (DOP), permisă de Pachetul privind laptele, pare încă puțin folosită (cu excepția a trei tipuri de brânză din Franța și două din Italia), ar dori să obțină mai multe informații din partea Comisiei Europene cu privire la cererile în curs și solicită promovarea în statele membre a acestei posibilități, cerând Comisiei să simplifice accesul la schemele de denumiri de origine protejate (DOP) și de indicații geografice protejate (IGP);

Perspective după eliminarea regimului cotelor de lapte

Pe termen scurt:

Impactul asupra producției de lactate la nivelul Uniunii Europene

9. constată că analiza efectuată în contextul conferinței pe tema „Perspectivele sectorului european al laptelui după anul 2015”, din 24 septembrie 2013, precum și raportul COM 2014-2024 au arătat că majorarea producției de lapte a UE depinde în principal de piața mondială, care nu reprezintă decât 7 % din producția mondială, fiind însă foarte competitivă. Laptele praf reprezintă 2/3 din tonajele furnizate de cei trei exportatori principali, și anume UE, Noua Zeelandă și Statele Unite. OCDE și FAO prevăd că cererea de produse lactate la nivel mondial va crește cu aproximativ 2 % pe an până în 2023. Există o nevoie continuă de detectare și dezvoltare de noi piețe, de creștere a cotei UE pe piața mondială, de asigurare a accesului echitabil al exportatorilor UE și de stimulare a creșterii exporturilor. Ameliorarea transferului de cunoștințe, a cercetării și inovării, precum și măsurile de îmbunătățire a calității și etichetării vor genera o valoare adăugată suplimentară pentru produsele lactate ale UE și vor spori competitivitatea acestora pe piața internă și pe cea mondială;

10. observă că analiza din septembrie 2013 prevede că, în timp, o cantitate din ce în ce mai mare de lapte produs în Uniunea Europeană va fi transformată în produse cu valoare adăugată mai mare, în detrimentul producției în vrac, neprocesată;

11. ia notă de faptul că analiza recunoaște dezechilibrul din ce în ce mai mare în distribuția valorii adăugate de-a lungul lanțului de aprovizionare cu produse lactate, în favoarea procesatorilor;

12. constată că este general acceptat faptul că eliminarea cotelor va duce la o concentrare sporită a producției de lapte în exploatațile agricole de mai mari dimensiuni și în anumite regiuni din UE;

13. consideră că UE nu dispune de instrumente operaționale pentru a limita volatilitatea prețului laptelui la producător;

14. ia notă și de faptul că o mare parte din investițiile recente în sectorul european al laptelui vizează mai degrabă utilajele de uscare a laptelui praf, decât transformarea laptelui în produse cu valoare adăugată mare, cum ar fi brânzeturile [50 % în primul caz, față de 20 % în cel de al doilea ⁽¹⁾];

15. consideră că o concentrare a producției în exploatații mai mari nu constituie în sine o garanție a eficacității sau a profitului, după cum reiese din exemplul danez;

Impacturile teritoriale previzibile și efectele lor secundare

16. constată că, în ceea ce privește perioada de după eliminarea cotelor, unele studii ⁽²⁾ confirmă că producția de lactate se concentrează în zonele cele mai productive, unde cantitatea de lapte este cea mai mare, iar costurile colectării cele mai reduse, și se reduce sau este abandonată în regiunile așa-zis defavorizate sau sensibile. Observă că în aceste regiuni – fie ele îndepărtate, muntoase sau ultraperiferice – producția de lactate, ca activitate economică, este greu de înlocuit, ea având de asemenea un rol social și ecologic important;

17. regretă că nu există sau că există foarte puține studii specifice privind evoluția zonelor defavorizate în cazul renunțării treptate la producția de lapte, raportul Comisiei din 2014 menționând doar că „este prea devreme pentru a vedea efectele semnificative ale Pachetului privind laptele asupra sectorului laptelui în regiunile dezavantajate”.

18. Regretă, în special, lipsa unor studii specifice care să includă regiunile în care producția de lapte nu are numai un rol hotărâtor pentru crearea și menținerea de locuri de muncă, ci și un efect de pârghie, din punct de vedere strategic, pentru alte sectoare economice, cum ar fi turismul. În aceste zone sunt rareori inventariate fermele și locurile de muncă de la nivel local, și niciodată contribuția la bunurile publice (calitatea apei și a peisajelor, biodiversitatea, calitatea produselor, turismul ecologic, piețele regionale etc.) sau contribuția adusă altor sectoare economice;

19. ia notă de faptul că ultimele studii efectuate de Comisie și de experți prevăd o accelerare a fenomenului de abandonare a producției de lapte în aproape toate țările din estul Uniunii Europene (cu excepția Poloniei), deși creșterea animalelor de lapte reprezintă adesea principala activitate agricolă de aici; această situație diminuează capacitatea zonelor rurale de a-și menține populația;

20. consideră, de asemenea, că este urgent să se evalueze, în cazul zonelor „intermediare” (destinate atât culturilor agricole, cât și creșterii animalelor), numărul total al locurilor de muncă care s-ar pierde în urma abandonării producției de lapte în favoarea celei de cereale;

⁽¹⁾ Raportul Comisiei Europene intitulat *Prospects for EU agricultural markets 2014-2024* (Perspectivele piețelor agricole din UE în perioada 2014-2024).

⁽²⁾ Studiul *Smooth Phasing out of the Milk Quotas in the European Union* (Eliminarea treptată a cotelor de lapte în Uniunea Europeană), efectuat de Progress Consulting S.r.l. and Living Prospects Ltd. pentru Comitetul Regiunilor, noiembrie 2014.

21. subliniază faptul că măsurile existente care implică dispozitive de siguranță, precum intervențiile publice și ajutorul pentru stocarea privată, nu reprezintă instrumente adecvate pentru soluționarea volatilității persistente sau a crizei din sectorul laptelui, agravată de embargoul rus și care afectează în special țările baltice și Finlanda;

Pe termen mediu:

22. constată că cele mai recente previziuni publicate de Comisia Europeană arată că, în ciuda eliminării cotelor, se înregistrează o creștere limitată a producției europene, în special din cauza constrângerilor de mediu din ce în ce mai acute în unele state membre. Cu toate acestea, creșterea producției în 2014 arată că o combinație între un preț bun al laptelui și un an favorabil sub aspectul furajelor a condus la un excedent de lapte considerabil și total neprevăzut;

23. ia notă de faptul că, în opinia Comisiei, prețul mediu al laptelui ar trebui să se situeze în jur de 350 EUR pe tonă în perioada 2016-2024, cu fluctuații cuprinse între 300 și 400 EUR pe tonă în cursul a opt ani din 10, și chiar mai pronunțate în ceilalți doi;

24. consideră că această volatilitate, precum și perturbările considerabile și incertitudinea provocate de aceasta (care planează asupra filierei laptelui și a produselor lactate în spațiul european) fac imposibile investițiile majore în fermele de creștere a animalelor și apariția de noi producători; aceste aspecte se vor face simțite și mai acut în regiunile caracterizate de constrângeri sporite și de economii de scară mai reduse, așa cum sunt regiunile muntoase sau ultraperiferice;

25. constată, de asemenea, că întreprinderile din UE se află în concurență cu alți exportatori de talie mondială, nu foarte numeroși, dar puternici (Noua Zeelandă; Statele Unite, Australia), care au demult acces la piețele asiatice, precum și o influență decisivă asupra prețurilor de pe piața mondială a produselor lactate;

26. este de părere că nu ar trebui să se confunde creșterea pieței mondiale cu creșterea cererii la nivel mondial, aceasta din urmă fiind destul de stabilă pe termen mediu și lung, în timp ce piața mondială evoluează mai imprevizibil, vizând doar 7 % din producție și excedentul din unele țări;

27. consideră inacceptabil ca prețul laptelui la producător în Europa să fie atât de strâns legat de prețurile practicate la nivel mondial, în condițiile în care 90 % din producția Uniunii Europene este comercializată pe piața europeană;

Riscurile și oportunitățile pe care acordurile comerciale aflate în dezbatere le implică pentru sectorul produselor lactate din Europa

28. este de părere că cererea de produse lactate și posibilitățile de export vor suferi efectele diverselor acorduri de liber-schimb și acorduri comerciale regionale în curs de negociere;

29. observă că principalul risc pe care aceste acorduri îl prezintă pentru producția de lapte din Uniune, dar și pentru consumator, constă în scăderea standardelor de calitate și de securitate sanitară pentru cetățenii europeni, precum și în nerecunoașterea DOP, pentru care pledează industria produselor lactate;

30. consideră, de asemenea, că acordul în curs de negociere cu Statele Unite privind armonizarea și reducerea substanțială a taxelor vamale, la care se face trimitere în mandatul de negociere al UE, prezintă oportunități, dar și riscuri pentru sectorul produselor lactate, mai ales sub aspectul taxelor vamale pentru aceste produse, de obicei mult mai mari la nivel european, în timp ce sprijinul acordat producătorilor de lapte din SUA a fost reafirmat prin Legea agricolă pentru perioada 2014-2018;

31. ia notă de faptul că Uniunea Europeană este pe cale să încheie un acord de parteneriat economic cu Africa de Vest privind eliminarea taxelor vamale pentru țările din regiune la cel puțin 75 % din exporturile sale, printre acestea figurând și laptele praf. Însă un volum sporit al exporturilor UE va submina activitatea de creștere a animalelor de lapte și dezvoltarea micilor întreprinderi de produse lactate în țările din zonă, accelerând migrația populațiilor rurale către orașe și către Europa;

II. PROPUNERI ȘI RECOMANDĂRI POLITICE

Exploatarea la maximum a instrumentelor disponibile la nivel european

Majorarea nivelului „plasei de siguranță”

32. ia notă de faptul că, în cadrul noii PAC (2014-2020), sectorul produselor lactate beneficiază de o plasă de siguranță însoțită de un cadru de reglementare care permite Comisiei să reacționeze în circumstanțe excepționale;

33. consideră că nivelul plasei de siguranță (217 EUR/t) este în prezent prea scăzut pentru a oferi protecție în caz de scădere a prețului laptelui;

34. propune Comisiei să intervină astfel încât prețul de intervenție să reflecte într-o măsură mai mare costurile de producție și să fie mai bine adaptat la fluctuațiile pieței. Prețul de intervenție actual, nemodificat din 2008, trebuie revizuit pentru a ține seama de creșterea costurilor de producție și a numărului de producători noi, iar revizuirea trebuie să aibă loc periodic;

Îmbunătățirea instrumentelor Pachetului privind laptele

35. ia notă de faptul că, în țările care au decis să facă obligatorii contractele de livrare a laptelui, înființarea de organizații de producători nu a permis atingerea obiectivului preconizat, deoarece procesatorii au continuat să negocieze direct cu producătorii individuali, impunându-le acestora contracte pe termen foarte scurt și fără a garanta prețul laptelui; propune așadar ca, în locul contractelor directe între producători și procesatori, să fie promovată înființarea unor organizații de producători cu caracter regional și teritorial care să nu depindă de un singur procesator, după modelul care există și funcționează în Québec, aceste organizații urmând să dobândească astfel o putere mult mai mare de negociere;

36. consideră că este esențial să se consolideze rolul organizațiilor de producători, astfel încât acestora să le revină un rol economic precis în gestionarea prețurilor și a ofertei;

37. propune îmbunătățirea eficacității contractelor prin extinderea schemei la întreaga filieră, mai ales la marile lanțuri de distribuție;

38. propune încurajarea participării și integrării producătorilor în organizații capabile să prelucreze laptele, reducând astfel numărul de verigi ale lanțului produselor lactate;

39. propune promovarea consumului interior de produse lactate în UE și adoptarea de norme de etichetare care să furnizeze informații complete privind originea, metoda de producție, procesele industriale utilizate etc.;

40. propune să se interzică utilizarea de către sectorul comercializării a practicilor care duc la banalizarea laptelui și a produselor lactate, pentru ca acestea să nu fie utilizate ca produse de atragere în politica sa comercială;

41. propune îmbunătățirea funcționării Observatorului european al pieței laptelui (*European Milk Market Observatory*) și furnizarea mijloacelor necesare pentru ca acesta să poată deveni un adevărat instrument de orientare și nu doar de observare a posteriori. În acest scop, în cadrul Observatorului ar trebui introdus un sistem de avertizare timpurie care să se dovedească eficient atunci când se preconizează o criză pe piață. În acest scop, este esențial ca Observatorul să furnizeze date în fiecare lună și la un nivel mai detaliat decât cel al statelor membre, pentru a se ține seama de situațiile diverse din regiunile europene. Comisia va trebui să aducă la cunoștința statelor membre și a părților interesate situațiile de alertă timpurie și să adopte imediat toate măsurile care se impun;

Fructificarea măsurilor din primul pilon

42. reamintește că statele membre pot decide acordarea unui sprijin cuplat facultativ agricultorilor din sectorul produselor lactate, până la un anumit procent din plafonul lor național de la primul pilon, și pot acorda o plată pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale, până la 5 % din plafonul național. Pentru regiunile ultraperiferice ale Uniunii Europene, măsurile POSEI (*Programme d'options spécifiques à l'éloignement et l'insularité* – Program de opțiuni specifice pentru zonele îndepărtate și insulare) sunt concepute astfel încât să ia în considerare handicapurile geografice și economice ale acestor regiuni, dar nu pentru a face față crizelor provocate de dereglementarea pieței laptelui;

43. dat fiind că trebuie recunoscută existența unor costuri de producție și prelucrare suplimentare în regiunile ultraperiferice, consideră necesară acordarea unui sprijin suplimentar programului POSEI, care să permită despăgubirea producătorilor de lapte pentru impactul dereglementării piețelor și care să le garanteze că rămân competitivi în raport cu producătorii din restul teritoriului european;

44. își manifestă, totuși, preocuparea față de faptul că, în condițiile în care fiecare țară are dreptul la propriile opțiuni, poate apărea o mare diferență între tipurile și nivelurile ajutoarelor acordate agricultorilor din Uniunea Europeană și că redistribuirile rămân adesea prea scăzute în comparație cu diferențele dintre costurile de producție;

Fructificarea măsurilor din cel de-al doilea pilon

45. ia notă de faptul că statele membre pot răspunde nevoilor specifice ale sectorului produselor lactate printr-o abordare strategică, elaborând subprograme tematice adaptate, care să vizeze de exemplu limitarea restructurării filierei produselor lactate;

46. constată că sprijinul pentru zonele care se confruntă cu constrângeri naturale și cu alte constrângeri specifice prevede plăți compensatorii în cazul pierderilor de venit și al costurilor suplimentare de producție;

47. este de părere că această prevedere trebuie să se aplice și producătorilor de lapte aflați într-o zonă supusă unor constrângeri naturale. Plățile respective sunt deosebit de importante pentru a preveni abandonarea terenurilor agricole și depopularea zonelor rurale;

48. constată, cu toate acestea, o scădere semnificativă a mijloacelor bugetare disponibile pentru politica de dezvoltare rurală la nivelul Uniunii Europene, ceea ce poate avea ca efect întârzierea modernizării exploatașilor mici, care, în consecință, nu vor putea respecta cerințele de protecție a mediului;

49. încurajează, în vederea asigurării unui viitor mai viabil, investițiile sustenabile la ferme și activitățile de extindere agricolă, astfel încât să se îmbunătățească producția de lapte și eficiența fermelor, de exemplu prin facilități mai bune de muls, o creștere a animalelor îmbunătățite, sisteme TIC, precum și să se asigure un loc de muncă în condiții de securitate mai bune; prin urmare, sprijină măsurile suplimentare ale Comisiei Europene și ale BEI de injectare de lichiditate și fonduri pentru investiții în acest sector;

50. își exprimă temerea că obligația de cofinanțare aplicabilă schemelor celui de al doilea pilon vor genera discrepanțe mari între producători, având în vedere diferențele existente între statele membre sub aspectul resurselor bugetare;

51. recunoaște că trebuie să se asigure consecvența politicilor UE de combatere a schimbărilor climatice și de garantare a securității alimentare și recomandă sprijinirea sistemelor de producție a lactatelor care se dovedesc a fi cele mai eficiente din punctul de vedere al emisiilor de carbon și cele mai sustenabile pe plan ecologic;

52. recomandă ca sprijinul legat de producția de lapte în regiunile defavorizate să fie extins pe baza unei abordări strategice pe termen lung. Cadrul juridic pentru regiunile defavorizate ar trebui consolidat;

Alte măsuri

53. propune consolidarea programului intitulat „Schema de ajutoare pentru aprovizionarea instituțiilor de învățământ cu fructe și legume, cu banane și cu lapte” și regretă decizia luată de Comisia Europeană în programul său de lucru pentru 2015 de a suspenda propunerea legislativă aflată în prezent în dezbaterile Parlamentului European și a Consiliului, în așteptarea rezultatelor unei noi evaluări a programelor „Fructe în școli” și „Lapte în școli”;

54. este de părere că sistemul de distribuire a laptelui în școli ar putea avea un impact real la nivel regional, prin instituirea unei aprovizionări în acest sens a autorităților locale și regionale cu produse locale, ce oferă mari avantaje ecologice, în cadrul unor lanțuri scurte de aprovizionare, permițând în același timp copiilor să intre din nou în contact cu agricultura;

55. consideră că ar trebui să se utilizeze la maximum măsurile de cercetare pentru dezvoltarea de produse lactate inovatoare și de înaltă valoare adăugată pe piețele cu un grad ridicat de creștere, precum produse nutriționale medicinale și produse nutriționale pentru sugari și sportivi;

56. consideră că ar trebui să se acorde prioritate cercetării, dezvoltării și inovării, pentru a permite procesatorilor din UE să concureze mai bine pe plan mondial;

Exemple de instrumente disponibile în afara Uniunii Europene

57. constată că, în Statele Unite, Legea agricolă din 2014 a revizuit mijloacele de sprijinire a sectorului produselor lactate. Noul program de protecție a marjelor de profit ale producătorilor de lactate propune o compensație atunci când diferența dintre prețul laptelui și costurile furajelor scade sub un anumit nivel. O marjă minimă privind costul alimentelor este garantată din fonduri publice; se poate opta și pentru niveluri mai ridicate ale marjei, acestea fiind în sarcina producătorilor. Aceste noi prevederi, care nu sunt plafonate în cazul marilor șepteluri, vor contribui la creșterea producției și a exporturilor SUA;

58. observă că, în Canada, adaptarea producției la piața internă și indexarea prețului laptelui se fac mai degrabă pe baza costului real de producție, decât a prețurilor la scară mondială. Acest mecanism duce la un preț al laptelui mult mai stabil și mai ridicat decât în Europa. Mecanismul respectiv de control al ofertei se bazează pe o organizare a producătorilor într-un birou de comercializare unic pentru fiecare provincie;

59. propune Comisiei Europene să se inspire din aceste modele, pentru a regândi modalitatea de sprijin și sistemul de regrupare a organizațiilor de producători de lapte pe zone de producție mari;

Propuneri prezentate la nivel european

60. ia notă de faptul că Comisia pentru agricultură a Parlamentului European adoptase, la 23 și 24 ianuarie 2013, un amendament de compromis la raportul Dantin privind organizarea comună a piețelor (OCP) unică, referitor la un dispozitiv care prevedea, în caz de criză gravă, acordarea de sprijin producătorilor care și-au redus în mod voluntar producția;

61. propune înființarea unui observator european privind apariția de noi producători, care să analizeze datele privind acest fenomen în sectorul produselor lactate;

62. constată că programul de responsabilizare a piețelor, propus de Comitetul european al laptelui (*European Milk Board*), care urmează a fi aplicat atunci când piața laptelui este amenințată de dezechilibre, este o propunere flexibilă și nu foarte costisitoare, a cărei viabilitate și eficacitate ar trebui analizate luând ca reper anul 2014;

63. întrucât codurile de practică voluntare nu dau rezultate, recomandă ca Comisia Europeană să prezinte propuneri pentru a se asigura că toți cei implicați în lanțul aprovizionării cu alimente, mai ales în ceea ce privește laptele lichid și produsele lactate, pot fi tratați în mod echitabil, precum și pentru a restricționa orice practici anticoncurențiale, care nu sunt consecvente cu menținerea unor lanțuri de aprovizionare durabile;

64. acordă o atenție deosebită posibilităților oferite de OCP unică, în special la articolele 219, 221 și 222, în ceea ce privește punerea în aplicare a unei astfel de propuneri;

Concluzii

65. observă că, în numeroase state membre și regiuni, producția de lactate reprezintă un pilon fundamental al economiei regionale și al valorii adăugate din agricultură. Prelucrarea laptelui pentru obținerea a nenumărate tipuri de brânză, cu tradițiile sale milenare, specifice fiecărei regiuni și națiuni europene, contribuie în mod hotărâtor la conturarea identității regiunilor și la imaginea pozitivă a industriei agroalimentare europene în lume. În plus, sectorul brânzeturilor contribuie la menținerea gradului de ocupare a forței de muncă în regiunile rurale, garantează protecția peisajelor și limitează pierderea terenurilor agricole provocată de urbanizare;

66. recomandă instituțiilor europene să dezvolte urgent și alte instrumente flexibile și eficiente pentru stabilizarea pieței laptelui și deci a veniturilor producătorilor de lapte în perioade de criză, mai ales prin sporirea eficienței măsurilor de gestionare a riscurilor, în special a celor de stabilizare a veniturilor, menite să combată volatilitatea prețurilor pe piață, și a celor de garantare a prețului laptelui; pentru a se asigura securitatea alimentară, este nevoie de simplificare, de mai puțină birocrație și de eliminarea sarcinilor administrative;

67. recomandă organismelor UE ca, pentru a înlesni exportarea în țările terțe a produselor lactate europene cu etichete oficiale de atestare a calității (IGP, DOP etc.), să stimuleze investițiile în platforme logistice pentru export, să sprijine formarea de specialiști și să încurajeze acțiunile de promovare care vizează piețele emergente;

68. recomandă organismelor UE întărirea protecției produselor europene cu etichete DOP și IGP, atunci când se elaborează acorduri internaționale, inclusiv din perspectiva luptei împotriva contrafacerii și a imitării produselor europene;
69. solicită, pentru zonele de munte producătoare de lapte și cele aflate la nord de paralela 62, asigurarea convergenței plăților compensatorii pentru handicapurile naturale, restabilirea ajutorului pentru colectarea laptelui (cofinanțat de la bugetul politicii agricole comune) și un sprijin pentru promovarea și dezvoltarea mențiunii „produs la munte” pentru produsele lactate, sub rezerva unui nivel suficient de autonomie alimentară;
70. solicită elaborarea unui amplu plan de dezvoltare rurală pentru țările baltice, Bulgaria, România, Slovenia și o mare parte din Polonia și din Grecia. Aceste țări au cirezi de mici dimensiuni, iar majoritatea exploatațiilor agricole sunt încă axate pe producția de lactate; deși acestea constituie în prezent structura de bază a vieții rurale, ele nu par să mai aibă vreun viitor după eliminarea totală a cotelor.

Bruxelles, 16 aprilie 2015.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european

(2015/C 195/04)

Raportor:	doamna Cristina MAZAS PÉREZ-OLEAGA (ES-PPE), ministrul pentru afaceri economice, impozitare și ocuparea forței de muncă, Comunitatea autonomă Cantabria
Document de referință:	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor – Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european
	COM(2014) 477 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR,

Diversitatea și abordarea integrată a patrimoniului cultural

1. salută Comunicarea „Spre o abordare integrată a patrimoniului cultural european”, al cărei obiectiv este de a evalua impactul economic și social al patrimoniului cultural și de a scoate în evidență faptul că Europa se află într-un moment de răscruce în ceea ce privește posibilitatea de a face față provocărilor cu care se confruntă sectorul patrimoniului cultural, dând dovadă de o abordare cuprinzătoare, integrată și strategică. Comitetul salută în special accentul pus în comunicare pe necesitatea de a profita de posibilitățile care înlesnesc creșterea inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii, precum și faptul că această comunicare lansează un apel în favoarea exploatării pe deplin a fondurilor europene destinate patrimoniului cultural. Comitetul European al Regiunilor este de acord cu Comisia că schimbul de bune practici și de idei necesită introducerea, de la nivel local până la nivel european, a unei cooperări și coordonări mai strânse, și se oferă să coopereze în acest sens;
2. recunoaște utilitatea activităților desfășurate de Consiliul Europei în favoarea patrimoniului cultural și invită la continuarea unei cooperări strânse atât la nivelul legislației, cât și în cel al practicilor. În legătură cu subiectul acestei comunicări, Comitetul atrage atenția asupra convenției-cadru de la Faro privind protejerea patrimoniului cultural, care protejează toate formele de patrimoniu cultural în Europa și care, împreună, constituie un fundament comun de cunoștințe, înțelegere reciprocă, identitate, de sentiment de apartenență și creativitate ⁽¹⁾. În același timp, CoR urmărește îndeaproape Forumul mondial UNESCO privind cultura și industriile creative, ale cărui obiective sunt în sinergie cu poziția Comitetului European al Regiunilor, care prevede, în cadrul Agendei de dezvoltare post-2015, o integrare deplină a culturii și patrimoniului cultural, cu respectarea deplină a principiului subsidiarității ⁽²⁾;
3. subliniază importanța care revine tuturor nivelurilor de guvernare, prin implicarea activă a părților interesate în protejerea și sprijinirea patrimoniului cultural european, și, în perspectiva provocărilor secolului al XXI-lea, în încurajarea diversității patrimoniului cultural în slujba redresării economice. Conform Tratatului de la Lisabona, Uniunea Europeană respectă bogăția diversității sale culturale și lingvistice și veghează la protejerea și dezvoltarea patrimoniului cultural european ⁽³⁾. Uniunea contribuie la înflorirea culturilor statelor membre, respectând atât diversitatea națională și regională a acestora, cât și principiul subsidiarității, scoțând în evidență patrimoniul cultural comun al acestora ⁽⁴⁾. Diversitatea culturală, istorică și socială va determina viitorul inovațiilor economice, științifice, artistice și politice și al vieții de zi cu zi;

⁽¹⁾ Convenția-cadru a Consiliului Europei privind patrimoniul cultural pentru societate, Faro, 27 octombrie 2005.

⁽²⁾ Declarația din Florența pe tema „Cultură, creativitate, inovare și oportunități de dezvoltare durabilă. Cercetare, inovare, oportunități” – al 3-lea Forum mondial UNESCO privind cultura și industriile culturale (FOCUS), 4 octombrie 2014.

⁽³⁾ Articolul 3 alineatul (3) din Tratatul UE.

⁽⁴⁾ Articolul 167 din TFUE.

4. subliniază faptul că patrimoniul cultural reprezintă o parte integrantă a sectoarelor culturale și creative, reprezentând suma resurselor, bunurilor și cunoștințelor materiale, imateriale și naturale moștenite din trecut; el aduce un aport la modelarea localităților și regiunilor și contribuie în mod semnificativ la atingerea obiectivelor Strategiei Europa 2020 și la consolidarea coeziunii sociale. Patrimoniul cultural reprezintă o valoare comună, un bun comun, care, dacă este recunoscut ca atare, poate contribui la dezvoltarea unei viziuni orientate către viitor. Conservarea patrimoniului, punerea sa în valoare, asigurarea sustenabilității sale reprezintă o misiune, o responsabilitate și un obiectiv comun. Referitor la protecția și apărarea patrimoniului cultural al statelor membre ale UE, Comitetul este de acord cu comunicarea în ceea ce privește sublinierea importanței articolului 36 din tratat ⁽⁵⁾, a Regulamentului (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale ⁽⁶⁾, precum și a Directivei 2014/60/UE privind restituirea obiectelor culturale care au părăsit ilegal teritoriul unui stat membru;

5. consideră că patrimoniul cultural nu este apreciat la adevărata sa valoare. În practică, ponderea ajutoarelor de stat destinate obiectivelor legate de patrimoniul cultural scade în mod constant. Având în vedere că patrimoniul cultural este mai mult decât o valoare economică și date fiind reducerile bugetare care îl pot afecta, se impune identificarea unor noi modalități de finanțare pentru conservarea tezaurului cultural imens de care dispune Uniunea Europeană. Prin urmare, Comitetul salută progresele înregistrate de Comisia Europeană în ceea ce privește măsurile legislative, de a extinde – în contextul modernizării normelor privind ajutoarele de stat – domeniul de aplicare al Regulamentului general de exceptare pe categorii ⁽⁷⁾ pentru ajutoarele destinate să promoveze cultura și conservarea patrimoniului; astfel se recunoaște, pe de o parte, importanța patrimoniului cultural ca factor în crearea de locuri de muncă și, pe de altă parte, rolul acestuia de transmițător al identității și al valorilor constitutive ale societății, două aspecte care trebuie luate în considerare la alocarea de ajutoare de stat;

6. regretă faptul că în comunicarea Comisiei nu există nicio referire la patrimoniul natural, ca parte intrinsecă a patrimoniului cultural. Salută, în acest sens, faptul că Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei ⁽⁸⁾ recunoaște în mod clar că, „întrucât patrimoniul natural este deseori esențial în modelarea patrimoniului artistic și cultural, prin conservarea patrimoniului, în sensul prezentului regulament, ar trebui să se înțeleagă și patrimoniul natural legat de patrimoniul cultural sau recunoscut în mod oficial de către autoritățile publice competente ale unui stat membru”.

7. salută introducerea în recent revizuita Directivă 2014/52/UE privind evaluarea impactului asupra mediului ⁽⁹⁾ a ideii că este important să se țină cont și de impactul potențial al proiectelor publice și private asupra patrimoniului cultural. Aceste dispoziții europene pot avea un efect de stimulare asupra măsurilor luate de autoritățile locale și regionale în domeniul cultural și asupra dezvoltării integrate și fezabilității chestiunilor legate de protejarea și conservarea patrimoniului cultural în cadrul planurilor lor complexe de dezvoltare urbană și dezvoltare teritorială;

8. atrage atenția asupra faptului că distrugerea proprietății culturale, precum și săpăturile neautorizate și traficul cu artefacte culturale, amenință sustenabilitatea și protecția patrimoniului cultural și rămâne un aspect ce necesită măsuri colective la nivel european și internațional. Aceste măsuri au nevoie de canale deschise de comunicare și de o cooperare strânsă, ce implică statele membre ale UE și țările candidate și țările terțe. Comitetul salută introducerea Sistemului de informare al pieței interne (IMI), instituit prin Regulamentul (UE) nr. 1024/2012 și așteaptă cu nerăbdare instituirea unui modul al sistemului IMI adaptat în mod specific obiectelor culturale, care ar trebui să faciliteze punerea în aplicare a Directivei 2014/60/UE;

⁽⁵⁾ Articolul 36 din tratat prevede interdicții și restricții la import, la export sau de tranzit, în vederea protejării a unor bunuri de patrimoniu național cu valoare artistică, istorică sau arheologică.

⁽⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 116/2009 al Consiliului privind exportul bunurilor culturale prevede dispoziții prin care să se asigure că exporturile de bunuri culturale fac obiectul unor controale uniforme la frontierele externe ale Uniunii. Bunurile culturale includ, printre altele, bunuri care provin direct din săpături și descoperiri arheologice sau din situri arheologice dintr-un stat membru.

⁽⁷⁾ Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din tratat. (În ceea ce privește ajutoarele pentru investiții în cultură și conservarea patrimoniului: 100 de milioane EUR pe proiect; ajutoare de exploatare destinate culturii și conservării patrimoniului: 50 de milioane EUR pe întreprindere).

⁽⁸⁾ Considerentul 72.

⁽⁹⁾ Directiva 2014/52/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 aprilie 2014 de modificare a Directivei 2011/92/UE privind evaluarea efectelor anumitor proiecte publice și private asupra mediului.

9. consideră că Comisia ar trebui să abordeze în mod eficace lipsa de date la nivelul întregii UE cu privire la contribuția patrimoniului cultural la creșterea economică și la coeziunea socială. Prin urmare, solicită să fie elaborată și pusă în practică o bază de date europeană unică, la care să contribuie proiectele dezvoltate în acest sens ⁽¹⁰⁾. De asemenea, încurajează elaborarea de standarde care pot forma o bază pentru analize cost-beneficiu, adaptate problemelor specifice, care să dovedească amploarea contribuției economice și sociale aduse de patrimoniul cultural, să scoată în evidență beneficiul curent al acestuia, pentru a le utiliza ca bază pentru măsuri de conservare suplimentare;

10. susține metoda deschisă de coordonare (MDC) în cadrul agendei europene pentru cultură în ceea ce privește modelarea cooperării culturale prin obiective strategice și facilitarea comunicării între statele membre, diseminarea de bune practici și învățare reciprocă. CoR recomandă examinarea, împreună cu Comisia Europeană, a posibilității ca, începând cu 2015, Comitetul să fie reprezentat în grupurile de lucru prevăzute în cadrul noului plan de lucru în domeniul culturii. Comitetul reamintește că reprezentanții naționali ar trebui să consulte în mod sistematic actorii de la nivel local și regional, astfel încât aceștia să se poată pregăti cât mai informat cu putință ⁽¹¹⁾ și să garanteze că expertiza, cunoștințele și experiența acumulată la nivel local și regional, precum și propunerile creative și inovatoare privind rezultatele obținute în domeniile-cheie, să fie puse în practică prin difuzarea de bune practici;

Patrimoniul cultural și identitatea

11. subliniază faptul că patrimoniul cultural reprezintă o piatră de temelie a identității locale, regionale, naționale și europene. Conservarea și protejarea sa, precum și consolidarea identității sociale de la nivel local și regional sunt factori esențiali pentru durabilitate; ele veghează la conservarea valorilor comunitare și la sustenabilitatea cunoștințelor tradiționale și specifice pentru generațiile viitoare. Patrimoniul cultural este orientat către societate și joacă un rol esențial în combaterea sărăciei și a excluziunii sociale, având în vedere că reprezintă o sursă de dezvoltare economică și de coeziune socială. În același timp, familiarizarea cu patrimoniul cultural la nivel local și regional ar trebui să facă parte integrantă din toate programele școlare din sistemul de învățământ formal;

12. subliniază că valorile culturale locale – creația artistică, literară, audiovizuală și arhitecturală, munca creativă, cultura contemporană, artizanatul, folclorul, patrimoniul arheologic, istoric, religios și etnografic, dialectele, muzica, alimentația și gastronomia, peisajul și specificul natural, expertiza și cunoștințele tradiționale, know-how-ul, tradițiile etc. – sunt strâns legate de identitate, care se întemeiază pe patrimoniul material, imaterial și natural al comunităților. Comitetul reamintește că dezvoltarea culturii la nivel local consolidează identitatea unui oraș sau unei regiuni și caracterul său distinctiv, iar combinația, în condițiile respectului reciproc, dintre diversele identități contribuie la edificarea patrimoniului cultural comun. Produsele culturale astfel create generează valori locale unice. Acești factori culturali sunt importanți și la nivel european ⁽¹²⁾;

13. subliniază că patrimoniul cultural imaterial este cel care definește identitatea unei regiuni; punerea sa în valoare încurajează dezvoltarea regională. Se poate constata că, în contextul cooperării transfrontaliere și transnaționale, multe dintre bunele practici în domeniul dezvoltării de strategii se bazează pe resurse culturale imateriale. Prin concentrarea asupra elementelor specifice și unice se atrage atenția asupra lucrurilor de care putem fi mândri, consolidând în același timp atractivitatea locală sau regională din punct de vedere al competitivității întreprinderilor ⁽¹³⁾ și contribuind la generarea de locuri de muncă;

14. subliniază că protecția patrimoniului cultural contribuie la dezvoltarea unui spirit de identitate prin sensibilizarea cu privire la valorile de patrimoniu, stimularea unui sentiment de apartenență, conectarea la conceptele planificării spațiilor publice și aprecierea acestor valori. Aceasta poate contribui la dezvoltarea parteneriatului social și a structurilor de parteneriat public-privat, în timp ce eforturile de păstrare a patrimoniului cultural pot contribui la crearea de locuri de muncă și pot încuraja economia socială. În acest sens, consideră important schimbul de bune practici din alte țări în materie de inventariere și protecție a patrimoniului local în ansamblu;

⁽¹⁰⁾ Proiectul menționat în comunicarea Comisiei, intitulat „Patrimoniul cultural este important pentru Europa: către un indicator european pentru patrimoniul cultural” poate fi o contribuție eficace la colectarea, la nivel european, a datelor referitoare la rezultatele cercetărilor efectuate la nivel național, regional, local și/sau sectorial în cadrul unei cartografieri europene.

⁽¹¹⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹²⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽¹³⁾ Astfel, în ceea ce privește cooperarea transnațională, proiectul „Cultural Capital Counts” (2011-2014) cuprinde 10 teritorii din șase țări din Europa Centrală, cu obiectivul comun de promovare a dezvoltării regionale, ținând seama de tradițiile, cunoștințele și know-how-ul de la fața locului, punând în valoare patrimoniul cultural. Proiectul, care este cofinanțat de FEDR, este pus în aplicare în cadrul programului „Europa Centrală”.

Patrimoniul cultural ca resursă economică

15. consideră că este important ca politica de dezvoltare durabilă a patrimoniului cultural să fie benefică pe termen scurt, mediu și lung pentru îmbunătățirea situației economice și a calității vieții în regiunea în cauză. Patrimoniul cultural poate fi un motor pentru planificarea incluzivă a dezvoltării locale și regionale și pentru dezvoltarea industriilor creative; el contribuie la creșterea economică prin sporirea accesului la bunurile culturale. Un element important al competitivității constă în deschiderea față de soluții inovatoare de păstrare a patrimoniului cultural, puse în aplicare și prin intermediul unor parteneriate public-privat;

16. subliniază nevoia de a integra mai bine Strategia Europa 2020 revizuită în sectorul patrimoniului cultural, al culturii, creativității și inițiativelor emblematiche aferente, precum și nevoia de a se asigura că strategia ține seama de contribuția patrimoniului cultural pentru economie;

17. consideră necesar ca sectoarelor culturale și creative să li se pună în continuare la dispoziție resurse destinate patrimoniului cultural din bugetele noilor fonduri (de exemplu, FEDR, FSE, FEADR și FEP) și programe (de exemplu, programul „Europa creativă” și PC7) și că patrimoniul cultural este mai bine integrat în noul ciclu financiar (2014-2020); salută, în special, cartografierea activităților destinate patrimoniului cultural în politicile și proiectele UE⁽¹⁴⁾; recomandă să se exploateze pe deplin resursele UE pentru dezvoltarea și punerea în aplicare a unor strategii naționale și regionale destinate unor obiective creative și inovatoare. Realizarea unor sinergii optime între fondurile și programele europene pentru a asigura eficacitatea și eficiența rămâne o sarcină esențială. Comisia Europeană își aduce contribuția prin intermediul orientărilor sale privind coordonarea, sinergiile și complementaritățile între fondurile structurale și de investiții europene, programul Orizont 2020 și alte programe ale Uniunii gestionate direct de către Comisie în domeniul cercetării, inovării și competitivității⁽¹⁵⁾;

18. subliniază că, în contextul dezvoltării economiei regionale și a strategiilor și programelor de dezvoltare regională, teritorială și urbană, se recomandă cu insistență să se ia în considerare conservarea culturii și a resurselor culturale ca elemente purtătoare de valoare, presiunile la care sunt expuse mediul și regiunile, precum și considerațiile legate de protecția mediului. Intervențiile, măsurile și instrumentele ecologice și eficiente din punct de vedere energetic – care ar putea împiedica efectele dezastrelor naturale (de exemplu, inundații) sau ale celor provocate de om – au un rol important de jucat în atenuarea efectelor schimbărilor climatice și eficacitatea dezvoltării bazate pe atuurile locale și regionale;

19. consideră că este important să se profite de patrimoniul arhitectural al clădirilor, astfel încât clădirile de patrimoniu să preia alte funcții în cadrul reabilitării urbane, contribuind astfel, cu ajutorul întreprinderilor mici și mijlocii, la ocuparea forței de muncă și crearea de locuri de muncă. Credibilitatea profesională a reabilitării clădirilor sporește atunci când intervenția nu are loc numai cu materiale tradiționale, ci și pe baza unor tehnici tradiționale și contemporane. Aceste cunoștințe, precum și monumentul în sine, trebuie păstrate și transmise generațiilor următoare, în cadrul formării profesionale. Forța de muncă formată și specializată va fi căutată pe piață. Există numeroase exemple de bune practici la nivel local și regional în ceea ce privește sprijinirea și promovarea unui mediu creativ, de exploatare a posibilităților oferite de diversitatea culturală, de integrare a strategiilor culturale în dezvoltarea locală și regională în vederea atingerii obiectivelor Strategiei Europa 2020; Comitetul European al Regiunilor contribuie la diseminarea cunoștințelor și schimbul de experiență în acest domeniu. Aceste abordări și practici favorizează formarea unui model de ecosistem cultural durabil, încurajând spiritul antreprenorial creativ;

20. salută faptul că Comisia menționează, în contextul valorii economice a patrimoniului cultural, industria europeană a construcțiilor și rolul investițiilor în bunuri istorice, contribuind la crearea de locuri de muncă și lansarea de noi activități economice; încurajează autoritățile locale și regionale să participe la administrarea patrimoniului arhitectonic, aflat, în multe cazuri, în proprietate publică, în vederea exploatării lor în diferite moduri, pentru a genera venituri și a asigura întreținerea și durabilitatea acestora; ia act de faptul că programul capitalelor europene ale culturii reprezintă, de asemenea, o contribuție importantă la conservarea și redimensionarea patrimoniului arhitectural, în cadrul căruia o serie de zone urbane și situri istorice ar putea fi refăcute, în paralel cu procesul de gestionare și de reflecție privind patrimoniul industrial și siturile dezafectate;

⁽¹⁴⁾ Comisia Europeană – Cartografierea acțiunilor dedicate patrimoniului cultural în politicile, programele și activitățile Uniunii Europene, http://ec.europa.eu/culture/library/reports/2014-heritage-mapping_en.pdf

⁽¹⁵⁾ Facilitarea sinergiilor între fondurile structurale și de investiții europene, Orizont 2020 și alte programe ale Uniunii în materie de cercetare, inovare și competitivitate – Ghid pentru decidenții politici și organismele de punere în aplicare, http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/guides/synergy/synergies_en.pdf

21. subliniază că autoritățile locale și regionale, fiind nivelul cel mai apropiat de cetățean, ar trebui să preia un rol de conducere în dezvoltarea unui sentiment de responsabilitate pentru protejarea mediului construit și natural, pentru o schimbare favorabilă a mentalităților și mobilizarea populației în acest sens; Monitorizarea periodică a condițiilor patrimoniului construit ar trebui să fie o practică comună, iar autoritățile ar trebui să încurajeze răspândirea practicilor de întreținere și formare a funcționarilor și a proprietarilor de monumente;

22. reiterează faptul că la toate nivelurile, politica privind IMM-urile trebuie să ia în considerare și să lucreze cu modele diferite de afaceri pentru a maximiza crearea de locuri de muncă și creșterea economică durabilă (de exemplu, industriile culturale și creative) ⁽¹⁶⁾;

23. în toate domeniile patrimoniului cultural, se recomandă încurajarea participării capitalului privat, ceea ce presupune atât stimulente fiscale, cât și crearea unei opinii publice favorabile conservării bunurilor materiale și imateriale; reamintește că sectorul privat joacă adesea un rol important în promovarea culturală, prin intermediul responsabilității sociale a întreprinderilor, a unor donații sau altor forme de finanțare, dar că autoritățile locale și regionale ar putea contribui la crearea unui mediu propice pentru folosirea optimă a acestor fonduri ⁽¹⁷⁾;

Turismul cultural

24. consideră că patrimoniul cultural reprezintă un puternic factor de dezvoltare locală și regională, favorabil incluziunii pentru întreaga populație, care creează importante bunuri materiale prin promovarea turismului cultural durabil, responsabil și de calitate, a cărui dezvoltare depinde de patrimoniul material și imaterial al colectivităților locale și regionale. Comitetul European al Regiunilor consideră că este esențial să se creeze sinergii între strategiile de turism durabil și industriile culturale și creative locale și regionale, în vederea sprijinirii creșterii economice și a ocupării forței de muncă și a facilitării accesului la cultură;

25. subliniază, cu toate acestea, importanța găsirii unui echilibru corespunzător între dezvoltarea sectorului turismului cultural și protejarea patrimoniului cultural;

26. în ceea ce privește exploatarea potențialului multifuncțional al patrimoniului cultural, atrage atenția asupra itinerariilor culturale, care, în interiorul unei țări și la nivel transfrontalier, cu participarea publicului și a tuturor părților interesate, oferă o contribuție semnificativă la diseminarea valorilor culturale locale și regionale, contribuind în același timp într-un mod complex la ocuparea forței de muncă, crearea de locuri de muncă și bunul mers al întreprinderilor (de exemplu, prin fabricarea și transportul de produse locale, cazare, restaurante). Itinerariile concepute conform principiului structurii tematice ⁽¹⁸⁾ – ca element de legătură – conectează adesea destinații turistice (orașe, comune) mai puțin cunoscute, punând astfel în valoare diversitatea ofertei turistice și vizibilitatea patrimoniului cultural (arhitectură, peisaj și bunuri nemateriale) în zonele rurale. Itinerariile culturale (alei, piste de biciclete etc.) au, de asemenea, o contribuție importantă la îmbunătățirea sănătății populației;

27. arată că, în cadrul turismului cultural legat de gastronomie, specialitățile gastronomice locale sunt considerate un element semnificativ al culturii, capabil să atragă turiști grație alimentelor și produselor agricole locale și tradiționale. Subliniază că producția durabilă de alimente și măsurile menite să protejeze diversitatea patrimoniului gastronomic local și regional contribuie la crearea de noi locuri de muncă durabile, care pot juca un rol-cheie în creșterea locală și regională și pentru coeziune;

⁽¹⁶⁾ CdR 151/2011 fin.

⁽¹⁷⁾ CdR 401/2011 fin.

⁽¹⁸⁾ Astfel, ruta „Sissi” (Austria, Germania, Ungaria și Italia) conectează castele, reședințe nobiliare, parcuri și cafenele de care se leagă numele Reginei Elisabeta de Ungaria.

28. subliniază valoarea adăugată considerabilă a programelor de cooperare teritorială europeană și sprijinul transfrontalier pentru conservarea patrimoniului cultural: prin eliminarea granițelor, ele conferă mai multă vizibilitate Europei și regiunilor, orașelor și comunelor sale, prin intermediul cooperării locale și regionale; în domeniul turismului cultural, încurajarea comerțului cu produse locale și al industriilor creative, care fac posibil schimbul de competențe și cunoștințe, consolidarea economiei regionale și deschiderea de noi piețe. Ele pot contribui la prevenirea dispariției competențelor și meșteșugurilor tradiționale care se confruntă cu provocările demografice⁽¹⁹⁾. Comitetul consideră că, în contextul cooperării transnaționale, este important ca strategiile de dezvoltare macroregională să contribuie la rândul lor la coeziunea socială, economică și teritorială, transformând valorile patrimoniului cultural european într-un produs turistic și punând în aplicare soluții inovatoare și creative;

Patrimoniul cultural în societatea informațională

29. recunoaște că una dintre provocările Agendei digitale pentru Europa constă în digitalizarea patrimoniului cultural și a monumentelor istorice, în accesibilitatea online a acestora și în conservarea pentru generațiile viitoare, domeniu în care au fost deja înregistrate progrese⁽²⁰⁾. Atunci când se redefinește abordarea generală și rolul patrimoniului cultural, trebuie luate măsurile ce se impun pentru a atinge un public larg și a exploata beneficiile noilor tehnologii, recurgând la noi instrumente de comunicare, facilitând crearea de comunități și intensificând schimbul de cunoștințe, activitățile culturale, educaționale și de cercetare. În opinia Comitetului, digitalizarea și noile tehnologii oferă în același timp oportunități de inovare pentru îmbunătățirea competitivității; industriile creative și inovatoare și materialul cultural digitalizat care le stă la dispoziție se consolidează reciproc;

30. subliniază că muzeele, bibliotecile și arhivele joacă un rol important în domeniul patrimoniului cultural prin consolidarea coeziunii comunitare. În societatea informațională a secolului XXI ar trebui regândit rolul și viitorul bibliotecilor locale – care, în multe state membre sunt finanțate și gestionate de autoritățile locale – din punct de vedere al accesibilității și difuzării de cunoștințe despre patrimoniul cultural. La elaborarea conținuturilor pentru noile servicii și mijloace de comunicare digitale trebuie să se țină seama nu numai de parametri economici, dar și de nevoile sociale și culturale⁽²¹⁾. Conferințele, cursurile de formare și vizitele de studiu în cadrul parteneriatelor între orașe ar putea contribui la schimbul de experiențe referitoare la soluții moderne și cele mai bune practici;

31. consideră că proiectele UE de promovare a digitalizării sunt esențiale și subliniază importanța Platformei culturale *Europeana*, care reunește conținuturile online ale bibliotecilor, muzeelor și arhivelor europene, prin care se dorește garantarea accesului prin internet pentru toți cetățenii la patrimoniul cultural și științific al Europei. Recunoaște faptul că aspectele legate de drepturile de autor și clarificarea drepturilor online rămân o provocare și se pronunță în favoarea creării unui cadru juridic pentru digitalizare;

32. recunoaște că patrimoniul cinematografic și creația cinematografică ca sursă de informații despre istoria societății europene fac parte integrantă din patrimoniul cultural al Europei; în acest context, este de dorit o mai bună exploatare a potențialului industrial și cultural al acestuia. Există încă obstacole în ceea ce privește digitalizarea și punerea la dispoziție online a filmelor⁽²²⁾; în plus, cinematografele joacă un rol important în prezentarea culturii și civilizației specifice fiecărui popor. Având în vedere faptul că revoluția digitală și povara financiară ar putea genera transformări permanente pentru industria locală și regională, CoR își reiterează solicitarea în favoarea unor eforturi comune și în favoarea cooperării, pentru a evita dispariția cinematografelor mici⁽²³⁾ și încurajează autoritățile locale și regionale să utilizeze fondurile UE pentru modernizarea cinematografelor locale;

⁽¹⁹⁾ De exemplu, „Academia de artizanat” (Ungaria și Slovenia): situația vulnerabilă a meșteșugurilor tradiționale a dus la acest proiect; numărul de participanți la acest tip de formare a scăzut din ce în ce mai mult, ducând la închiderea unui număr de școli industriale și de meșteșuguri. Proiectul a reușit să inverseze această tendință și a creat noi oportunități pentru tineri, contribuind la conservarea patrimoniului cultural prin participarea unui număr de o mie de antreprenori.

⁽²⁰⁾ Raportul sondajului privind digitalizarea din instituțiile care gestionează patrimoniul cultural european 2014 – Rețeaua tematică ENUMERATE (ianuarie 2014).

⁽²¹⁾ CdR 104/2010 fin.

⁽²²⁾ Al patrulea raport privind punerea în aplicare a Recomandării Parlamentului European și a Consiliului privind patrimoniul cinematografic și competitivitatea activităților din sectorul aferent (Comisie – Raport de progres 2012-2013), 1 octombrie 2014.

⁽²³⁾ CdR 293/2010 fin.

33. subliniază importanța dobândirii, în cadrul sistemului de învățământ, a unor competențe digitale începând de la o vârstă fragedă, astfel încât tinerii să poată beneficia pe deplin de noile forme de acces la cultură, fiind mai bine pregătiți pentru profesiile viitorului; trebuie să se acorde, de asemenea, ajutor pentru tânăra generație și o mare parte a societății pentru a face față consecințelor trecerii la era digitală ⁽²⁴⁾;

Integrarea în societate a patrimoniului cultural

34. salută faptul că această comunicare recunoaște rezultatele programelor și inițiativelor UE care vizează sensibilizarea tinerilor cu privire la valoarea patrimoniului cultural pentru societate și la promovarea dialogului intercultural. Recunoaște că marca patrimoniului european și capitalele europene ale culturii reprezintă inițiative care pun în lumină bogăția, diversitatea și aspectele comune ale culturilor europene ⁽²⁵⁾ și subliniază că este necesar ca orașele candidate să elaboreze, în funcție de resursele locale și regionale, un program cultural specific, care să aibă o dimensiune europeană puternică, cu un impact pozitiv pe termen lung asupra sectorului cultural și asupra orașului-gază ⁽²⁶⁾; Ar trebui reamintit că percepția socială a valorii patrimoniului european ca factor de dezvoltare poate contribui la stabilirea de indicatori standardizați în context european, care să permită măsurarea impactului acestui sector asupra economiei teritoriilor și asupra creării și conservării de locuri de muncă;

35. consideră că instituirea unui „An european al patrimoniului cultural”, astfel cum a propus Consiliul Uniunii Europene ⁽²⁷⁾, va contribui la familiarizarea cu patrimoniul cultural a unui public mai larg;

36. recunoaște importanța Premiului Uniunii Europene pentru conservarea patrimoniului cultural și a premiului Europa Nostra, create pentru a asigura recunoașterea activității excelente de protecție a patrimoniului și de difuzare a realizărilor tehnice de nivel înalt, care mobilizează cetățenii, societatea civilă, autoritățile locale și regionale, fundațiile și companiile private pentru a revigora monumente și situri istorice. O contribuție în acest sens vine și din partea noului program „Europa creativă”, care pune un accent special pe activitățile transnaționale în cadrul industriilor culturale și creative ⁽²⁸⁾;

37. consideră că sancționarea vandalismului față de monumente, medii și componentele artistice ale acestuia, precum și siturile arheologice trebuie consolidată în continuare;

38. recunoaște că cercetarea în domeniul patrimoniului cultural contribuie la conservarea, dezvoltarea și promovarea patrimoniului cultural. Cel de al șaptelea program-cadru pentru cercetare și dezvoltare (PC7), inițiativele de programare comună (IPC) și programul Orizont 2020 pot asigura dinamismul și durabilitatea patrimoniului cultural al Europei, prin promovarea activităților de cercetare și inovare care au drept scop combaterea schimbărilor climatice și a amenințărilor și dezastrelor naturale. Salută programul și cadrul de acțiune pentru cercetare și inovare în domeniul patrimoniului cultural, care urmează a fi lansate în curând, și solicită înființarea unui mecanism de cooperare în parteneriat cu autoritățile locale și regionale;

39. subliniază că bunurile și serviciile culturale trebuie să fie accesibile tuturor, fiind nevoie de reducerea inegalităților dintre bogați și săraci, locuitorii din mediul rural și urban, tinerii și persoanele în vârstă și persoanele cu handicap. Măsurile de reducere a inegalităților vor da roade numai dacă vor fi puse în practică cu sprijinul și participarea tuturor celor implicați și dacă se vor extinde posibilitățile privind accesul la competențe. Egalitatea de șanse este o condiție sine qua non a democrației culturale;

40. consideră că este important ca tinerii să învețe mai multe despre propriul lor patrimoniu material și spiritual, să înțeleagă interesul pentru protejarea și promovarea bunurilor culturale (de exemplu, în contextul Zilelor europene ale patrimoniului). Este de părere că aceste cunoștințe creează premisele punerii în aplicare a unor parteneriate în vederea exploatării durabile a patrimoniului cultural și a utilizării informativă a mediului înconjurător. Recomandă ca, în cadrul Zilelor europene ale patrimoniului, conținuturile săptămânii tematice să fie definite astfel încât să ia naștere o rețea a activităților culturale desfășurate de autoritățile locale;

⁽²⁴⁾ CdR 2391/2012 fin.

⁽²⁵⁾ CdR 191/2011 fin.

⁽²⁶⁾ CDR 2077/2012 fin.

⁽²⁷⁾ Concluziile Consiliului privind guvernanța participativă a patrimoniului cultural (2014/C 463/01)
<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/PDF/?uri=OJ:C:2014:463:FULL&from=EN>

⁽²⁸⁾ CdR 401/2011 fin.

41. consideră că activitatea de voluntariat este o formă promițătoare de participare a populației locale și de dezvoltare de relații publice, cărora le revine un rol important în dobândirea de cunoștințe și crearea unei atitudini de interes pentru cultură, contribuind la prevenirea marginalizării grupurilor vulnerabile din societate;

Cooperarea și abordarea participativă

42. în vederea consolidării durabilității, dezvoltării și vizibilității patrimoniului cultural, CoR consideră că este important ca valoarea intrinsecă a patrimoniului cultural să fie protejată și exploatată în mod durabil și ca autoritățile locale și regionale și organismele responsabile pentru educație, cultură și patrimoniu cultural să dezvolte cooperarea, de preferință într-un mod sistematic, ceea ce ar putea servi obiectivului de informare a publicului într-o formă ușor de înțeles. Cooperarea creează contacte interpersonale, consolidează încrederea și reprezintă o garanție pentru găsirea unor soluții comune la provocări comune;

43. subliniază rolul important jucat de înfrățirile transfrontaliere între orașe pentru cunoașterea reciprocă, interactivă și axată pe experiența practică, a patrimoniului cultural local și regional și a diversității sale, prin implicarea activă a cetățenilor. Subliniază în acest sens valoarea adăugată la nivelul UE a programului „Europa pentru cetățeni” în crearea de rețele și programe de înfrățire a orașelor; proiecte privind memoria istorică, care au o dimensiune europeană, încurajează toleranța și o mai bună înțelegere a istoriei și diversității Uniunii Europene și creează o legătură între Europa și cetățenii săi. De asemenea, CoR salută continuarea acestui program în noul cadru financiar al UE⁽²⁹⁾;

44. recomandă recompensarea celor mai bune practici în protejarea patrimoniului cultural prin parteneriate și cooperări între autoritățile locale, ceea ce va contribui, de asemenea, la consolidarea identității Uniunii Europene;

45. consideră că este important ca, în localitățile rurale și urbane deopotrivă, proiectele de cooperare tematică în domeniul patrimoniului cultural să fie puse în practică prin implicarea activă a tuturor actorilor relevanți în procesul decizional, promovând o guvernare participativă eficientă. subliniază valoarea și importanța guvernării pe mai multe niveluri⁽³⁰⁾, care facilitează, între altele, diseminarea celor mai bune practici în domeniul patrimoniului cultural, dezvoltarea democrației participative, a învățării reciproce, apariția unor noi forme de dialog și parteneriat, precum și eficacitatea și coerența politicilor sectoriale legate de patrimoniul cultural;

46. Reevaluarea importanței culturii și a patrimoniului cultural este un proces de lungă durată, care implică toate părțile interesate ale societății. CoR este de părere că această schimbare de mentalitate poate fi realizată doar dacă reușim mobilizarea unei mari părți a populației, de exemplu prin reducerea inegalităților sociale, dezvoltarea comunităților locale, creșterea posibilităților de participare în societate, creând o deschidere către inovare și dezvoltarea de aptitudini pentru a învăța și aprecia competențele în materie de inovare și de valori culturale. consideră că responsabilitatea de a veghea la participarea tuturor părților interesate în procesul de dobândire de cunoștințe și de cultură, indispensabile pentru a face față provocărilor concurențiale cu care se confruntă UE, revine tuturor. În acest context, CoR salută și sprijină punctul 28 din concluziile Consiliului de miniștri ai culturii din 25 noiembrie 2014, potrivit cărora se recomandă luarea în considerare a unui An european dedicat patrimoniului cultural. Acest lucru ar contribui la realizarea obiectivelor comune în contextul paneuropean;

47. subliniază rolul important pe care cultura îl poate juca în domeniul afacerilor externe, pentru depășirea diferențelor și recunoașterea valorilor comune și împărtășite de către popoare. Solicită, prin urmare, să se confere mai multă vizibilitate relațiilor culturale la nivel înalt și, în acest sens, ia act de recentele eforturi menite să includă diplomația culturală în relațiile externe ale Uniunii Europene, în special prin acțiunile pregătitoare pe tema „Cultura în relațiile externe ale UE”;

48. subliniază necesitatea de a consolida inclusiv cooperarea în domeniul luptei împotriva traficului ilicit de bunuri și obiecte culturale. Îndeamnă, prin urmare, statele membre să ratifice Convenția UNESCO din 1970 și Convenția UNIDROIT din 1995 și să asigure punerea lor în aplicare așa cum se cuvine, printr-o transpunere adecvată în legislația națională și prin intensificarea acțiunilor polițienești și a controalelor vamale la frontierele UE.

Bruxelles, 16 aprilie 2015.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

⁽²⁹⁾ Regulamentul (UE) nr. 390/2014 al Parlamentului European și al Consiliului de instituire a programului „Europa pentru cetățeni” pentru perioada 2014-2020.

⁽³⁰⁾ Carta privind guvernarea pe mai multe niveluri în Europa

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Îmbunătățirea punerii în aplicare a Agendei teritoriale a Uniunii Europene 2020

(2015/C 195/05)

Raportor: domnul Marek WOŹNIAK (PL-PPE), președintele voievodatului Marea Polonie

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. subliniază că, încă de la început, Agenda teritorială a UE (AT) a stabilit cadre politice orientate către acțiune, elaborate în scopul sprijinirii unei dezvoltări teritoriale policentrice a UE. Răspunderea pentru acțiunile politice le revine în principal autorităților locale și regionale, statelor membre și instituțiilor europene;
2. amintește că scopul AT este asigurarea orientărilor strategice pentru dezvoltarea teritorială, sprijinirea includerii dimensiunii teritoriale în diferite domenii ale politicii, la toate nivelurile de guvernare, și garantarea punerii în aplicare a Strategiei Europa 2020 conform principiilor coeziunii teritoriale ⁽¹⁾;
3. regretă faptul că agenda teritorială a dispărut de câțiva ani de pe agenda politică, ca atare salută interesul pe care-l manifestă trio-ul alcătuit din Președinția italiană, cea letonă și cea luxemburgheză față de această chestiune;
4. subliniază că abordarea teritorială (*place-based*) este unicul model adecvat de politică grație căruia Uniunea poate răspunde așteptărilor cetățenilor europeni ⁽²⁾. De aceea, Uniunea Europeană, cu implicarea activă a Comitetului Regiunilor și a autorităților locale și regionale, precum și a altor părți interesate, trebuie să joace un rol mai important în elaborarea unor abordări bazate pe realitatea zonei, ceea ce va facilita aplicarea agendei teritoriale a UE;
5. observă necesitatea planificării strategice comune pe teritoriul Europei, bazată pe o viziune de ansamblu a dezvoltării viitoare în scopul sprijinirii unei mai bune coordonări a politicilor Uniunii, creării de sinergie între sectoare, precum și identificarea precisă a instituțiilor care sunt răspunzătoare pentru realizarea AT la nivel european, la nivelul statelor membre, la nivel regional și local;
6. în acest context, pe lângă mecanismele de planificare și coordonare, schimbul de experiență și obținerea de informații teritoriale și de sprijin metodologic de către autoritățile locale și regionale sunt indispensabile pentru obținerea unei dezvoltări mai echilibrate și favorabile incluziunii sociale. În acest sens, mai sunt eforturi semnificative de depus pentru a se obține date comparative la nivel local și sublocal pentru ansamblul UE;
7. îndeamnă de aceea la elaborarea unei strategii de dezvoltare spațială integrată la nivel european, cu asigurarea respectării autorității de planificare existente de la nivel local și regional ⁽³⁾;
8. recomandă consolidarea dimensiunii teritoriale în cadrul realizării efective a Strategiei Europa 2020 și al acțiunilor conexe, care să țină seama în special de impactul teritorial al politicilor UE. Recomandă în acest scop să se demareze un proces de analizare a politicilor sectoriale din perspectiva impactului lor teritorial și să se integreze în procesul de adoptare a actelor legislative din cadrul principalelor politici UE și în special al politicii de coeziune de după 2020, un element de evaluare a impactului teritorial, care să constituie una din componentele esențiale ale evaluării efectelor reglementării;

⁽¹⁾ Agenda teritorială a Uniunii Europene pentru 2020. Către o Europă inteligentă, echilibrată și favorabilă incluziunii sociale, compusă din regiuni diverse.

⁽²⁾ Raportul Barca, p. 108.

⁽³⁾ „Making Europe Open and Polycentric” în: „Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON

9. atrage atenția asupra necesității de monitorizare a pașilor absolut necesari ce trebuie făcuți la nivelul Uniunii pentru combaterea disparităților tot mai mari dintre regiuni pe teritoriul Uniunii în contextul recente crize, întrucât acestea reprezintă un pericol semnificativ pentru coeziunea teritorială;

Observații generale

10. are convingerea că UE are nevoie de o strategie de dezvoltare bazată pe realitatea zonei; trebuie intensificate eforturile depuse în acest sens în cadrul noului pachet legislativ al politicii de coeziune. Cu alte cuvinte, politica de coeziune trebuie să reconcilieze criteriile condiționalității și al subsidiarității, acordând mai multă atenție acestuia din urmă;

11. amintește că politica teritorială a Uniunii trebuie să țină seama de consecințele diferitelor strategii politice europene asupra regiunilor, orașelor și zonelor urbane și să permită să se facă față provocărilor curente într-o manieră complexă, care să nu cuprindă numai fondurile structurale și de investiții, ci să acopere mediul, transporturile, piața internă și Agenda digitală, pentru a menționa doar câteva dintre politicile UE care au un impact teritorial clar. Dimensiunea teritorială ar trebui să fie luată în considerare în formularea politicilor, pentru a se maximiza sinergiile, a se utiliza pe deplin posibilitățile de dezvoltare și pentru evitarea măsurilor politice controversate;

12. recomandă încă o dată crearea unui „Consiliu pentru politica de coeziune”, menit să consolideze sistemul de control și să asigure echilibrul, alcătuit din miniștrii responsabili cu politica de coeziune de la nivelurile de guvernare competente din statele membre și dintr-un reprezentant al Comitetului European al Regiunilor care să coordoneze colaborarea. Comitetul își declară disponibilitatea de a participa activ la discuțiile politice privind crearea unei astfel de structuri, pentru a asigura luarea în considerare pe deplin a punctelor de vedere ale autorităților locale și regionale;

13. subliniază că parteneriatul este o condiție preliminară esențială pentru sporirea eficienței politicii de coeziune, numai un sistem de guvernare pe mai multe niveluri permițând adaptarea eficientă a orientărilor strategice stabilite de Uniunea Europeană la provocările locale și regionale ⁽⁴⁾;

14. își reiterează sprijinul față de noile mecanisme și instrumente care servesc la consolidarea abordării teritoriale prin dezvoltarea locală plasată sub responsabilitatea comunității (DLRC) și prin investițiile teritoriale integrate (ITI). Acestea creează excelente posibilități de a le furniza orașelor și regiunilor mijloacele de a utiliza fonduri UE spre a realiza creștere economică și bunăstare și a reveni pe traiectoria convergenței. Regretă, prin urmare, că deși multe state membre au avut în vedere implementarea lor, utilizarea pe scară largă a acestor instrumente este blocată de barierele de reglementare restante în regulamentele UE și de ezitățile autorităților de management de a transfera realizarea obiectivelor UE către nivelurile regional și local;

15. din perspectiva nivelului extrem de diferit de implementare a instrumentelor menționate în anumite state membre, sistemul de gestionare, implementare, monitorizare și control al acestor instrumente de sprijinire a dezvoltării teritoriale ar trebui să fie simplificat și coordonat cât mai mult posibil;

16. arată, cu toate acestea, că abordarea teritorială de dezvoltare înseamnă mult mai mult decât aceste instrumente și ar trebui să se reflecte în toate aspectele politicii de coeziune;

17. cere să se respecte în mai mare măsură dispozițiile articolului 174 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene (TFUE) privind coeziunea teritorială. Potrivit acestui articol, Uniunea urmărește reducerea decalajelor dintre nivelurile de dezvoltare a diferitelor regiuni și a rămănerii în urmă a regiunilor defavorizate, acordând atenție deosebită zonelor rurale, zonelor afectate de tranziția industrială și regiunilor afectate de un handicap natural și demografic grav și permanent, cum ar fi regiunile cele mai nordice cu densitate foarte scăzută a populației, precum și regiunile insulare, transfrontaliere și muntoase; una din cheile succesului AT2020 ar consta, într-adevăr, în a le permite acestor teritorii să-și depășească handicapurile structurale care le frânează dezvoltarea;

⁽⁴⁾ CoR 2012/1683

18. subliniază, de asemenea, situația specifică a regiunilor ultraperiferice (RUP), în cazul cărora ar trebui să se țină seama de specificitățile și constrângerile lor, menționate la articolul 349 din TFUE, pentru a permite acestor teritorii să depășească obstacolele structurale din calea propriei dezvoltări, ceea ce constituie încă un factor esențial pentru succesul Agendei teritoriale 2020;

19. În plus, trebuie să se țină seama și de alte aspecte demografice cu impact important asupra regiunilor, precum depopularea, îmbătrânirea și dispersarea ridicată a populației; solicită Comisiei să acorde atenție specială zonelor mai defavorizate din punct de vedere geografic și demografic în punerea în aplicare a politicii de coeziune ⁽⁵⁾;

20. invită la reluarea dezbaterilor pe tema măsurării calității vieții prin utilizarea unor indicatori „dincolo de PIB”, subliniind că în coeziunea teritorială se îmbină coeziunea economică și cea socială – ca atare ea nu poate fi măsurată exclusiv cu ajutorul indicatorilor economici. „O creștere economică inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii sociale în UE înseamnă mult mai mult decât creșterea PIB-ului. Ea cuprinde și aspecte teritoriale, sociale, culturale și, în special, ecologice, care sunt deosebit de semnificative în regiunile rurale sau slab populate.” Din acest punct de vedere, proiectarea infrastructurii ecologice rurale și urbane îmbunătățește calitatea și scade vulnerabilitatea regiunii. La alegerea indicatorilor trebuie ținut seama de faptul că disponibilitatea datelor statistice la nivel regional este limitată în toate statele membre;

21. îndeamnă la elaborarea unei serii de indicatori comparabili și fiabili, care să poată fi folosiți pentru măsurarea, sprijinirea și monitorizarea coeziunii teritoriale, a dezvoltării teritoriale complexe, a problemelor structurale, a provocărilor și oportunităților teritoriale, precum și a efectelor asupra diferitelor niveluri geografice și tipuri de regiuni ⁽⁶⁾. Aceasta le-ar permite factorilor de decizie să ia hotărâri informate în domeniul amenajării teritoriului, în conformitate cu cerințele proporționalității;

22. consideră că este esențial să se ia în considerare riscurile climatice și ecologice, precum și tipurile de impact teritorial al acestora;

23. atrage totodată atenția asupra necesității de a se redeschide discuția cu privire la viitorul politicii de coeziune după 2020, discuție care ar trebui să trateze în special întrebarea dacă aceasta și-a atins obiectivul primar al sprijinirii unei abordări orientate în mod concret asupra teritoriilor, apreciind totodată dacă actuala metodologie de alocare a fondurilor ESI este pe deplin conformă cu obiectivele politicii și ține seama suficient de diversitatea teritorială;

Dezvoltarea teritorială policentrică

24. consideră că dezvoltarea policentrică a UE are o semnificație esențială pentru realizarea coeziunii teritoriale, contribuind la o rețea urbană mai bine integrată și la o mai bună aprovizionare cu bunuri și servicii de coeziune socială pe întreg teritoriul;

25. amintește că eficacitatea și calitatea Europei depind de crearea unor relații reciproce între orașele de diferite dimensiuni – de la nivelul local până la cel global – precum și de consolidarea poziției cetățenilor și de crearea unor activități locale care promovează atuurile proprii în context european și global;

26. subliniază că deschiderea față de țările vecine și față de restul lumii este o condiție esențială pentru toate orașele și regiunile europene care doresc să beneficieze de șansele de dezvoltare oferite de creșterea și progresul tehnologic de la nivel global. Sprijinirea cooperării transfrontaliere, în special la frontierele externe ale UE, s-a dovedit un instrument eficient în acest sens. Dezvoltarea pe termen lung a Europei depinde de valorificarea și utilizarea atuurilor concurențiale la scară globală ale fiecărui oraș și fiecărei regiuni, în cadrul finalizării pieței unice și al instituirii unei strategii eficiente de dezvoltare comună, în special în contextul Parteneriatului euromediteranean și al Parteneriatului estic, dar și al Parteneriatului transatlantic ⁽⁷⁾;

⁽⁵⁾ CoR 2014/4896

⁽⁶⁾ „Making Europe Open and Polycentric” în: „Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON

⁽⁷⁾ „Making Europe Open and Polycentric” în: „Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON

27. arată că colaborarea între orașele și regiunile cele mai dezvoltate generează valoare adăugată și stă la baza dezvoltării în plan mai larg. Subliniază, de aceea, că rolul autorităților locale și regionale și opiniile și propunerile acestora trebuie să fie luate în considerare, deoarece aceste autorități sunt afectate nemijlocit de politicile europene;

Rolul orașelor de importanță secundară, al aglomerațiilor urbane mici și mijlocii și al teritoriilor rurale

28. pune accentul pe avantajele modelului policentric de dezvoltare regională, atrăgând totodată atenția asupra importanței relațiilor dintre rural și urban;

29. invită la adoptarea unei abordări politice care să favorizeze crearea de regiuni funcționale atât în interiorul țărilor, cât și la nivel transfrontalier, întrucât teritoriile funcționale cuprind și teritorii urbane, și rurale, contribuind la generarea unei mase critice pentru dezvoltare și pentru reducerea nivelului de vulnerabilitate la șocuri externe, aspect subliniat în repetate rânduri în analizele economice și teritoriale;

30. consideră că concentrarea spațială a excluziunii sociale vizează atât zonele urbane, cele periurbane, cât și cele rurale, care adesea se învecinează cu zone care asigură standarde de viață decente. O mai bună punere în aplicare a agendei teritoriale trebuie să țină seama de specificul subregional;

31. îndeamnă la o mai mare concentrare a politicilor și mijloacelor financiare ale Uniunii către asigurarea unor legături eficiente și eficace între regiunile urbane, care să țină seama de fenomenul expansiunii urbane și de noile forme de ocupare a teritoriului, a accesului la cunoaștere și educație și a creării unei bune rețele între orașe și teritoriile funcționale⁽⁸⁾, prin intermediul căreia să se poată face schimb de bune practici și de soluții politice și proiecte eficiente;

32. întâmpină cu satisfacție faptul că în Agenda teritorială 2020 se solicită statelor, regiunilor și orașelor (inclusiv celor mici și mijlocii) să-și aducă contribuția la prioritățile teritoriale comune europene; își exprimă totodată regretul că autoritățile locale și regionale nu sunt încă tratate egal cu alte părți interesate în procesul de luare a deciziilor privind aceste chestiuni. Trebuie să se tindă către a li se permite acestor autorități să reacționeze eficient la cele mai importante provocări teritoriale din Europa;

33. consideră că funcționarea eficientă a orașelor mici și mijlocii și diversificarea economiilor rurale constituie elemente care condiționează realizarea deplină a agendei teritoriale. În acest context, strategia ar trebui să se concentreze asupra accesului echitabil la serviciile de interes socioeconomic general, asupra extinderii zonelor funcționale (pornind de la inițiativele deja elaborate de dezvoltare a zonelor rurale și urbane) și asupra promovării accesibilității orașelor mici și mijlocii și interconectării acestora⁽⁹⁾;

34. menționează rolul aglomerațiilor urbane mici și mijlocii ca element component al dezvoltării teritoriale policentrice. În acest context, întâmpină cu satisfacție introducerea de către trio-ul președințiilor a temei comune a teritoriilor urbane mici și mijlocii, referitoare la analiza relațiilor urban-rural și la instituirea unor mecanisme de cooperare între diversele teritorii, precum și la realizarea unei dezvoltări teritoriale mai echilibrate. Este esențial să se consolideze valorile identitare ale teritoriului (peisajul, patrimoniul cultural și de mediu) ca elemente de competitivitate și de diferențiere pe piața mondială;

35. majoritatea teritoriilor urbane mici și mijlocii joacă un rol activ în asigurarea succesului și prosperității pentru locuitorii satelor localizate în jurul lor, reprezentând centre de muncă, ale serviciilor, noduri ale transportului local, și generând cereri tot mai mari în termeni de mobilitate. Prin urmare, ele îndeplinesc un rol în procesul de limitare a depopulării teritoriilor rurale și urbane. Însă ele pot sta și la baza dezvoltării zonelor metropolitane prin participarea la o rețea comună policentrică. Ele contribuie la soluționarea aspectelor de mediu și de calitate a vieții, care cauzează concentrarea excesivă a populației în marile orașe;

⁽⁸⁾ Modalități de consolidare a dimensiunii teritoriale a Strategiei Europa 2020 și politica de coeziune a UE („How to strengthen the Territorial dimension of Europe 2020 and the EU cohesion Policy”)

⁽⁹⁾ Modalități de consolidare a dimensiunii teritoriale a Strategiei Europa 2020 și politica de coeziune a UE („How to strengthen the Territorial dimension of Europe 2020 and the EU cohesion Policy”)

36. invită, în relație cu cele discutate mai sus, la dezvoltarea în mai mare măsură a dimensiunii urbane a politicii de coeziune și la o mai bună coordonare a acestora cu alte politici care afectează zonele urbane în cadrul unei agende urbane integrate, precum și la consolidarea cooperării oficiale între teritoriile urbane europene și hinterlandul lor rural ⁽¹⁰⁾; își reia apelul vizând elaborarea unei cărți albe pentru o agendă urbană integrată;

Stabilirea de legături între regiunile Europei din perspectivă teritorială

37. consideră că atât cooperarea teritorială europeană, pusă în practică cu succes prin intermediul inițiativelor de cooperare transfrontalieră, interregională sau supranațională (de ex. GECT), cât și elaborarea strategiilor macroregionale reprezintă instrumente esențiale, care permit aplicarea mai bună a agendei teritoriale. De aceea întâmpină cu satisfacție planul trio-ului de președinții de analizare a nevoilor în materie de prevederi juridice în domeniul realizării zonelor transfrontaliere integrate și crearea unui grup de lucru în cadrul Consiliului în vederea monitorizării progreselor realizate de strategiile macroregionale. Amintește că participarea autorităților subnaționale la elaborarea și la gestionarea acestor instrumente, precum și la activitățile acestui grup, trebuie să fie în continuare un element fundamental în vederea îndeplinirii obiectivelor agendei;

38. consideră că este esențială promovarea creșterii policentrice, echilibrată geografic între diversele teritorii, printre altele prin activitatea continuă de eliminare a decalajului digital, prin colaborarea în domeniile energiei, climei și mediului, cercetării și inovării, accesibilității și atractivității teritoriilor, și printr-o politică de transport echilibrată, bazată pe o strategie adaptată specificului teritorial;

39. subliniază rolul infrastructurii de transport ca instrument al coeziunii teritoriale. Regiunile care se confruntă cu provocări geografice și demografice necesită o atenție deosebită în acest context ⁽¹¹⁾. În acest context, atrage atenția asupra posibilității de utilizare a Grupării europene de cooperare teritorială pentru sprijinirea legăturilor transfrontaliere, inclusiv cu țările terțe, precum și a diverselor instrumente de finanțare, cum ar fi Mecanismul de conectare a Europei;

40. îndeamnă Comisia să-și continue și să-și intensifice eforturile în vederea finalizării rețelei centrale TEN-T, în special în ceea ce privește eliminarea blocajelor și facilitarea conexiunilor transfrontaliere și consolidarea implicării autorităților locale și regionale în cadrul platformelor de coridor;

41. subliniază, așa cum se indică și în al șaselea raport privind coeziunea, că orientările privind dezvoltarea rețelei europene de transport stabilesc drept obiectiv înființarea unei autentice rețele multimodale la scara întregii UE – care trebuie să includă căile ferate – atât prin crearea unei noi infrastructuri, cât și prin îmbunătățirea celei existente. În această privință, Comitetul consideră că este necesar să existe mijloace de transport sustenabile, competitive și eficiente energetic și mai ecologice, să se promoveze intermodalitatea, utilizarea complementară a diverselor moduri de transport, precum și necesitatea unor proiecte de infrastructură în regiuni mai puțin dezvoltate, în zonele transfrontaliere, cele care se confruntă cu bariere fizice în calea pieței interne și în cele care au probleme de coeziune teritorială;

Agenda teritorială și Strategia Europa 2020

42. consideră că în Agenda teritorială UE 2020 se confirmă importanța abordării teritoriale a aplicării Strategiei Europa 2020. Ar trebui să se profite de ocazia oferită de revizuirea strategiei pentru a se integra o dimensiune teritorială sporită. De aceea, obiectivele propuse de UE în Strategia Europa 2020 se pot realiza numai cu condiția să se țină seama de dimensiunea teritorială a strategiei, deoarece posibilitățile de dezvoltare diferă de la o regiune la alta ⁽¹²⁾;

⁽¹⁰⁾ Dezbaterile Comisiei COTER din cadrul mesei rotunde pe tema dezvoltării teritoriale policentrice la nivel european, național și regional de la Fabriano, 10 iulie 2014.

⁽¹¹⁾ Pentru recomandări specifice, a se vedea Avizul Comitetului Regiunilor – Mobilitatea în regiunile defavorizate din punct de vedere geografic și demografic (CdR 1691/2014).

⁽¹²⁾ Agenda teritorială a Uniunii Europene pentru 2020. Către o Europă inteligentă, echilibrată și favorabilă incluziunii sociale, compusă din regiuni diverse.

43. își reiterează apelul privind elaborarea unei cărți albe în domeniul coeziunii teritoriale, bazată pe analiza principalelor dependențe între Agenda teritorială a Uniunii Europene 2020 și Strategia Europa 2020, în scopul combaterii discrepanțelor teritoriale tot mai mari din UE ⁽¹³⁾;

44. recomandă ca politica de coeziune a UE, cu țintele sale de coeziune economică, socială și teritorială, să contribuie semnificativ și în viitor la concretizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020. Datorită corelării mai strânse dintre țintele de creștere și cele de convergență, politica de coeziune va putea contribui – din perspectiva realizării obiectivelor fundamentale ale strategiei – la reducerea decalajelor în Uniunea Europeană și, astfel, la realizarea unor beneficii durabile în termeni de bunăstare în toată Europa. Acest potențial trebuie fructificat metodic, dat fiind că, prin demersul bazat pe parteneriat al politicii de coeziune, condițiile și posibilitățile locale sunt abordate concret prin strategii circumscrise regional;

45. susține totodată ideea propunerii unui cod de conduită în cadrul Strategiei Europa 2020 ⁽¹⁴⁾, bazat pe codul european de conduită în materie de parteneriat, care asigură implicarea autorităților locale și regionale și a altor părți interesate în planificarea și realizarea documentelor de strategie pe termen lung care au un impact asupra dezvoltării teritoriale;

Viziune pentru teritoriul Europei

46. subliniază acțiunile desfășurate de ESPON în scopul elaborării unei serii de indicatori și indici de referință privind dezvoltarea teritorială europeană, care ar putea veni în ajutorul factorilor de decizie în vederea măsurării și monitorizării coeziunii teritoriale. Solicită în mod expres elaborarea de indicatori care să reflecte modul în care provocările teritoriale și demografice (cum ar fi dispersia populației, densitatea scăzută a acesteia, declinul și îmbătrânirea populației) afectează creșterea durabilă, inteligentă și favorabilă incluziunii;

47. consideră că este urgentă obținerea unor date statistice comparabile privind teritoriile locale și sublocale, precum și traducerea clasificării rural-urban existente în cadrul OCDE și al Comisiei în categorii Eurostat, care să aibă posibilitatea, pornind de la informații fiabile de pe teren, să sprijine crearea de politici UE și evaluarea lor;

48. consideră că construcția unei Europe deschise și policentrice este cea mai coerentă strategie teritorială, contribuind la creșterea economică și competitivitate, la coeziunea socială și la atingerea obiectivelor de dezvoltare echilibrată promovate de Strategia Europa 2020 și de Agenda teritorială 2020 pentru deceniul care urmează ⁽¹⁵⁾. Comitetul își exprimă sprijinul față de strategie, care îmbină dezvoltarea și coeziunea, creând un bun mediu de viață;

49. recunoaște necesitatea planificării strategice comune a teritoriului Europei, pe baza unei viziuni de ansamblu asupra evoluțiilor viitoare în ceea ce privește o mai bună coordonare a politicilor europene în domeniul dezvoltării regionale ⁽¹⁶⁾.

Bruxelles, 17 aprilie 2015

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽¹³⁾ CoR 2014/2333.

⁽¹⁴⁾ Proiect de revizuire a Strategiei Europa 2020.

⁽¹⁵⁾ „Making Europe Open and Polycentric” în: „Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON

⁽¹⁶⁾ „Making Europe Open and Polycentric” în: „Scenarios and Vision for European Territory 2050”, ESPON

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Posibilitățile de utilizare eficientă a resurselor în domeniul construcțiilor

(2015/C 195/06)

Raportor	domnul Csaba BORBOLY, Președintele Consiliului Județean Harghita (RO-PPE)
Document de referință	Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Comitetul Economic și Social European și Comitetul European al Regiunilor – „Oportunități de utilizare eficientă a resurselor în sectorul clădirilor”, COM (2014) 445 final

I. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. sprijină pe deplin eforturile depuse de Comisia Europeană pentru elaborarea unor indicatori și obiective comune, care să servească drept bază pentru standarde europene comune privind eficiența resurselor în industria construcțiilor, în vederea unei coerențe și coordonări politice sporite. Autoritățile locale și regionale sunt parteneri esențiali în promovarea unei mai mari eficiențe a resurselor, având în vedere contribuția acestora la dezvoltarea durabilă, prin impactul favorabil asupra mediului, climei, economiei și societății. De asemenea, aceste autorități pot interveni prin instrumente precum achizițiile publice ecologice, stimulând astfel piața produselor fabricate din deșeurile provenite din construcții și demolări;

2. își exprimă așadar îngrijorarea față de faptul că Comisia nu se ocupă nici în comunicarea de față cu rolul autorităților locale și regionale, cu toate că, în avizele formulate pe subiecte similare, Comitetul Regiunilor a atras atenția asupra acestui aspect. Subliniază rolul central care revine autorităților locale și regionale ca investitori, nu doar în sectorul construcțiilor, dar și în ceea ce privește achizițiile publice, punerea în aplicare a legislației europene și naționale privind clădirile, sprijinirea întreprinderilor locale și a inovării, precum și informarea investitorilor și a publicului larg. De aceea, Comitetul Regiunilor cere Comisiei să analizeze modul în care Comitetul Regiunilor și autoritățile locale și regionale pot să ia parte la consultările care vor avea loc în urma prezentei comunicări;

3. subliniază faptul că, pe teritoriul politic mare și complex al construcțiilor sustenabile, intervențiile trebuie să se bazeze pe o abordare holistică, în măsură să ia în considerare toate aspectele privind nevoile și preocupările persoanelor, comunităților și instituțiilor care le vor utiliza. Contextul local și beneficiile aduse economiei locale ar trebui considerate drept aspecte importante ale sustenabilității, de exemplu – fără a se aduce atingere principiului fundamental al liberei circulații a mărfurilor – prin promovarea utilizării materialelor de construcții locale, care sunt considerate cele mai eficiente în mai multe cazuri și pot avea efecte pozitive asupra economiei locale;

A. Probleme fundamentale

4. consideră că este de neacceptat ca deșeurile reciclabile din construcții și demolări (*construction and demolition waste – CDW*) ale clădirilor terțiare să fie duse la un depozit de deșeuri fără o evaluare prealabilă a viabilității economice a colectării și reciclării lor. CoR consideră că trebuie să se acorde prioritate închiderii circuitului de reciclare prin stabilirea unor obiective individuale pentru anumite tipuri de deșeuri și a unor prevederi obligatorii privind auditarea, dezmembrarea și sortarea CDW înainte de demolarea sau renovarea clădirilor terțiare, așa cum se prevede deja în anumite reglementări regionale și locale;

5. consideră că ecologizarea sectorului construcțiilor (altfel spus, desfășurarea activității în condiții mai ecologice) impune ca autoritățile publice să creeze cadrul necesar clienților, contractanților și dezvoltatorilor din acest sector pentru a stimula tranziția către practici mai respectuoase față de mediu, deoarece faza de construcție este esențială pentru performanța de mediu a fiecărei clădiri, pe parcursul întregului său ciclu de viață. O astfel de tranziție nu va avea loc atât de repede pe cât s-ar putea crede, dacă nu vor exista indicatori și standarde europene comune sau modele de afaceri viabile economic în vederea selectării unor tehnici și materiale de construcție care să fie mai ecologice și mai eficiente din punctul de vedere al utilizării resurselor decât cele actuale;

6. consideră că trebuie clarificat faptul că materialele provenite din demolări pot rezulta atât din demolarea completă a unei clădiri, cât și din reabilitarea acesteia, motiv pentru care este nevoie să se precizeze că conceptul de demolare se referă inclusiv la demolarea parțială a clădirii în cursul lucrărilor de reabilitare. În majoritatea regiunilor, cantitatea totală a deșeurilor rezultate în urma reabilitării o depășește pe cea produsă în urma demolării complete a clădirilor;

7. felicită Comisia Europeană pentru intenția de a încuraja piața de reciclare a deșeurilor din construcții și demolări, prin sprijinirea în mai mare măsură a proiectelor de cercetare și demonstrative. Aceste proiecte, inclusiv în cadrul programului-cadru Orizont 2020, realizate în strânsă colaborare cu statele membre, ar trebui să aibă în vedere elaborarea unor soluții referitoare la modul în care reciclarea ar putea deveni mai atractivă din punct de vedere economic. În plus, CoR pledează pentru introducerea unor măsuri de susținere a comercializării materiilor prime secundare obținute din deșeurile din construcții și demolări;

B. Autoritățile locale și regionale în sprijinul politicii eficienței resurselor

8. consideră că, din perspectiva autorităților locale și regionale din întreaga UE, ținta principală ar fi să se înregistreze progrese în eforturile de elaborare a unor indicatori comuni, care constituie premisa elaborării unor standarde și obiective comune de ecologizare a sectorului construcțiilor. Este în interesul autorităților locale și regionale să sublinieze provocările ecologice și economice de profunzime cu care se confruntă procesul de îmbunătățire a eficienței utilizării resurselor în sectorul construcțiilor;

9. subliniază în acest context că autoritățile locale și regionale joacă deja un rol semnificativ în promovarea clădirilor sustenabile, cu costuri reduse sau gratuit, prin intermediul codurilor de construcție locale sau regionale. Cele mai bune practici rezultate din punerea în aplicare a acestor coduri, precum cerințele minime privind nivelurile de intensitate a luminii naturale, eficiența energetică sau materialele de construcții, ar putea contribui semnificativ la promovarea unor clădiri sustenabile autentice în Europa, motiv pentru care ar trebui încurajate;

10. reamintește că autoritățile locale și regionale joacă un rol deosebit de important în reducerea impactului clădirilor asupra mediului, deoarece în domeniul lor de responsabilitate, ele stabilesc măsurile adecvate și implementează strategii de susținere a utilizării eficiente a resurselor, prin examinarea atentă a particularităților și a aspectelor locale;

11. solicită autorităților locale și regionale să utilizeze instrumentele și practicile de amenajare a teritoriului și de urbanism atunci când se formulează o politică în domeniul clădirilor sustenabile. De asemenea, ar trebui să se țină seama de aspectele referitoare la energia din surse regenerabile, la eficiența energetică, la gestionarea deșeurilor și la exploatare și întreținere;

12. în acest context, solicită autorităților locale și regionale să adopte o abordare holistică pe tot parcursul ciclului de viață al clădirii, inclusiv în ceea ce privește materialele de construcții, proiectarea și construirea clădirii, întreținerea și renovarea acesteia, pentru a promova o utilizare mai eficientă a materialelor, un consum mai eficient al energiei și al apei, precum și o mai bună gestionare a deșeurilor;

13. consideră extrem de importante eforturile depuse până în prezent de către autoritățile locale și regionale din Europa, exemple deosebite fiind strategia de eficiență energetică a regiunii Emilia-Romagna și Planul privind clima „Energia – Alto Adige 2050” al provinciei autonome Bolzano, programele care identifică tehnologii și abordări noi, bazate pe arhitectura tradițională locală, din județul Harghita sau activitatea inovatoare a orașului Rakvere din Estonia, precum și cea a comunității din localitatea Anavra, comuna Almyros, Magnisia, Grecia. Acestea și alte inițiative asemănătoare sunt frunțase în ceea ce privește eficiența resurselor și industria de construcții sustenabile;

14. observă că activitățile industriale legate de materialele de construcții provenite din sectorul construcțiilor „verzi” și din demolări ar crea multe locuri de muncă. Elaborarea planurilor de acțiune regionale și locale referitoare la cele menționate, completate cu o utilizare adecvată a resurselor umane, constituie un element important în atingerea obiectivelor legate de eficiența resurselor;

15. consideră că o inițiativă precum Convenția primarilor și-ar putea dovedi utilitatea și în abordarea problemei privind eficiența resurselor; Comitetul este convins că s-ar putea găsi căile potrivite pentru aceasta, îndată ce se vor aproba obiectivele concrete politice ale UE în materie de eficiență a resurselor;

16. reamintește că utilizarea resurselor este în mare măsură determinată de deciziile referitoare la proiecte și la alegerea materialelor de construcție. Prin urmare, așa cum subliniază Comisia, pentru a contribui la obținerea unui plus de eficiență în utilizarea resurselor, inginerii, proiectanții, producătorii, contractanții, autoritățile și utilizatorii finali au nevoie de informații fiabile și ușor de utilizat pentru ca propriul lor proces de luare a deciziilor să se bazeze pe criteriul proiectării ecologice. În aceste condiții și având în vedere faptul că autoritățile locale și regionale, ca instanțe care eliberează autorizațiile, sunt nivelul cel mai apropiat de toate părțile interesate, sarcina organizării unor sesiuni de informare cu rol de sensibilizare și a elaborării unor politici și mecanisme de sprijin și stimulare pentru utilizarea acestor resurse ar trebui să le revină tocmai lor, bazându-se în acest sens pe liniile de finanțare ale fondurilor europene. Aceste politici ar trebui să facă parte dintr-o abordare comună la nivel european privind evaluarea de mediu a clădirilor, care să cuprindă toți indicatorii-cheie care urmează a fi stabiliți;

17. solicită Comisiei să implice în mod activ nivelurile local și regional în ceea ce privește elaborarea unui cadru cu indicatori-cheie pentru a evalua performanța de mediu a clădirilor pe parcursul întregului lor ciclu de viață. Ar trebui ca nivelurile local și regional să fie consultate în această privință și să li se ofere posibilitatea de a contribui la elaborarea indicatorilor, pe tot parcursul procesului;

18. scoate în evidență faptul că autoritățile locale și regionale joacă un rol important nu doar ca nivel politic la care se decid anumite investiții financiare în cadrul tematicii clădirilor sustenabile, ci și ca proprietari ai clădirilor publice, locuințelor publice și ai rețelelor de utilități;

19. reamintește opoziția sa față de sistemul condiționalității macroeconomice, care permite sancționarea unui stat membru care nu își îndeplinește obligațiile prevăzute în legislația europeană (de exemplu, referitoare la obiectivele legate de deșeuri sau de eficiența energetică), prin suspendarea parțială sau totală a finanțării provenite din fonduri ESI. Sistemul riscă să penalizeze autoritățile locale și regionale, fără să ia în considerare măsura în care ele au contribuit la obiectivele politice;

20. invită autoritățile locale și regionale să întărească cooperarea în domeniul achizițiilor publice verzi, contribuind astfel la ameliorarea contextului local și regional pentru realizarea țintelor ambițioase ale UE în domeniul clădirilor sustenabile;

C. Definiții, indicatori, cercetare-dezvoltare

21. reamintește faptul că industria construcțiilor este un mijloc, iar clădirile pot avea atât efecte pozitive, cât și negative în contextul specific urbanistic, arhitectural, social, economic și de mediu. Prin urmare, trebuie să se acorde o importanță deosebită problemei sustenabilității în cadrul acestui set complex de interconexiuni;

22. reamintește că caracteristicile tehnice și de performanță ale anumitor materiale de construcții se schimbă rapid după fabricație și acest proces continuă, în unele cazuri, chiar și după montare. În acest sens, este deosebit de important să se analizeze dacă și în ce condiții, după demolare, aceste materiale sunt destul de potrivite pentru reutilizare și dacă este cumva necesară introducerea unui sistem separat de certificare a acestor materiale;

23. totodată atrage atenția asupra necesității de cercetare în domeniul întreținerii și mentenanței clădirilor și instalațiilor aferente, ca o oportunitate de prelungire a ciclului de viață al acestora. Concret, ar trebui încurajată încheierea de contracte de aprovizionare cu energie, de reparare și de întreținere a instalațiilor cu societățile de servicii energetice;

24. subliniază că utilizarea cu alt scop a materialelor de construcții provenite din demolări, de exemplu în construcția de drumuri, trebuie tratată drept un domeniu de cercetare deosebit de important, deoarece în multe materiale de construcții sunt numeroase elemente nocive, periculoase, contaminante – estimarea și, în caz de nevoie, reducerea riscurilor acestor efecte asupra mediului și a sănătății umane nu este rezolvată în momentul actual;

25. consideră că redescoperirea tehnologiilor și a materialelor de construcții tradiționale poate să constituie o mare posibilitate pentru sectorul de construcții european, deoarece ele reprezintă deseori modele în ceea ce privește felul în care se pot folosi resursele locale pentru soluții eficiente și potrivite cu condițiile locale, însă, din perspectiva exploataării terenurilor, acest fapt nu trebuie să conducă la deschiderea de noi cariere, în lipsa unui context omogen;

26. reamintește că trebuie analizat dacă reabilitarea clădirilor existente este o soluție potrivită în fiecare caz: clădirile existente din numeroase regiuni ale Europei, inclusiv clădirile comerciale, rezidențiale și publice, pot fi aduse în starea în care oferă un nivel de confort adecvat doar prin investiții semnificative. Aceste situații atrag atenția asupra faptului că, deși reabilitarea clădirilor existente este, pentru utilizatorul individual, întotdeauna mai eficientă din punctul de vedere al resurselor pentru clădirea respectivă decât demolarea și construirea unei clădiri noi, valoarea estetică, arhitecturală și socială a unei clădiri noi este mult mai mare în unele cazuri, în special din perspectiva utilizatorului. Astfel, pentru a se ști dacă reabilitarea unor clădiri existente reprezintă o soluție adecvată, pe lângă aspectele de ordin pur tehnic și aspectele arhitecturale, sociale, economice și de mediu, trebuie luată în considerare și perspectiva utilizatorului;

27. reamintește și imensul potențial de creare de locuri de muncă în domeniul construcțiilor durabile, în condițiile în care sectorul economic al construcțiilor a fost atât de afectat de criză. Prin acordarea de sprijin și formare corespunzătoare cu privire la noile metode de construcție ecologice și durabile pot fi reintegrați în circuitul muncii mulți șomeri din acest sector.

28. recomandă ca, la elaborarea unor criterii uniforme pentru evaluarea performanței de mediu a clădirilor (ca indicatori de bază), să fie luate în considerare în mod explicit materiile prime regenerabile, de preferință locale sau autohtone, însoțite de mecanisme de trasabilitate. Se subliniază faptul că, prin utilizarea materiilor prime regenerabile, se poate contribui în mod semnificativ la conservarea resurselor în sectorul construcțiilor; posibilitățile de exploatare se limitează nu doar la construcții (de exemplu, la construcții din lemn) și lucrări de izolare, ci, mai mult, cuprind și amenajările interioare (podele, pereți, finisări) etc. Acest lucru este valabil în special în cazul utilizării „în cascadă” a materiilor prime regenerabile, adică utilizarea lor succesivă, în mai multe etape. De asemenea, materiile prime regenerabile pot înlocui combustibilii fosili utilizați pentru încălzirea clădirilor, reducând astfel impactul asupra mediului;

29. atrage atenția asupra faptului că, în legătură cu construcțiile, nu se menționează în documentul Comisiei utilizarea surselor regenerabile de energie, cu toate că acestea țin în mod evident de caracterul sustenabil al unei clădiri. Sistemele solare, fotovoltaice și eoliene integrate în clădiri, precum și utilizarea biomasei pentru încălzirea clădirilor și a apei menajere ar contribui în mare măsură la diminuarea impactului asupra mediului, analizat pe tot parcursul ciclului de viață, mai ales în ceea ce privește emisiile de dioxid de carbon. De asemenea, trebuie menționate alte tehnologii, precum energia geotermală, posibilitatea generării centralizate, amenajarea unor infrastructuri urbane de încălzire și răcire eficiente, surse regenerabile de energie, surse reziduale de căldură sau cogenerarea cu randament ridicat. Iar dacă dorim să facem o analiză corectă, nu putem uita nici de materialele și de energia folosite în producerea unităților de curent și energie;

30. consideră că, la nivelul UE, este nevoie cât mai rapid de o clarificare și de definiții comune pentru termenii de specialitate din acest domeniu, deoarece deseori se folosesc expresiile: „clădire pasivă”, „clădire verde”, „clădire sustenabilă”, „clădire cu consum redus de energie”, „clădire cu consum aproape zero de energie” ca fiind sinonime. Trebuie să se facă de urgență progrese în acest sens, prin inițiative și consultări în materie de cercetare-dezvoltare, întrucât aceste definiții vor sta la baza standardelor comune și a măsurilor politice care trebuie adoptate pe viitor în acest domeniu;

31. subliniază că, pe baza cercetărilor, pe lângă reutilizarea metalelor și a sticlei, tratată detaliat în comunicare, găsim date avantajoase și în cazul betonului și al materialelor lemnoase de construcții. Ca materiale de construcție, betonul și lemnul au bune caracteristici de reutilizare, sunt ușor de selectat și simplu de reciclat și/sau utilizat – astfel, analizele locale și regionale referitoare la reutilizarea lor trebuie să aibă prioritate;

32. consideră că, în cazul utilizării lemnului și a altor materiale de construcții naturale, trebuie luat în considerare și faptul că nevoile crescute ale industriei construcțiilor conduc la schimbări directe sau indirecte în materie de folosire a terenurilor și ecosistemelor. Este important să nu se repete în industria construcțiilor greșelile comise anterior în ceea ce privește producerea biomasei cu scop energetic. Schimbările cu impact asupra destinației terenurilor și asupra ecosistemelor trebuie analizate în detaliu și luate în considerare la elaborarea unor obiective și indicatori comuni referitori la utilizarea eficientă a resurselor în sectorul construcțiilor;

33. propune ca, în curriculum-urile universitare pentru ingineri, arhitecți sau economiști, pe lângă procedurile de eficientizare a utilizării resurselor, să fie incluse și practici de diminuare a utilizării de materiale suplimentare și a generării de deșeuri ca urmare a modificărilor de proiectare;

34. consideră că, în contextul eficienței resurselor, în special în cazul reciclării deșeurilor din construcții și din demolări, trebuie luate în considerare de asemenea și costurile și efectele de selectare și de transport. Prin urmare, este nevoie de soluții de analiză bine standardizate, iar procesele de cercetare-dezvoltare și politice trebuie să se extindă la comparația dintre posibilitățile condiționate de transport și cele de reciclare *in situ* sau locale;

D. Guvernare, parteneriat, transfer de cunoștințe

35. salută faptul că comunicarea Comisiei scoate în evidență ideea că diseminarea celor mai bune practici joacă un rol important în rândul măsurilor care se impun. În acest context, este necesar ca proiectele de colaborare între grupurile de regiuni cu caracteristici similare să aibă prioritate, deoarece în acest domeniu nu este posibilă o bună practică unitară sau un sistem de abordare aplicabil peste tot: actorii regionali și locali trebuie să învețe unul de la celălalt care sunt soluțiile cele mai potrivite, iar combinațiile acestora ar ridica la putere posibilitățile provenite din cunoștințele locale;

36. subliniază că multe autorități locale și regionale au observat că statele membre preiau instrumentele ce țin de regulamentele de eficiență energetică în mod formalizat, ca un sistem străin de cultura de proiectare a regiunii sau țării respective. Ca atare, Comitetul sugerează să se redacteze un fel de raport intermediar privind stadiul punerii în aplicare a Directivei privind eficiența energetică, fără a crea noi obligații de raportare pentru autoritățile locale și regionale, ci implicându-le pe bază de voluntariat în elaborarea raportului;

37. reamintește că anumite regiuni nu dispun de cunoștințe și competențe adecvate; astfel, în special în regiunile slab dezvoltate, poate crește decalajul tehnologic față de regiunile dezvoltate. Cu scopul de a soluționa această problemă, și aceste regiuni trebuie încadrate în sistemele de colaborare, tratându-se în mod deosebit greutatea legată de transferul de cunoștințe. Trebuie analizată posibilitatea optimizării transferului de cunoștințe în materie de proiectare și de construcție în regiunile cu competențe inadecvate;

E. Mecanism de compensare

38. consideră că liderii politici trebuie să fie conștienți că o eventuală transformare a sectorului construit impune o voință politică și un spirit de conducere puternic la nivelurile superioare ale administrației locale și regionale; ei nu pot ignora problema bugetelor operaționale locale și regionale, întotdeauna limitate și care nu oferă decât o mică marjă pentru investiții în îmbunătățirea clădirilor, chiar dacă au un randament foarte bun și se amortizează rapid;

39. subliniază nu numai beneficiile pentru mediu, ci și cele economice și sociale ale clădirilor sustenabile în raport cu costurile de construcție și de întreținere și subliniază că, conform rezultatelor din analizele de piață la care se referă Comisia, costul investiției în așa-numitele „clădiri verzi” este mai mare doar cu câteva procente decât costurile construcțiilor obișnuite;

40. consideră că este important să se acorde atenție deosebită problemelor specifice ale regiunilor rurale și orașelor mici și mijlocii. Aspectele lor caracteristice trebuie recunoscute la definirea standardelor, obiectivelor și a altor măsuri de punere în aplicare, pentru a nu fi afectate în mod disproporționat sau pentru a putea fi compensate, dacă este cazul. Prin urmare, componenta prioritară în materie de cercetare „Orașe inteligente” (*Smart Cities*) a programului Orizont 2020 ar trebui să se numească „Orașe și regiuni inteligente” și ar trebui completată cu o nouă componentă prioritară, intitulată „Regiuni și așezări rurale inteligente”.

Bruxelles, 17 aprilie 2015.

Președintele
Comitetului European al Regiunilor

Markku MARKKULA

III

(Acte pregătitoare)

COMITETUL REGIUNILOR

A 111-A SESIUNE PLENARĂ, 16 ȘI 17 APRILIE 2015

Avizul Comitetului European al Regiunilor – Planul de investiții și Fondul european pentru investiții strategice

(2015/C 195/07)

Raportor general	domnul Claude GEWERC (FR-PSE), președintele Consiliului Regional Picardia
Documente de referință	Comunicare a Comisiei către Parlamentul European, Consiliu, Banca Centrală Europeană, Comitetul Economic și Social European, Comitetul Regiunilor și Banca Europeană de Investiții – „Un Plan de investiții pentru Europa” [COM(2014) 903 final] Propunere de regulament al Parlamentului European și al Consiliului privind Fondul european pentru investiții strategice și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1291/2013 și (UE) nr. 1316/2013 [(COM(2015) 10 final)]

I. RECOMANDĂRI DE AMENDAMENTE

Amendamentul 1

Considerentul 1

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(1) Criza economică și financiară a dus la o scădere a nivelului de investiții în cadrul Uniunii. Investițiile au scăzut cu aproximativ 15 % față de perioada de vârf din 2007. Uniunea suferă în special din cauza lipsei investițiilor ca urmare a incertitudinii de pe piață în ceea ce privește viitorul economic și a constrângerilor fiscale asupra statelor membre. Această absență a investițiilor încetinește redresarea economică și afectează în mod negativ crearea de locuri de muncă, perspectivele de creștere și competitivitatea pe termen lung.	(1) Criza economică și financiară a dus la o scădere a nivelului de investiții în cadrul Uniunii. Investițiile au scăzut cu aproximativ 15 % față de perioada de vârf din 2007, fapt ce a afectat toate regiunile europene. Uniunea suferă în special din cauza lipsei investițiilor ca urmare a incertitudinii de pe piață în ceea ce privește viitorul economic și a constrângerilor fiscale asupra statelor membre. Această absență a investițiilor încetinește redresarea economică și afectează în mod negativ crearea de locuri de muncă, perspectivele de creștere și competitivitatea pe termen lung. Prin urmare, absența investițiilor împiedică realizarea obiectivelor Strategiei Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii.

Amendamentul 2

Considerentul 2

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(2) Sunt necesare acțiuni cuprinzătoare pentru a inversa cercul vicios creat de lipsa investițiilor. Reformele structurale și responsabilitatea fiscală sunt condiții prealabile necesare pentru stimularea investițiilor. Împreună cu reimpulsionarea finanțării investițiilor, aceste condiții prealabile pot contribui la crearea unui cerc virtuos, în care proiectele de investiții contribuie la sprijinirea ocupării forței de muncă și a cererii și duc la o evoluție durabilă a potențialului de creștere.	(2) Sunt necesare acțiuni cuprinzătoare pentru a inversa cercul vicios creat de lipsa investițiilor. Reformele structurale care urmăresc să combine creșterea durabilă , responsabilitatea fiscală și îmbunătățirea eficienței acțiunii publice sunt condiții prealabile necesare pentru stimularea investițiilor pe termen lung . Împreună cu reimpulsionarea finanțării investițiilor, aceste condiții prealabile pot contribui la crearea unui cerc virtuos, în care proiectele de investiții sprijină ocuparea forței de muncă și cererea și duc la o evoluție durabilă a potențialului de creștere.

Amendamentul 3

Considerentul 8

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(8) FEIS face parte dintr-o abordare globală vizând disiparea incertitudinilor legate de investițiile publice și private. Strategia se sprijină pe trei piloni: mobilizarea resurselor financiare pentru investiții, aducerea investițiilor la economia reală și îmbunătățirea mediului de investiții în Uniune.	(8) FEIS face parte dintr-o abordare globală vizând disiparea incertitudinilor legate de investițiile publice și private. Strategia se sprijină pe trei piloni: mobilizarea resurselor financiare pentru investiții, aducerea investițiilor la economia reală, îmbunătățirea mediului de investiții în Uniune. Strategia ar trebui să completeze obiectivul de coeziune economică, socială și teritorială în cadrul Uniunii.

Amendamentul 4

Considerentul 10

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(10) Scopul FEIS ar trebui să fie să contribuie la soluționarea dificultăților de finanțare și la punerea în aplicare a investițiilor productive în Uniune și să asigure accesul crescut la finanțare. Intenția este ca accesul crescut la finanțare să avantajeze în special întreprinderile mici și mijlocii. Este de asemenea oportun să se extindă avantajele unui astfel de acces sporit la finanțare către societățile cu capitalizare medie, care sunt societăți cu până la 3 000 de angajați. Depășirea dificultăților de investiții actuale din Europa ar trebui să contribuie la consolidarea coeziunii economice, sociale și teritoriale în Uniune.	(10) Scopul FEIS ar trebui să fie să contribuie la soluționarea dificultăților de finanțare și la punerea în aplicare a investițiilor productive de importanță economică și socială în Uniune și să asigure accesul crescut la finanțare. Intenția este ca accesul crescut la finanțare să avantajeze în special întreprinderile mici și mijlocii. Este de asemenea oportun să se extindă avantajele unui astfel de acces sporit la finanțare către societățile cu capitalizare medie, care sunt societăți cu până la 3 000 de angajați. Pentru a maximiza accesul IMM-urilor și întreprinderilor cu capitalizare medie la investițiile propuse, trebuie evitate complicațiile, procedura de acordare a finanțării trebuind să fie simplificată.

Amendamentul 5

Considerentul 11

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(11) FEIS ar trebui să sprijine investițiile strategice cu o valoare economică adăugată ridicată, care contribuie la realizarea obiectivelor politicilor Uniunii.</p>	<p>(11) FEIS ar trebui să sprijine atât investițiile de mare anvergură, cât și pe cele la scară mai mică care contribuie la realizarea obiectivelor de coeziune economică, socială și teritorială ale Uniunii Europene și care se înscriu în Strategia Europa 2020 pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. FEIS ar trebui să vină în completarea programelor europene existente, în special a fondurilor structurale și de investiții europene, și să încurajeze sau să accelereze proiectele mai riscante, care au scopul de a îmbunătăți eficiența globală a economiei Uniunii și care ar putea genera o dinamică de creare a unei valori adăugate pentru Uniunea Europeană. FEIS ar trebui să acorde atenție specială celor mai izolate și mai puțin dezvoltate regiuni, pentru a nu spori decalajul de investiții și pentru a încuraja investițiile transfrontaliere și transnaționale. De asemenea, FEIS ar trebui să implice mai mult autoritățile locale și regionale, evidențiind și dezvoltând capacitatea de inovare a acestora.</p>

Amendamentul 6

Considerentul 14

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(14) FEIS ar trebui să vizeze proiecte care aduc valoare economică și societală ridicată. În special, FEIS ar trebui să susțină proiecte care promovează crearea de locuri de muncă, creșterea și competitivitatea pe termen lung. FEIS ar trebui să ofere o gamă largă de produse financiare, inclusiv capitaluri proprii, împrumuturi sau garanții, pentru a răspunde în mod optim la nevoile fiecărui proiect. Această gamă largă de produse ar trebui să permită FEIS să se adapteze la nevoile pieței și, în același timp, să încurajeze investițiile private în proiecte. FEIS nu trebuie să înlocuiască finanțarea de pe piața privată, ci să servească drept catalizator al finanțării private prin corectarea unor deficiențe ale pieței, astfel încât să se asigure utilizarea cea mai strategică și mai eficientă a banilor publici. Obligativitatea respectării principiilor privind ajutorul de stat ar trebui să contribuie la această utilizare eficientă și strategică.</p>	<p>(14) FEIS ar trebui să vizeze proiecte care aduc valoare adăugată economică și societală ridicată. În special, FEIS ar trebui să susțină proiecte care promovează crearea de locuri de muncă, creșterea durabilă pe termen lung, inovarea și competitivitatea. Ar trebui să se stabilească un set clar de criterii de selecție a proiectelor, precum și proceduri pentru etapa de monitorizare. FEIS ar trebui să ofere o gamă largă de produse financiare, inclusiv împrumuturi, capitaluri proprii, titluri de creanță sau garanții, pentru a răspunde în mod optim la nevoile fiecărui proiect. Această gamă largă de produse ar trebui să permită FEIS să se adapteze la nevoile pieței și, în același timp, să încurajeze investițiile private în proiecte. FEIS nu trebuie să înlocuiască finanțarea de pe piața privată, ci să servească drept catalizator al finanțării private prin corectarea unor deficiențe ale pieței, astfel încât să se asigure utilizarea cea mai strategică și mai eficientă a banilor publici, și ca mijloc de consolidare în continuare a coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii. Obligativitatea respectării principiilor privind ajutorul de stat ar trebui să contribuie la această utilizare eficientă și strategică.</p>

Amendamentul 7

Considerentul 15

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(15) FEIS ar trebui să se axeze pe proiecte cu un profil de risc-randament mai ridicat decât instrumentele existente ale BEI și ale Uniunii pentru a asigura complementaritatea cu activitățile existente. FEIS ar trebui să finanțeze proiecte pe întregul teritoriu al Uniunii, inclusiv în țările cele mai afectate de criza financiară. FEIS ar trebui folosit doar atunci când nu sunt disponibile alte surse de finanțare în condiții rezonabile.	(15) FEIS ar trebui să se axeze pe proiecte cu un profil de risc-randament mai ridicat decât instrumentele existente ale BEI și ale Uniunii pentru a asigura complementaritatea cu activitățile existente. FEIS ar trebui să finanțeze proiecte pe întregul teritoriu al Uniunii, inclusiv în țările cele mai afectate de criza financiară. FEIS ar trebui folosit doar atunci când nu sunt disponibile alte surse de finanțare. Riscul mai ridicat va trebui să fie justificat de impactul investiției asupra nivelului de ocupare a forței de muncă, asupra economiei teritoriilor, în special cele afectate de schimbările economice, și de consecințele induse asupra dinamicii globale a investiției, asupra inovării și mediului. Va trebui ca aceste criterii să fie ajustate pe măsură ce se întocmesc dosarele, astfel încât să se favorizeze repartizarea echilibrată între sectoare și zone geografice.

Amendamentul 8

Considerentul 16

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(16) FEIS ar trebui să vizeze investițiile despre care se presupune că sunt viabile din punct de vedere economic și tehnic, ceea ce implică un risc adecvat, răspunzând, în același timp, cerințelor specifice pentru finanțarea FEIS.	(16) FEIS ar trebui să vizeze investițiile despre care se presupune că sunt viabile din punct de vedere economic și tehnic, ceea ce implică un risc adecvat, care, în absența sprijinului FEIS, ar fi exagerat pentru investitorii privați, însă va trebui ca investițiile respective să răspundă, în același timp, cerințelor specifice pentru finanțarea FEIS.

Expunere de motive

Aceasta este o condiție a aditionalității investițiilor în contextul Planului de investiții.

Amendamentul 9

Considerentul 20 a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	(20a) Atunci când sunt îndeplinite condițiile necesare, statele membre pot utiliza alte instrumente de finanțare și fondurile structurale și de investiții europene (fondurile ESI) pentru a contribui la finanțarea proiectelor eligibile care sunt sprijinite prin garanția UE, în conformitate cu obiectivele, garanțiile și regulile cadrului juridic aplicabil acestor fonduri. Flexibilitatea acestei abordări ar trebui să permită maximizarea sinergiilor dintre instrumentele UE și capacitatea de a atrage investitori în domeniile de investiții vizate de FEIS. Va trebui ca fondurile ESI și FEIS să fie complementare, iar efectul de evicțiune dintre ele ar trebui, în măsura posibilului, să fie evitat.

Expunere de motive

Este vorba despre un instrument menit să asigure o mai bună coerență între FEIS și fondurile structurale și să evite riscul de evicțiune reciprocă.

Amendamentul 10

Considerentul 20b (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	(20b) În special, FEIS ar putea sprijini platforme de investiții la nivel teritorial, care să garanteze strategii de dezvoltare coerente și integrate la nivel regional, jucând rolul unor centre regionale capabile să mobilizeze toate resursele disponibile.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 11

Considerentul 21

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(21) Cu condiția ca toate criteriile de eligibilitate relevante să fie îndeplinite, statele membre pot utiliza fondurile structurale și de investiții europene pentru a contribui la finanțarea proiectelor eligibile care sunt sprijinite prin garanția UE. Flexibilitatea acestei abordări ar trebui să maximizeze potențialul de a atrage investitori în domeniile de investiții vizate de FEIS.	

Expunere de motive

Se suprapune amendamentului legislativ 9.

Amendamentul 12

Considerentul 22

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(22) În conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, proiectele de infrastructură și investiții care beneficiază de sprijin în temeiul FEIS ar trebui să respecte normele privind ajutoarele de stat. În acest scop, Comisia a anunțat că va formula o serie de principii fundamentale pentru evaluarea ajutoarelor de stat, pe care un proiect va trebui să le îndeplinească pentru a fi eligibil pentru finanțare în cadrul FEIS. Dacă un proiect îndeplinește aceste criterii și primește sprijin din partea FEIS, Comisia a anunțat că orice sprijin național complementar va fi supus unei proceduri simplificate și accelerate de evaluare a ajutoarelor de stat, în cadrul căreia singurul aspect suplimentar verificat de Comisie va fi proporționalitatea sprijinului public (lipsa supra-compensării). Comisia a anunțat, de asemenea, că va furniza orientări suplimentare cu privire la o serie de principii de bază cu scopul de a asigura o utilizare eficientă a fondurilor publice.	(22) În conformitate cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, proiectele de infrastructură și investiții care beneficiază de sprijin în temeiul FEIS ar trebui să respecte normele privind ajutoarele de stat. În acest scop, Comisia a anunțat că va formula o serie de principii fundamentale pentru evaluarea ajutoarelor de stat, pe care un proiect va trebui să le îndeplinească pentru a fi eligibil pentru finanțare în cadrul FEIS. Dacă un proiect îndeplinește aceste criterii și primește sprijin din partea FEIS, Comisia a anunțat că orice sprijin național complementar va fi supus unei proceduri simplificate și accelerate de evaluare a ajutoarelor de stat, în cadrul căreia singurul aspect suplimentar verificat de Comisie va fi proporționalitatea sprijinului public (lipsa supra-compensării). Comisia a anunțat, de asemenea, că va furniza orientări suplimentare cu privire la o serie de principii de bază cu scopul de a asigura o utilizare eficientă a fondurilor publice. Pe această bază,

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	Comisia se angajează să aplice o procedură simplificată și, în orice caz, uniformă, în măsura în care legislația privind ajutoarele de stat este aplicabilă finanțării infrastructurii.

Expunere de motive

Trebuie să se evite diferența de tratament între proiectele de investiții în infrastructură sprijinite prin FEIS și proiectele cofinanțate de statele membre sau de regiuni, pentru a asigura aceleași termene și modalități de aprobare, deoarece legislația privind ajutoarele de stat nu se poate aplica necondiționat.

Amendamentul 13

Considerentul 25

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(25) BEI ar trebui să verifice periodic activitățile sprijinite de FEIS pentru a evalua relevanța, performanța și impactul acestora și pentru a identifica aspecte care ar putea îmbunătăți activitățile viitoare. Astfel de evaluări ar contribui la asumarea responsabilității și la analiza durabilității.	(25) BEI și Comisia ar trebui să verifice periodic activitățile sprijinite de FEIS pentru a evalua relevanța, performanța și impactul acestora, precum și coerența și coordonarea cu celelalte politici și instrumente ale Uniunii, în special cu sprijinul fondurilor ESI , și pentru a identifica aspecte care ar putea îmbunătăți activitățile viitoare. Astfel de evaluări ar contribui la asumarea responsabilității și la analiza durabilității.

Amendamentul 14

Considerentul 25a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	(25a) Comitetul de orientare (CO) asigură monitorizarea politicii de finanțare din cadrul FEIS, care îi transmite un rezumat semestrial al intervențiilor sale. El emite un aviz și formulează recomandări privind criteriile de eligibilitate, repartizarea tematică și geografică a investițiilor și adăitionalitatea lor, precum și efectele lor sociale și asupra mediului. CO este alcătuit dintr-un număr egal de reprezentanți ai CoR și ai Comitetului Economic și Social European (CESE).

Expunere de motive

Forțele economice și sociale și autoritățile teritoriale sunt cel mai bine plasate pentru a evalua impactul real al investițiilor finanțate.

Amendamentul 15

Considerentul 26

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(26) Alături de operațiunile de finanțare realizate prin FEIS, se recomandă crearea unei Platforme europene de consiliere în materie de investiții (denumită în continuare „EIAH”). EIAH ar trebui să ofere sprijin consolidat pentru dezvoltarea și elaborarea proiectelor în întreaga Uniune, bazându-se pe cunoștințele	(26) Alături de operațiunile de finanțare realizate prin FEIS, se recomandă crearea unei Platforme europene de consiliere în materie de investiții (denumită în continuare „EIAH”). EIAH ar trebui să ofere sprijin consolidat pentru dezvoltarea și elaborarea proiectelor în întreaga Uniune, bazându-se pe cunoștințele

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>de specialitate de care dispun Comisia, BEI, băncile de promovare naționale și autoritățile care gestionează Fondurile europene structurale și de investiții. În acest fel, s-ar crea un ghișeu unic pentru aspectele legate de asistența tehnică pentru investiții în cadrul Uniunii.</p>	<p>de specialitate de care dispun Comisia, BEI, băncile de promovare naționale și autoritățile care gestionează Fondurile europene structurale și de investiții. În acest fel, s-ar crea un ghișeu unic pentru aspectele legate de asistența tehnică pentru investiții în cadrul Uniunii. EIAH ar trebui să permită statelor membre și regiunilor din Uniune să beneficieze de expertiză gratuită pentru a asigura acces echitabil la finanțarea prin FEIS. Regiunile ar putea să-i propună inițiative specifice de coordonare a asistenței tehnice la nivel regional sau supraregional, optimizând astfel resursele financiare mobilizabile.</p>

Amendamentul 16

Considerentul 29

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(29) Pentru a finanța parțial contribuția de la bugetul Uniunii, ar trebui reduse pachetele financiare disponibile în programul Orizont 2020, Programul-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020), prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁽¹⁾, și în Mecanismul pentru Interconectarea Europei, prevăzut în Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului⁽²⁾. Aceste programe servesc unor scopuri care nu se regăsesc în FEIS. Cu toate acestea, se așteaptă ca reducerea celor două programe pentru finanțarea fondului de garantare să asigure investiții mai mari în anumite zone ale mandatelor lor decât ar fi posibil prin programele existente. FEIS ar trebui să fie în măsură să mobilizeze garanția UE pentru a multiplica efectul financiar în domeniile cercetării, dezvoltării și inovării, transporturilor, telecomunicațiilor și infrastructurii energetice, comparativ cu situația în care resursele ar fi cheltuite prin intermediul granturilor, în cadrul Mecanismului pentru interconectarea Europei și al programului Orizont 2020. Prin urmare, este oportun să se redirecționeze către FEIS o parte din finanțarea preconizată în prezent pentru aceste programe. Prin urmare, este oportun să se redirecționeze către FEIS o parte din finanțarea preconizată în prezent pentru aceste programe.</p> <p>⁽¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Programului-cadru pentru cercetare și inovare (2014-2020) – Orizont 2020 și de abrogare a Deciziei nr. 1982/2006/CE (JO L 347, 20.12.2013, p. 104).</p> <p>⁽²⁾ Regulamentul (UE) nr. 1316/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 11 decembrie 2013 de instituire a Mecanismului pentru Interconectarea Europei, de modificare a Regulamentului (UE) nr. 913/2010 și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 680/2007 și (CE) nr. 67/2010 (JO L 348, 20.12.2013, p. 129).</p>	<p>(29) Contribuția de la bugetul Uniunii va fi autorizată progresiv de Parlamentul European și de Consiliu în cadrul procedurilor bugetare anuale până în 2020. Mai ales creditele din bugetul UE care rămân necheltuite la finalul exercițiului financiar ar trebui să fie sistematic transferate către fondul de garantare. În acest sens, autoritatea bugetară ar trebui să utilizeze, după caz, toate mecanismele de flexibilitate disponibile și alte dispoziții relevante, în conformitate cu Regulamentul (UE, Euratom) nr. 1311/2013 al Consiliului.</p>

Amendamentul 17

Considerentul 29 a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<p>(29a) <i>Reducerea pachetelor financiare disponibile pentru programele Orizont 2020 și Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) ar trebui să devină efectivă numai după ce au fost epuizate toate posibilitățile de flexibilitate în privința bugetului european.</i></p> <p><i>În cazul în care se vor dovedi inevitabile, reducerile aplicate programului Orizont 2020 ar trebui să fie concepute într-un mod care să nu afecteze punerea în aplicare a programului în ansamblul său și nici importanța deosebită a cercetării fundamentale. În acest caz, capitolul „Acces la capitaluri de risc” ar trebui să contribuie în mod substanțial la finanțarea FEIS. În măsura în care utilizarea de fonduri din cadrul Orizont 2020 este inevitabilă, aceste fonduri trebuie utilizate în scopul lor inițial, oferind instituțiilor de învățământ superior sau institutelor de cercetare posibilități de participare.</i></p> <p><i>Reducerea pachetului financiar disponibil pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei nu afectează în niciun caz suma transferată de la Fondul de coeziune și alocată proiectelor de transport din statele membre eligibile pentru acest fond.</i></p>

Expunere de motive

Proiectele de cercetare și inovare finanțate prin Orizont 2020 contribuie deja în mod direct și semnificativ la capacitatea de inovare și competitivitatea europeană; prin urmare, acest program consacrat nu ar trebui fragilizat. În măsura în care o intervenție prin intermediul FEIS la programul Orizont 2020 se va dovedi inevitabilă, criteriile trebuie să garanteze consolidarea potențialului de inovare a Europei prin intermediul FEIS.

Amendamentul 18

Considerentul 31

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(31) În cadrul Uniunii, există un număr semnificativ de proiecte potențial viabile care nu sunt finanțate din cauza lipsei de certitudine și de transparență în privința acestor proiecte. Adesea, acest lucru se datorează faptului că investitorii privați nu sunt conștienți de proiecte sau dispun de prea puține informații pentru a putea face o evaluare a riscului de investiție. Comisia și BEI, cu sprijinul statelor membre, ar trebui să promoveze crearea unei rezerve transparente de proiecte de investiții actuale și viitoare în Uniune, adecvate pentru investiții. Această „rezervă de proiecte” ar trebui să garanteze publicarea regulată și structurată de informații fiabile privind proiectele de investiții, permițându-le investitorilor să ia decizii de investiții.</p>	<p>(31) În cadrul Uniunii, există un număr semnificativ de proiecte potențial viabile care nu sunt finanțate din cauza lipsei de certitudine și de transparență în privința acestor proiecte. Adesea, acest lucru se datorează faptului că investitorii privați nu sunt conștienți de proiecte sau dispun de prea puține informații pentru a putea face o evaluare a riscului de investiție. Comisia și BEI, cu sprijinul statelor membre și al autorităților lor locale și regionale, promovează crearea unei rezerve transparente de proiecte de investiții actuale și potențiale în viitor din Uniune. Această „rezervă de proiecte” ar trebui să garanteze publicarea regulată și structurată de informații fiabile privind proiectele de investiții, permițându-le investitorilor să ia decizii de investiții.</p>

Amendamentul 19

Considerentul 31a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	(31a) <i>Dacă, din motive de vizibilitate, pe lângă informațiile despre viabilitatea economică a proiectelor, rezerva de proiecte ar trebui să ofere informații despre respectarea cerințelor sociale și de mediu și despre alinierea lor la obiectivele strategiilor de dezvoltare regională. Un rezumat semestrial al acestor informații va fi transmis Comitetului de orientare.</i>

Amendamentul 20

Considerentul 32

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(32) În plus, la nivel național, statele membre au început să ia măsuri pentru crearea și promovarea rezervelor de proiecte de importanță națională. Informațiile pregătite de Comisie și de BEI ar trebui să facă trimiteri la rezervele de proiecte naționale corespunzătoare.	(32) În plus, la nivel național, statele membre au început să ia măsuri pentru crearea și promovarea rezervelor de proiecte de importanță națională, regională și locală. Aceste măsuri au fost luate și pentru proiecte transfrontaliere, mulțumită cooperării dintre diferite state membre. Pe de altă parte, acestea vor colabora cu autoritățile locale și regionale, respectând principiul subsidiarității. Informațiile pregătite de Comisie și de BEI ar trebui să facă trimiteri la rezervele de proiecte naționale și transfrontaliere corespunzătoare. Autoritățile regionale și locale, inclusiv platformele regionale de inovare, agențiile de promovare regională și autoritățile de management ale fondurilor structurale și de investiții europene reprezintă o sursă esențială de informații privind oportunitățile actuale și viitoare de investiții.

Expunere de motive

Este esențial ca atât nivelul regional, cât și cel local să participe la stabilirea rezervelor de proiecte.

Este important să se sublinieze că statele membre au început să se coordoneze pentru a prezenta proiecte transfrontaliere de mare anvergură în cadrul FEIS.

Amendamentul 21

Considerentul 34

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
(34) Pentru a garanta responsabilitatea față de cetățenii europeni, BEI ar trebui să prezinte în mod regulat Parlamentului European și Consiliului rapoarte privind progresele și impactul FEIS.	(34) Pentru a garanta responsabilitatea față de cetățenii europeni, Comisia și BEI ar trebui să prezinte în mod regulat Comitetului European al Regiunilor , Parlamentului European și Consiliului rapoarte privind progresele și impactul FEIS și privind complementaritatea acestuia cu alte politici și instrumente ale Uniunii.

Expunere de motive

Autoritățile locale și regionale sunt aproape de cetățenii europeni, ceea ce îmbunătățește responsabilitatea față de ei.

Amendamentul 22

Articolul 1 alineatul (1a) (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<i>1a Comisia și Banca Europeană de Investiții (BEI) se asigură că sprijinul acordat prin FEIS este coerent și complementar cu celelalte politici și instrumente ale Uniunii.</i>

Amendamentul 23

Articolul 1 alineatul (2)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
La acordul FEIS pot adera statele membre. Cu acordul contribuitorilor existenți, la acordul FEIS pot adera și alte părți terțe, inclusiv bănci de promovare naționale sau agenții publice deținute sau controlate de statele membre, precum și entități din sectorul privat.	La acordul FEIS pot adera statele membre. Cu acordul contribuitorilor existenți, la acordul FEIS pot adera și alte părți terțe, inclusiv bănci de promovare naționale ori regionale sau agenții publice deținute sau controlate de statele membre ori de autorități locale și regionale, agenții de promovare care țin de regiuni , precum și entități din sectorul privat.

Expunere de motive

Propunerea legislativă ar trebui să permită aderarea autorităților locale și regionale la acordul FEIS.

Participarea regiunilor la gestionarea acestor instrumente noi.

Amendamentul 24

Articolul 1a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	<i>În sensul prezentului regulament, se aplică următoarea definiție:</i> <i>(1) „Bănci sau instituții naționale de promovare” înseamnă entități juridice care desfășoară o activitate financiară în mod profesional și cărora un stat membru le-a conferit, la nivel central, regional sau local, mandatul public de a desfășura activități publice de dezvoltare sau de promovare fără caracter comercial, care să vizeze remedierea deficiențelor pieței;</i>

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	(2) „Platforma de investiții” desemnează un dispozitiv de cofinanțare, de partajare a riscurilor sau orice alt mecanism de sprijin financiar instituit pentru finanțarea unui proiect sau a unui grup de proiecte. O platformă de investiții poate fi regională, națională, transfrontalieră sau sectorială și are ca obiectiv asigurarea corelării cu strategiile de investiții locale și regionale și, dacă este cazul, cu programele operaționale ale fondurilor structurale și de investiții europene.

Expunere de motive

Pentru a genera o adăugare reală a finanțării, trebuie acționat pe baza rețelelor de actori locali sau de profesioniști cu scopul de a iniția, susține și cofinanța proiecte prin intermediul unei mai bune cunoașteri a oportunităților și deci a unei aprecieri mai exacte a riscului. De asemenea, este vorba despre luarea în considerare a proiectelor de dimensiuni mai mici pe pachet, odată ce se înscriu într-o politică de investiții aprobată de fond.

Amendamentul 25

Articolul 2 alineatul (2) al doilea paragraf

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
În vederea atingerii acestui obiectiv, EIAH va beneficia de expertiză din partea BEI, a Comisiei, a băncilor de promovare naționale și a autorităților de management al fondurilor structurale și de investiții europene.	În vederea atingerii acestui obiectiv, EIAH va beneficia de expertiză din partea: <ul style="list-style-type: none"> — BEI; — Comisiei; — băncilor de promovare naționale; — băncilor și/sau agențiilor regionale de promovare; — autorităților de management al fondurilor structurale și de investiții europene. În special, regiunile vor putea solicita asistență tehnică din partea EIAH, în vederea finalizării unor operațiuni la nivel regional sau supraregional.

Expunere de motive

Expertiza la nivel regional trebuie păstrată în cadrul EIAH.

Regiunile, care au o imagine de ansamblu asupra necesităților în materie de investiții pe teritoriul lor sau în colaborare cu alte regiuni, ar trebui să aibă posibilitatea de a activa direct asistența tehnică, pentru a optimiza inițiativele și resursele aferente.

Amendamentul 26

Articolul 3 alineatul (5) paragraful 1a (text nou)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
	Comitetul pentru investiții trebuie să țină cont de obiectivul coeziunii economice, sociale și teritoriale a Uniunii.

Amendamentul 27

Articolul 4

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Articolul 4</p> <p>Garanția UE</p> <p>Uniunea acordă BEI o garanție pentru operațiuni de finanțare sau de investiții efectuate în cadrul Uniunii și care fac obiectul prezentului regulament (denumită în continuare „garanția UE”). Garanția UE se acordă ca garanție la cerere pentru instrumentele menționate la articolul 6.</p>	<p>Articolul 4</p> <p>Garanția UE</p> <p>Uniunea acordă o garanție irevocabilă și necondiționată pentru operațiuni de finanțare sau de investiții efectuate în cadrul Uniunii, inclusiv pentru cooperarea transfrontalieră dintre statele membre și o țară terță, și care fac obiectul prezentului regulament (denumită în continuare „garanția UE”). Garanția UE se acordă ca garanție la cerere pentru instrumentele menționate la articolul 6. Garanția UE se acordă ca garanție la cerere pentru instrumentele menționate la articolul 6.</p>

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 28

Articolul 5 alineatul (2)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(2) Garanția UE se acordă pentru operațiuni de finanțare și de investiții ale BEI, aprobate de comitetul de investiții menționat la articolul 3 alineatul (5), sau pentru finanțare către FEI pentru a efectua operațiuni de finanțare și de investiții ale BEI, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2). Operațiunile în cauză trebuie să fie conforme cu politicile Uniunii și să sprijine oricare dintre următoarele obiective generale:</p> <p>(a) dezvoltarea infrastructurii, mai ales în domeniile transportului, în special în centre industriale; energie, în special interconexiunile energetice; și infrastructura digitală;</p> <p>(b) investițiile în educație și formare, sănătate, cercetare și dezvoltare, tehnologiile informației și comunicațiilor și inovare;</p> <p>(c) extinderea surselor regenerabile de energie și creșterea eficienței energetice și a resurselor;</p> <p>(d) proiecte de infrastructură în domeniul mediului, al resurselor naturale, al dezvoltării urbane și în domeniul social;</p>	<p>(2) Garanția UE se acordă pentru operațiuni de finanțare și de investiții ale BEI, aprobate de comitetul de investiții menționat la articolul 3 alineatul (5), sau pentru finanțare către FEI pentru a efectua operațiuni de finanțare și de investiții ale BEI, în conformitate cu articolul 7 alineatul (2). FEIS vizează proiectele care asigură complementaritatea cu activitățile existente. Comisia, BEI și statele membre se asigură că la realizarea tuturor investițiilor care beneficiază de sprijinul FEIS se ia în considerare impactul lor sectorial la nivel regional și local asupra coeziunii economice, sociale și teritoriale. Activitățile în cauză trebuie să fie conforme cu politicile Uniunii și să sprijine oricare dintre următoarele obiective generale:</p> <p>(a) dezvoltarea infrastructurii rezistente la dezastre, inclusiv în domeniul transportului, al energiei, în special interconexiunile energetice, și în infrastructura digitală;</p> <p>(b) investițiile în educație și formare, sănătate, cercetare și dezvoltare, în digitalizarea serviciilor publice, aplicațiile digitale și inovare;</p> <p>(c) extinderea surselor regenerabile de energie și creșterea eficienței energetice și a resurselor;</p> <p>(d) proiecte de infrastructură în domeniul mediului, al resurselor naturale, al dezvoltării urbane și în domeniul social;</p>

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>(e) furnizarea de sprijin financiar pentru societățile menționate la articolul 1 alineatul (1), inclusiv în ceea ce privește finanțarea riscurilor legate de capitalul circulant.</p> <p>În plus, garanția UE se acordă, prin intermediul BEI, pentru sprijinirea platformelor de investiții specifice și a băncilor naționale de promovare care investesc în operațiuni care îndeplinesc cerințele prezentului regulament. În acest caz, comitetul director va specifica politicile privind platformele de investiții eligibile.</p>	<p>(e) furnizarea de sprijin financiar pentru societățile menționate la articolul 1 alineatul (1), inclusiv în ceea ce privește finanțarea riscurilor legate de capitalul circulant.</p> <p>În plus, garanția UE se acordă, prin intermediul BEI, pentru sprijinirea platformelor de investiții specifice și a băncilor naționale și/sau regionale de promovare care investesc în operațiuni care îndeplinesc cerințele prezentului regulament. În acest caz, comitetul director va specifica politicile privind platformele de investiții eligibile.</p>

Amendamentul 29

Articolul 9 alineatul (1)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Comisia și BEI, cu sprijinul statelor membre, promovează crearea unei rezerve transparente de proiecte de investiții actuale și potențiale în viitor din Uniune. Rezerva nu aduce atingere proiectelor finale selectate pentru sprijin în conformitate cu articolul 3 alineatul (5).</p>	<p>Comisia și BEI, cu sprijinul statelor membre și în strânsă cooperare și parteneriat cu autoritățile regionale și locale, promovează crearea unei rezerve transparente de proiecte de investiții actuale și potențiale în viitor din Uniune care furnizează informații despre viabilitatea economică și despre impactul proiectelor din perspectiva dezvoltării durabile și despre corelarea lor cu obiectivele strategiilor regionale de dezvoltare. Rezerva nu aduce atingere proiectelor finale selectate pentru sprijin în conformitate cu articolul 3 alineatul (5).</p>

Amendamentul 30

Articolul 9 alineatul (2)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Comisia și BEI elaborează, actualizează și difuzează, în mod regulat și structurat, informații cu privire la investițiile actuale și viitoare care contribuie în mod semnificativ la atingerea obiectivelor politice ale UE.</p>	<p>Comisia și BEI elaborează, actualizează și difuzează, în mod regulat și structurat, informații cu privire la investițiile actuale și viitoare care contribuie în mod semnificativ la atingerea obiectivelor politice ale UE în materie de coeziune economică, socială și teritorială.</p>

Amendamentul 31

Articolul 9 alineatul (3)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Statele membre elaborează, actualizează și difuzează, în mod regulat și structurat, informații cu privire la proiectele de investiții actuale și viitoare de pe teritoriul lor.</p>	<p>Statele membre, în strânsă cooperare cu autoritățile locale și regionale, elaborează, actualizează și difuzează, în mod regulat și structurat, informații cu privire la proiectele de investiții actuale și viitoare de pe teritoriul lor.</p>

Amendamentul 32

Articolul 10 alineatul (1)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>BEI, în cooperare cu FEI, după caz, transmite un raport semestrial Comisiei cu privire la operațiunile de finanțare și de investiții ale BEI desfășurate în temeiul prezentului regulament. Raportul include o evaluare a respectării cerințelor privind utilizarea garanției UE, precum și a principalilor indicatori de performanță stabiliți în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (g). Raportul cuprinde, de asemenea, date statistice, financiare și contabile despre fiecare operațiune de finanțare și de investiții a BEI, precum și date agregate.</p>	<p>BEI, în cooperare cu FEI, după caz, transmite un raport semestrial Comisiei cu privire la operațiunile de finanțare și de investiții ale BEI desfășurate în temeiul prezentului regulament. Raportul include o evaluare a respectării cerințelor privind utilizarea garanției UE, precum și a principalilor indicatori de performanță stabiliți în conformitate cu articolul 2 alineatul (1) litera (g). Raportul cuprinde, de asemenea, date statistice, financiare și contabile despre fiecare operațiune de finanțare și de investiții a BEI, precum și despre impactul lor social și ecologic. El prezintă informații detaliate cu privire la proiectele pentru care sprijinul din partea fondurilor structurale și de investiții europene se adaugă sprijinului acordat prin FEIS, precum și suma totală cu care a contribuit fiecare sursă. Un rezumat al acestui raport se transmite CO, spre avizare (a se vedea amendamentul 14).</p>

Amendamentul 33

Articolul 10 alineatul (6)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Comisia transmite Parlamentului European, Consiliului și Curții de Conturi, până la data de 30 iunie a fiecărui an, un raport anual privind situația fondului de garantare și gestionarea acestuia în anul calendaristic precedent.</p>	<p>Comisia transmite Parlamentului European, Consiliului, Comitetului European al Regiunilor și Curții de Conturi, până la data de 30 iunie a fiecărui an, un raport anual privind situația fondului de garantare și gestionarea acestuia în anul calendaristic precedent. Raportul se publică.</p>

Expunere de motive

Această modificare asigură o mai mare responsabilitate față de cetățenii europeni prin implicarea autorităților regionale și locale.

Amendamentul 34

Articolul 12 – alineatul 1 – primul paragraf

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Cel târziu la [OP – a se introduce data: 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], BEI evaluează funcționarea FEIS. BEI transmite evaluarea sa Parlamentului European, Consiliului și Comisiei;</p>	<p>Cel târziu la [OP – a se introduce data: 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], BEI evaluează funcționarea FEIS. BEI transmite evaluarea sa Parlamentului European, Consiliului, Comisiei și Comitetului European al Regiunilor;</p>

Expunere de motive

Autoritățile locale și regionale ar trebui să poată avea acces la o evaluare realizată de BEI cu privire la FEIS.

Amendamentul 35

Articolul 12 alineatul (1) al doilea paragraf

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Cel târziu la [OP – a se introduce data: 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], Comisia evaluează utilizarea garanției UE și funcționarea fondului de garantare, inclusiv utilizarea alimentărilor prevăzute la articolul 8 alineatul (9). Comisia transmite evaluarea sa Parlamentului European și Consiliului.	Cel târziu la [OP – a se introduce data: 18 luni de la data intrării în vigoare a prezentului regulament], Comisia evaluează utilizarea garanției UE și funcționarea fondului de garantare, inclusiv utilizarea alimentărilor prevăzute la articolul 8 alineatul (9). Comisia transmite evaluarea sa Parlamentului European și Consiliului. În contextul evaluării la jumătatea perioadei a CFM, ar trebui formulate propuneri adecvate în vederea redirecționării către garanție a tuturor finanțărilor disponibile din alte programe decât cele prevăzute la considerentele 18 și 19 din prezentul regulament.

Expunere de motive

Comisia Europeană ar trebui să analizeze și alte posibilități de finanțare, pe lângă Mecanismul pentru interconectarea Europei și „Orizont 2020”.

Amendamentul 36

Articolul 12 alineatul (4)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
BEI și FEI transmit periodic Parlamentului European, Consiliului și Comisiei toate rapoartele lor de evaluare independentă care analizează rezultatele practice obținute prin activitățile specifice ale BEI și ale FEI în conformitate cu prezentul regulament.	BEI și FEI transmit periodic Parlamentului European, Consiliului, Comisiei și Comitetului European al Regiunilor toate rapoartele lor de evaluare independentă care analizează rezultatele practice obținute prin activitățile specifice ale BEI și ale FEI în conformitate cu prezentul regulament.

Expunere de motive

Autoritățile locale și regionale ar trebui să poată avea acces la rapoartele de evaluare independentă cu privire la FEIS.

Amendamentul 37

Articolul 12 alineatul (5)

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
Cel târziu la [OP – a se introduce data: trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament], Comisia transmite un raport Parlamentului European și Consiliului cu privire la aplicarea prezentului regulament, alături de orice propunere relevantă.	Cel târziu la [OP – a se introduce data: trei ani de la intrarea în vigoare a prezentului regulament], Comisia transmite un raport Parlamentului European, Consiliului și Comitetului European al Regiunilor cu privire la aplicarea prezentului regulament, inclusiv o evaluare a valorii adăugate a FEIS și a complementarității sale față de instrumentele de finanțare existente în UE , alături de orice propunere relevantă.

Expunere de motive

Motivele sunt evidente.

Amendamentul 38

Articolul 18

Textul propus de Comisie	Amendamentul CoR
<p>Regulamentul (UE) nr. 1291/2013 se modifică după cum urmează:</p> <p>1) <i>La articolul 6, alineatele (1), (2) și (3) se înlocuiesc cu următorul text:</i></p> <p>„1. <i>Pachetul financiar pentru punerea în aplicare a programului Orizont 2020 este stabilit la 74 328,3 milioane EUR în prețuri curente, din care o sumă maximă de 71 966,9 milioane EUR este alocată activităților în temeiul titlului XIX din TFUE.</i></p> <p><i>Creditele anuale se autorizează de către Parlamentul European și de către Consiliu în limitele cadrului financiar multianual.</i></p> <p>2. <i>Suma destinată activităților prevăzute la titlul XIX din TFUE se repartizează între prioritățile prevăzute la articolul 5 alineatul (2) din prezentul regulament, după cum urmează:</i></p> <p>a) <i>23 897,0 milioane EUR în prețuri curente pentru prioritatea «Exelența științifică»;</i></p> <p>b) <i>16 430,5 milioane EUR în prețuri curente pentru prioritatea «Poziția de lider în sectorul industrial»;</i></p> <p>c) <i>28 560,7 milioane EUR în prețuri curente pentru prioritatea «Provocări societale».</i></p> <p><i>Suma maximă totală a contribuției financiare a Uniunii din partea Orizont 2020 destinată pentru obiectivele specifice prevăzute la articolul 5 alineatul (3) și pentru acțiunile nenucleare directe ale CCC este următoarea:</i></p> <p>i) <i>782,3 milioane EUR în prețuri curente pentru «Răspândirea excelenței și extinderea participării»;</i></p> <p>ii) <i>443,8 milioane EUR în prețuri curente pentru «Știința cu și pentru societate»;</i></p> <p>iii) <i>1 852,6 milioane EUR în prețuri curente pentru acțiunile nenucleare directe ale CCC.</i></p> <p><i>Defalcarea orientativă pentru prioritățile și obiectivele specifice stabilite la articolul 5 alineatele (2) și (3) este prevăzută în anexa II.</i></p> <p>3. <i>EIT este finanțat printr-o contribuție maximă de la Orizont 2020 în valoare de 2 361,4 milioane EUR în prețuri curente, astfel cum este prevăzut în anexa II.»</i></p> <p>2) <i>Anexa II se înlocuiește cu textul din anexa I la prezentul regulament.</i></p>	

Expunere de motive

Acest amendament se corelează cu punctul 4 din recomandările politice ale prezentului proiect de aviz și cu amendamentul 75 din proiectul de raport Bullmann/Fernandes al Parlamentului European.

II. RECOMANDĂRI POLITICE

COMITETUL EUROPEAN AL REGIUNILOR

1. salută Planul de investiții pentru Europa și Regulamentul privind FEIS, propuse de Comisia Europeană pentru a stimula investițiile în Uniune;
2. subliniază faptul că Fondul european pentru investiții strategice reprezintă numai o componentă a Planului de investiții. Rezerva de proiecte, platforma de consiliere în materie de investiții și reformele structurale cu impact socioeconomic pozitiv și care duc la îmbunătățirea capacității administrative sunt, de asemenea, necesare pentru reușita planului. Prin urmare, Comitetul solicită Comisiei, în siajul comunicării sale intitulate „Utilizarea optimă a flexibilității oferite de normele în vigoare ale Pactului de stabilitate și de creștere” [COM(2015)12], să precizeze domeniul de aplicare a reformelor structurale pe care dorește să le promoveze la nivel european, cu respectarea principiului subsidiarității;
3. subliniază că mecanismul Planului de investiții constă, în esență, în instituirea unui fond de garantare care să acopere finanțările mai riscante;
4. exprimându-și preocuparea cu privire la faptul că garanția în valoare de 16 miliarde EUR este obținută prin redistribuirea creditelor prevăzute inițial pentru Mecanismul pentru interconectarea Europei (MIE) și programul Orizont 2020, CoR atrage atenția asupra consecințelor dezastruoase pentru proiectele în curs de desfășurare care se înscriu totuși printre prioritățile UE și atrage atenția asupra faptului că împrumuturile și garanțiile nu constituie un sprijin adecvat pentru multe proiecte de cercetare fundamentală și nici pentru institutele de cercetare cu înaltă reputație internațională;
5. solicită, prin urmare, ca Planul de investiții să fie alimentat cu precădere din fondurile necheltuite din bugetul UE, care – în mod normal – ar fi trebuit restituite statelor membre. Reducerea pachetelor financiare disponibile pentru Orizont 2020 și MIE ar trebui să devină efectivă numai după ce au fost epuizate toate posibilitățile de flexibilitate în privința bugetului european;
6. solicită Comisiei Europene să examineze, în contextul evaluării la jumătatea perioadei a CFM, posibilitățile oferite de bugetul Uniunii de a redirecționa finanțarea disponibilă către garanția UE, din alte programe decât „Orizont 2020” și Mecanismul pentru interconectarea Europei;
7. consideră că este important să se garanteze calitatea înaltă a proiectelor și să existe certitudinea că și proiectele locale de mică anvergură pot beneficia de finanțarea acordată prin FEIS. În acest sens, este esențial să se acorde asistență tehnică și consiliere autorităților locale;
8. dorește să fie implicat plenar în monitorizarea și punerea în aplicare a Planului de investiții pentru Europa. Autoritățile locale și regionale (ALR) sunt într-adevăr actori-cheie în identificarea, planificarea și sprijinirea unor investiții suplimentare în teritoriile lor. Din acest punct de vedere, este esențială corelarea FEIS cu strategiile de investiții locale și regionale și cu programele operaționale ale fondurilor structurale și de investiții europene. Instrumentul ideal pentru a implica efectiv atât ALR, cât și statele membre (SM) și băncile și instituțiile naționale și/sau regionale de promovare în reușita FEIS este platforma geografică sau tematică de finanțare, ale cărei modalități de finanțare și nivel de delegare ar trebui precizate;
9. subliniază că Planul de investiții va necesita eforturi semnificative pentru a depăși o serie de provocări: garantarea faptului că fondul este conceput astfel încât să fie favorabil întreprinderilor, pentru a atrage fonduri private; garantarea faptului că Fondul european pentru investiții strategice (FEIS) al Planului de investiții nu va fi considerat, pe măsură ce se va dezvolta rezerva de proiecte, drept o subvenție din partea UE pentru proiectele naționale neviabile; asigurarea coordonării dintre fondurile existente, cum ar fi „Orizont 2020” și FEIS, care vizează amândouă finanțarea cercetării și inovării;
10. ia notă de faptul că, pentru a se depăși aceste provocări, perioada de programare actuală (2014-2017) va trebui să fie mai concentrată pe rezultate. Acest obiectiv se poate realiza printr-o colaborare cu autoritățile locale și regionale. Pentru a garanta că proiectele selectate pentru FEIS produc rezultatele preconizate la nivel local, va trebui ca comitetul său de investiții, care va fi responsabil cu selectarea proiectelor, să fie deschis și consultărilor cu autoritățile locale și regionale. De asemenea, o abordare orientată către rezultate va necesita un nivel mai ridicat al utilizării fondurilor UE, prin îmbunătățirea sinergiilor dintre diverse fonduri europene disponibile și prin facilitarea utilizării fondurilor;

11. consideră că o altă condiție prealabilă pentru reușita Planului de investiții este ca Pactul de stabilitate și de creștere (PSC) să nu împiedice cofinanțările. Din acest motiv, CoR solicită excluderea cofinanțărilor naționale din calculele PSC, indiferent de situația SM în raport cu Pactul de stabilitate și de creștere. Această solicitare se înscrie în contextul unei solicitări mai cuprinzătoare a CoR, de a scoate cofinanțările naționale ale fondurilor structurale europene de sub incidența normelor PSC.
12. subliniază că investițiile în infrastructură realizate prin intermediul FEIS trebuie să fie rezistente la dezastre. Adoptarea imediată a unor măsuri este mai eficientă din punctul de vedere al costurilor decât retehnologizarea clădirilor nesigure ⁽¹⁾;
13. sugerează, de asemenea, pentru a asigura o bună monitorizare a Planului de investiții, înființarea unui comitet de orientare compus din membri ai CESE și ai CoR, pentru a putea fi formulate recomandări către CE privind politica de investiții a fondului;
14. solicită statelor membre să implice îndeaproape autoritățile locale și regionale în constituirea și promovarea unei rezerve de proiecte, pentru a contribui la o mai bună guvernanță a FEIS;
15. solicită Comisiei Europene și BEI să elaboreze, în cooperare cu Comitetul Regiunilor, un set de criterii de selectare a proiectelor și pentru procedurile de monitorizare, subliniind faptul că viteza nu ar trebui să aibă întâietate față de calitatea proiectelor;
16. solicită Comisiei Europene și BEI să implice CoR în calitate de observator în comitetul director și în comitetul de investiții;
17. scoate în evidență faptul că propunerea de regulament face trimitere fie la domenii de competență partajate între Uniunea Europeană (UE) și statele membre, fie la domenii în care UE este competentă să sprijine, să coordoneze sau să completeze acțiunile statelor membre ⁽²⁾. Întrucât obiectivul său principal este să coordoneze o relansare a investițiilor la nivel european, cu aspecte transnaționale clare, CoR consideră că propunerea de regulament respectă principiul subsidiarității. În ceea ce privește principiul proporționalității, CoR consideră că propunerea de regulament reprezintă instrumentul juridic adecvat, deoarece prevederile sale financiare trebuie să fie direct aplicabile în toate statele membre;
18. autoritățile locale și regionale ar trebui să primească raportul privind evaluarea și funcționarea FEIS și să contribuie la îmbunătățirea Planului de investiții, deoarece sunt cele mai în măsură să identifice problemele și să propună soluții, având în vedere diversele situații cu care se confruntă pe teren;
19. subliniază importanța luării în considerare a domeniilor mediului și resurselor naturale în cadrul dispozițiilor privind utilizarea garanției UE. Domeniile de aplicare enumerate în propunerea de regulament și obiectivele generale menționate ar trebui să includă și schimbările climatice și dezvoltarea durabilă;
20. subliniază că este esențial ca orientările FEIS în materie de investiții să asigure o finanțare accesibilă proiectelor la scară mai mică, mai ales celor care contribuie la crearea de locuri de muncă și la creșterea economică și care luptă împotriva disparităților regionale, și să garanteze că structurile în materie de guvernanță ale FEIS recunosc faptul că, în unele regiuni, proiectele la scară mai mică pot fi echivalentul unor investiții strategice, deoarece pot avea un efect de pârghie foarte important.

Bruxelles, 16 aprilie 2015

Președintele
Comitetului European al Regiunilor
Markku MARKKULA

⁽¹⁾ A se vedea avizul CdR 2014/02646.

⁽²⁾ Articolul 172 (Rețele transeuropene), articolul 173 (Industrie), articolul 175 alineatul (3) (Coeziune economică, socială și teritorială) și articolul 182 alineatul (1) (Cercetare, dezvoltare tehnologică și spațiu).

ISSN 1977-1029 (ediție electronică)
ISSN 1830-3668 (ediție tipărită)

Oficiul pentru Publicații al Uniunii Europene
2985 Luxemburg
LUXEMBURG

RO